

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli

23.10.2025

Tuomiokapitulin istunto

Kokousaika 23.10.2025 09:00 - 11:42

Kokouspaikka Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli

Osallistujat	Mari Leppänen	piispa, puheenjohtaja §§ 265–277, 281
	Tapio Luoma -11:36	arkkipiispa, puheenjohtaja poissa §§ 268, 269, 272–281
	Aulikki Mäkinen	tuomiorovasti
	Mika Nokelainen	puheenjohtaja §§ 278–280
	Matleena Engblom	hiippakuntadekaani
Muut läsnäolijat	Jani Kairavuo	lakimiesasessori
	Anna-Kaisa Hautala	pappisasessori
	Maria Lahtinen	pappisasessori
	Annikka Viitaniemi	maallikkojäsen
	Pauliina Järvinen	hiippakuntavaltuuston puheenjohtaja sihteer

23.10.2025

§ 265 Kokoustiedot

Istunnon avaus

Esitys Piispa avaa istunnon.

Päätös Esityksen mukaan.

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Esitys Istunto todetaan työjärjestyksen 1 ja 2 §:n mukaisesti laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Esityksen mukaan.

Istunnon työjärjestys

Esitys Hyväksytään esityslista istunnon työjärjestykseksi sillä lisäyksellä, että pöydälle tuotu asia, Heikki Hietasen viranhoitomääräys, otetaan esityslistalle. Asiantuntija Mika Piittala kutsutaan asian § 269 käsittelyyn.

Päätös Esityksen mukaan.

Pöytäkirjan tarkastaminen

Esitys Pöytäkirjantarkastajaksi määrätään työjärjestyksen 5 §:n 2 momentin nojalla lakimiesasessori Matleena Engblom.

Päätös Esityksen mukaan.

Turun arkkhiippakunnan tuomiokapituli

23.10.2025

§ 269 Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntien liitos ja Vakka-Suomen seurakunnan perustaminen

Diaarinumero DTUR/218/00.01.00/2025

Esittelijä Lakimiesasessori Matleena Engblom / P

Perustelut **Asian tausta**

Tuomiokapituli on 27.2.2024 § 48 tehnyt aloitteen Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien liittämisestä Uudenkaupungin seurakuntaan 1.1.2025 alkaen.

Aloitetta edelsi 18.11.2023 valmistunut esiselvitys, jonka talousjohtaja, organisaatiokonsultti Keijo Haavisto laati tuomiokapitulin toimeksiannosta. Selvitystyössä tuli selvittää em. seurakuntien talouden tilaa seurakunnallinen toiminta ja henkilöstö huomioiden, kartoittaa mahdolliset liitosseurakunnat ja laatia esiselvityksen pohjalta esitys mahdollisista liitossuunnista ja liitosaikataulusta. Esiselvityksestä käyvät ilmi seurakuntien taloudelliset ja toiminnalliset haasteet. Selvittäjä esitti Pyhärannan, Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntien liittämistä Uudenkaupungin seurakuntaan 1.1.2025 lukien kuitenkin niin, että Kustavin ja Taivassalon osalta olisi harkittavissa joko liitos samassa yhteydessä kuin Pyhärannan ja Vehmaan seurakunnat liitettäisiin tai se, että ne liitettäisiin vasta muutaman vuoden päästä.

Tuomiokapituli on sittemmin käsitellyt asiaa useaan kertaan ja asiaa on jatkovalmisteltu ja työstetty yhdessä asianomaisten seurakuntien henkilöstön ja luottamushenkilöiden kanssa.

Pyhärannan seurakunta on eriytetty tästä kokonaisuudesta kesäkuussa 2025, ja Pyhärannan seurakunnan kirkkovaltuusto on 1.10.2025 tehnyt aloitteen Pyhärannan seurakunnan liittämisestä Rauman seurakuntaan 1.1.2027. Asiaa valmistellaan erikseen.

Vuosien 2024 ja 2025 aikana Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntia on kannustettu etsimään ratkaisuja seurakuntarakenteen kehittämiseen. Hyvässä hengessä käydyt keskustelut eri yhteyksissä ja tilaisuuksissa eivät kuitenkaan ole johtaneet aloitteiden syntymiseen seurakunnissa. Seuraavassa kuvataan käytyjen keskustelujen vaiheita.

Työskentelyt seurakunnissa talvella 2024–2025

Joulukuun 2024 ja tammi-helmikuun 2025 aikana tuomiokapituli järjesti jokaisessa seurakunnassa työskentelyt erikseen henkilöstölle ja luottamushenkilöille. Tilaisuuksia järjestettiin yhteensä yhdeksän. Työskentelyissä keskusteltiin seurakuntien edustajien kanssa ja aktivoitiin heitä pohtimaan ja työstimään seurakuntarakennemuutokseen liittyviä konkreettisia asioita seuraavien kysymysten pohjalta:

23.10.2025

- Mitkä ovat tärkeimpiä asioita ja toimintamuotoja paikalliselle seurakuntatyölle omassa seurakunnassa?
  - Mitä hyvää ja mitä huonoa voi seurata liitoksesta?
  - Millä keinoin hyviä asioita voidaan saada toteutumaan ja huonoja estää toteutumasta?
  - Mitä erilaisia vaihtoehtoja kirkkolaki ja kirkkojärjestys tarjoavat paikallisen seurakuntatyön järjestämiseen?
  - Mikä olisi hyvä järjestely oman seurakunnan kannalta?
- Työskentelyjen tuloksena henkilöstö ja luottamushenkilöt kokosivat yhteen esimerkiksi kullekin seurakunnalle ominaisia teemakirkkopyhiä ja tärkeitä yhteistyömuotoja paikallisten toimijoiden kanssa sekä pohtivat seurakunnan osa-alueen nimen säilymistä mahdollisessa seurakuntaliitoksessa. Työskentelyn tuloksena ei kuitenkaan syntynyt konkreettista etenemissuunnitelmaa seurakuntarakenneasiassa missään kolmesta seurakunnasta.

Ohjausryhmätyöskentely keväällä 2025

Tuomiokapituli muodosti 25.2.2025 § 62 Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon, Vehmaan ja Uudenkaupungin seurakuntien rakennemuutosta koordinoivan ohjausryhmän sekä nimesi siihen jäsenet ja varajäsenet. Ohjausryhmä perustettiin, koska seurakunnat olivat toivoneet lisäkeskusteluja liitosasiassa.

Ohjausryhmän tehtävänä oli edistää yhteisen näkemyksen syntymistä seurakuntarakenteen kehittämisestä Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon, Uudenkaupungin ja Vehmaan seurakuntien alueella. Tavoitteena oli saada aikaan seurakuntien välinen sopimus rakennemuutoksesta tai, jos sopimusta ei synny, ohjausryhmän oma ehdotus.

Ohjausryhmälle oli annettu työskentelyaikaa 30.9.2025 saakka. Ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa ja järjesti lisäksi seminaarin, johon osallistui laajasti seurakuntien edustajia ja tuomiokapitulin jäseniä.

Työskentelyn aikana ilmeni, että viiden seurakunnan vapaaehtoinen liitos ei saanut kannatusta. Myöskään muut liitosvaihtoehdot eivät johtaneet yhteisymmärrykseen. Ohjausryhmä totesi näin ollen jo kevään aikana, ettei yhteistä tahtotilaa seurakuntaliitokseen saavutettu. Ohjausryhmä päätti työskentelynsä jo 19.5.2025 ja antoi tuomiokapitulille lausuntonsa.

Ohjausryhmän lausunnon liitteenä olivat myös seurakuntien ohjausryhmien lausunnot:

- Vehmaan seurakunnan ohjausryhmä on lausunnossaan 7.5.2025 ilmoittanut suhtautuvansa myönteisesti Kustavin, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien liitokseen ja olevansa valmis aloittamaan neuvottelut Kustavin ja Taivassalon seurakuntien kanssa liitoksen sisällöstä ja muusta yhteistyöstä. Vehmaan seurakunta ei kuitenkaan ole tehnyt liitosaloitetta.
- Kustavin seurakunnan ohjausryhmä on lausunnossaan 5.5.2025 puoltanut Kustavin ja Taivassalon seurakuntien keskinäistä liitosta, mutta tämä ei ole johtanut siihen, että Kustavin seurakunta olisi tehnyt liitosaloitteen.

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli

23.10.2025

- Taivassalon seurakunnan ohjausryhmä on lausunnossaan 6.5.2025 katsonut, että riittävää on yhteistyön tiivistäminen Kustavin seurakunnan kanssa.

Ohjausryhmä järjesti huhtikuussa 2025 myös seminaarin, johon osallistuivat Vehmaan, Kustavin, Taivassalon, Pyhärannan ja Uudenkaupungin seurakuntien luottamushenkilöt ja johtavat viranhaltijat.

Kesäkuussa 2025 tuomiokapituli päätti eriyttää Pyhärannan seurakunnan muusta kokonaisuudesta sen erityisten haasteiden vuoksi.

Syksyn 2025 työskentelyt

Tuomiokapitulin edustajat tapasivat Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntien johtavat viranhaltijat ja johtavat luottamushenkilöt 10.9.2025. Tapaamisessa käsiteltiin eri etenemisvaihtoehtoja. Vehmaan seurakunnan edustajat toivat esiin sen vaihtoehdon, että kaikki kolme seurakuntaa lakkautettaisiin ja niiden alueelle perustettaisiin uusi seurakunta, jonka nimeksi tulisi Vakka-Suomen seurakunta. Tämä vaihtoehto herätti osallistujissa kiinnostusta, ja asiaa jäätettiin pohtimaan. Mikään seurakunta ei keskusteluissa pitänyt esillä vaihtoehtoa Uudenkaupungin seurakuntaan liittymisestä. Lopuksi sovittiin, että seurakuntien luottamushenkilöt ja viranhaltijajohto käsittelevät rakenneasiaa iltakouluissa ja toimittavat tilaisuuksista muistiot tuomiokapituliin.

Vehmaan seurakunnan iltakoulu pidettiin 8.10.2025 ja Kustavin ja Taivassalon yhteinen iltakoulu 13.10.2025. Muistioista ilmenee, että mahdollisen seurakuntaliitoksen hyötynä nähdään muun muassa hallintoon liittyvät taloudelliset ja työajalliset säästöt, kun olisi vähemmän kirkkovaltuustoja ja -neuvostoja. Toiminta voisi tehostua; papistolle jää enemmän aikaa toimintaan. Lapsi- ja nuorisotyö voisi jälleen aktivoitua, kun nykyisen kolmen seurakunnan resurssit yhdistettäisiin. Työntekijöiden näkökulmasta hallintotyö kevenisi ja työparityöskentely lisäisi kollegiaalista tukea.

Huolenaiheina nähtiin pienemmän seurakunnan huomioiminen ja epävarmuus siitä, miten varmistettaisiin oman seurakunnan identiteetin ja historian säilyminen, varojen ja kiinteän omaisuuden oikeudenmukainen jako sekä henkilöstön työhyvinvointi muutostilanteessa.

Mahdolliseksi liitosmalliksi nähtiin kolmen seurakunnan (Vehmaa, Kustavi, Taivassalo) lakkauttaminen ja uuden perustaminen. Uuden seurakunnan nimi olisi Vakka-Suomen seurakunta (Vehmaalla ehdotettu) tai Vehmassalon seurakunta, jota tosin ei pidetty Taivassalossa ja Kustavissa hyvänä vaihtoehtona. Seurakunta jakautuisi kolmeen kirkkoalueeseen. Talouspäälliköiden tekemien laskelmien mukaan uusi seurakunta olisi taloudellisesti ylijäämäinen.

Lisäksi muistioissa korostettiin, että liitossopimuksen tulee olla hyvin neuvoteltu ja riittävän pitkää aikaa koskeva. Kaikkien osapuolten tulee luopua jostakin. Taivassalossa ja Kustavissa nähtiin yhteistoimintasopimukset vaihtoehtona liitokselle.

23.10.2025

Mikään seurakunnista ei pidä toivottavana liitosta Uudenkaupungin seurakunnan kanssa.

Seurakuntaliitoksen tarve

Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntien haasteita on käsitelty kattavasti esiselvityksessä 18.11.2023 ja aloitteessa 27.2.2024 § 48, jotka ovat esittelyn liitteinä. Seurakuntien liitokseen johtavia syitä selostetaan sen vuoksi tässä esittelyssä vain keskeisiltä osin.

Vehmaan seurakunta

Vehmaan seurakunnan jäsenmäärä 31.12.2024 oli 1641 (v. 2023 1678). Asiakirjalähteissä Vehmaan seurakunta tunnetaan vuodelta 1331. Lokalahden kappeli irtaantui Vehmaasta omaksi seurakunnakseen vuonna 1905.

Seurakunnan talous on ollut alijäämäinen vuonna 2021 ilman kertaluontoisia eriä. Taloutta on saatu tasapainotettua henkilöstömenoja vähentämällä. Tällä hetkellä talous on positiivinen johtuen kahden työntekijän osa-aikaisuudesta. Taloutta kannattelee vielä jonkin aikaa vuonna 2023 toteutetun hyvinvointialueisiin liittyneen verouudistuksen vaikutus. Seurakunnan talouden puskurit ovat pienehköt ottaen huomioon kiinteistöjen tulevat investointitarpeet sekä henkilöstöresurssien vähyys. Seurakunta on saanut seurakuntatalon korjatuksi, mutta myös kulttuurihistoriallisesti arvokas kirkko tarvitsee laajoja korjaustoimia. Henkilöstömäärä on supistettu minimiin, mikä näkyy myös toiminnan supistumisena. Vakinaista kirkkoherraa ei ole, virkaa hoitaa vt. kirkkoherra.

Seurakunta on keväällä 2025 laatinut talouden taulukon, joka on ohjausryhmän lausunnon liiteaineistossa. Taulukosta ilmenee 2020-luvun alun sekä seuraavan viiden vuoden näkymät.

Seurakunnassa järjestetään rippikoulu ja isoskoulutus, mutta muuta nuorisotyötä ei näiden lisäksi ole. Seurakunnassa toimii kirkkokuoro ja musiikkiryhmiä, kerran kuukaudessa kokoontuva ruokapiiri, joka toinen viikko kokoontuva tiistaipiiri sekä lähetyksen ja diakonian yhteinen käsityöpiiri. Seurakunta pitää myös digikahvilaa, jossa annetaan digiasioissa neuvontaa ikääntyneille. Parhaillaan käynnistellään perhekerhon ja lapsikuoron toimintaa.

Kustavin seurakunta

Kustavin seurakunta on arkkhiippakunnan jäsenmäärältään pienin seurakunta. Jäsenmäärä 31.12.2024 oli 665 (v 2023 671). Kustavin kappeli itsenäistyi Taivassalon emäseurakunnasta vuonna 1865.

Kustavi on itsenäinen seurakunta, mutta vuodesta 2018 lukien Taivassalon ja Kustavin seurakunnilla on ollut yhteinen kirkkoherran virka. Vakinaista kirkkoherraa ei ole, virkaa hoitaa vt. kirkkoherra. Vt. kirkkoherra ja talouspäällikkö ja sekä pääosa henkilökunnasta on yhteistä Taivassalon seurakunnan kanssa. Lisäksi henkilökunta on supistettu minimiin. Sijaisjärjestelyt ovat haasteelliset.

23.10.2025

Seurakunnan talous on ollut riippuvainen Taivassalon seurakunnan kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Kustavin ja Taivassalon seurakunnat ovat jakaneet työntekijöiden palkkakustannuksia. Tämä käytäntö on mahdollistanut Kustavin seurakunnan varojen riittävyyden sekä positiiviset tilikausien tulokset. Ilman Taivassalon seurakunnan kanssa tehtävää yhteistyötä Kustavin seurakunnan varat eivät riitä seurakunnan toiminnan ylläpitämiseen. Tämän vuoksi Kustavin seurakunta on riippuvainen Taivassalon seurakunnasta ja näitä kahta seurakuntaa tulee arvioida rakennemuutoksissa samanaikaisesti.

Seurakunta on keväällä 2025 laatinut talouden taulukon, joka on ohjausryhmän lausunnon liiteaineistossa. Taulukosta ilmenee 2020-luvun alun sekä seuraavan viiden vuoden näkymät.

Kiinteistöt ovat hyvässä kunnossa eikä välittömiä peruskorjauksia ole lähiaikoina tulossa, mutta seurakunnalla on toteutetuista peruskorjauksista velkaa.

Seurakunnassa on jo vuosien ajan pidetty pääjumalanpalvelus vain joka toisena sunnuntaina vuoroviikoin Taivassalon seurakunnan kanssa, mikä tarkoittaa sitä, että seurakunnan keskeistä, kirkkojärjestyksen 2 luvun 3 §:ssä säädettyä veloitetta jumalanpalveluksen toimittamisesta sunnuntaisin ei pystytä täyttämään. Menettelyyn ei ole tuomiokapitulin lupaa tai hyväksyntää.

Seurakunnassa toimii kirkkokuoro, ja joka viikko pidetään ohjelmallinen aamukahvitilaisuus. Lapsi- ja nuorisotoimintaa ei ole kerhojen muodossa, mutta yhteistyötä koulun ja päiväkodin kanssa tehdään.

Taivassalon seurakunta

Taivassalon seurakunnan jäsenmäärä oli 31.12.2024 oli 1194 (v 2023 1230). Asiakirjalähteissä Taivassalo mainitaan kirkkopitäjänä vuonna 1386. Taivassalon seurakunnasta ovat erkaantuneet itsenäisiksi seurakunniksi eri vaiheissa Iniö, Kustavi ja Velkua.

Taivassalo on itsenäinen seurakunta, mutta vuodesta 2018 lukien Taivassalon ja Kustavin seurakunnilla on ollut yhteinen kirkkoherran virka. Vakinaista kirkkoherraa ei ole, virkaa hoitaa vt. kirkkoherra. Kirkkoherra ja talouspäällikkö ja sekä pääosa henkilökunnasta on yhteistä Kustavin seurakunnan kanssa. Lisäksi henkilökunta on supistettu minimiin. Sijaisjärjestelyt ovat haasteelliset.

Seurakunnan talous on ollut 2020-luvun alkuvuosina negatiivinen useina vuosina ilman satunnaisia eriä ja talous on lähivuosina taas heikkenemässä, kun vuonna 2023 toteutetun hyvinvointialueisiin liittyneen verouudistuksen vaikutus vähenee. Kiinteistöt ovat hyvässä kunnossa eikä välittömiä peruskorjauksia ole lähiaikoina tulossa, mutta seurakunnalla on toteutetuista peruskorjauksista velkaa.

Seurakunta on keväällä 2025 laatinut talouden taulukon, joka on ohjausryhmän lausunnon liiteaineistossa. Taulukosta ilmenee 2020-luvun alun sekä seuraavan viiden vuoden näkymät.

Seurakunnassa on jo vuosien ajan pidetty pääjumalanpalvelus vain joka toisena sunnuntaina vuoroviikoin Kustavin seurakunnan kanssa, mikä

23.10.2025

tarkoittaa sitä, että seurakunnan keskeistä, kirkkojärjestyksen 2 luvun 3 §:ssä säädettyä velvoitetta jumalanpalveluksen toimittamisesta sunnuntaisin ei pystytä täyttämään. Menettelyyn ei ole tuomiokapitulin lupaa tai hyväksyntää.

Seurakunnassa ei ole omaa lapsi- ja nuorisotyötä. Seurakunnan tiloissa järjestetään ulkopuolisten toimijoiden toimesta perhekerho ja muskari. Koulu- ja päiväkotiyhteistyötä tehdään.

Jäsenennusteet

Seurakuntien jäsenennuste vuosille 2025–2040 on seuraava (kirkontilastot.fi):

Vuosi	Kustavi	Taivass..	Vehmaa
2025	667	1 182	1 628
2026	665	1 165	1 609
2027	663	1 148	1 594
2028	658	1 134	1 574
2029	656	1 110	1 556
2030	649	1 097	1 538
2031	643	1 080	1 518
2032	640	1 061	1 498
2033	633	1 046	1 477
2034	626	1 027	1 454
2035	618	1 011	1 435
2036	612	994	1 413
2037	604	975	1 395
2038	595	958	1 376
2039	589	939	1 356
2040	585	923	1 335

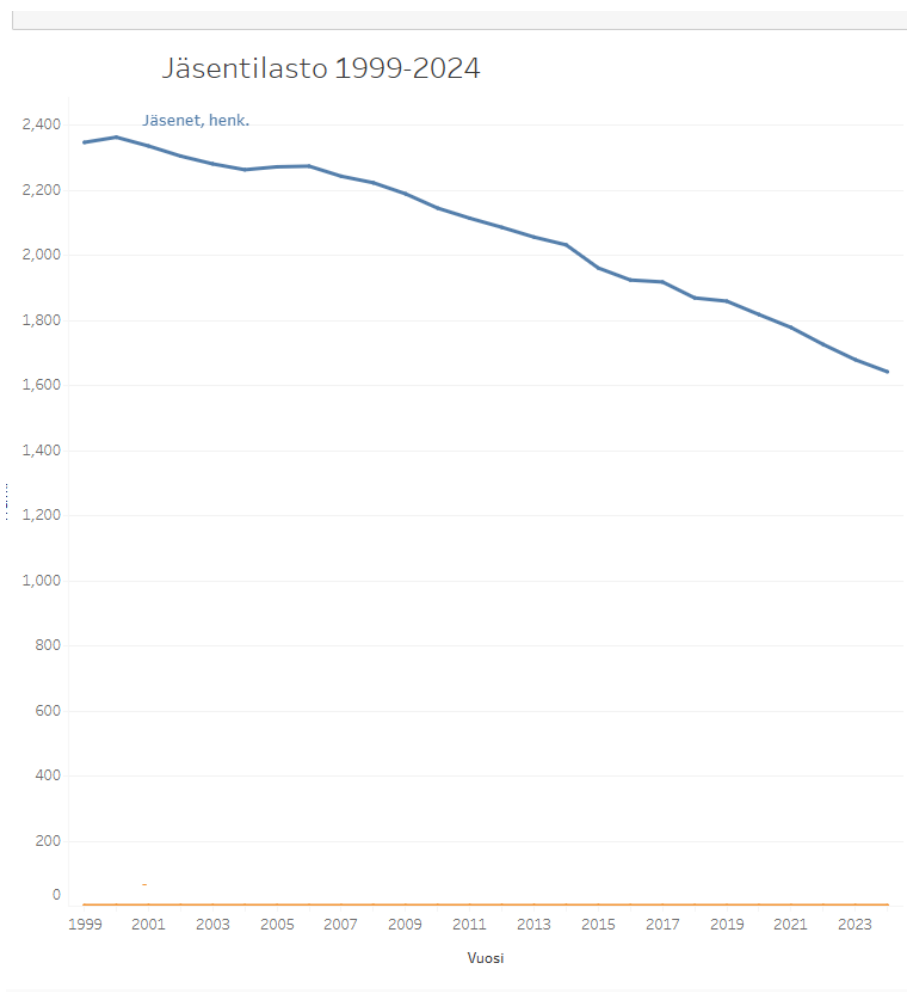
Seurakuntien jäsenmääräennusteet osoittavat, että Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntien asema itsenäisinä seurakuntina tulee vaikeutumaan merkittävästi 10–15 vuoden aikana ja jo sitä ennen.

Samaa osoittaa jo toteutunut kehitys:

Vehmaan seurakunta

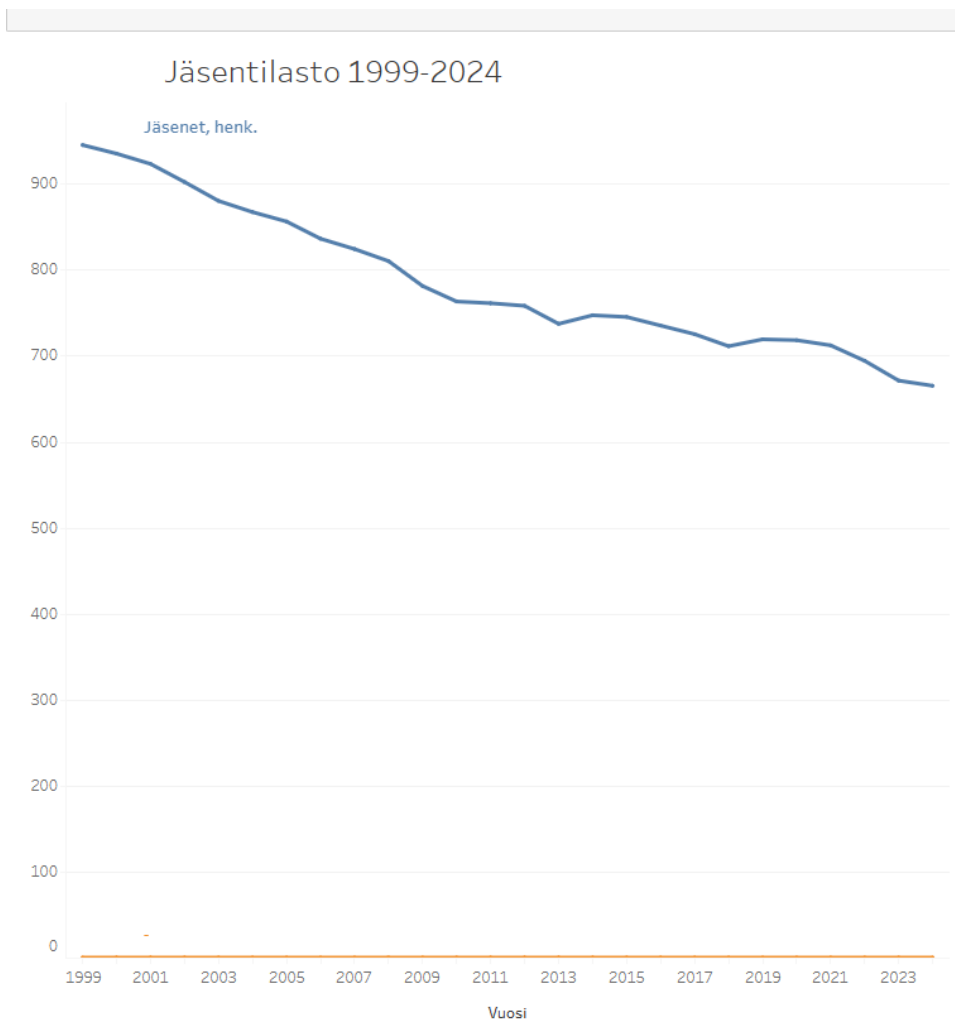
23.10.2025

Kustavin seurakunta

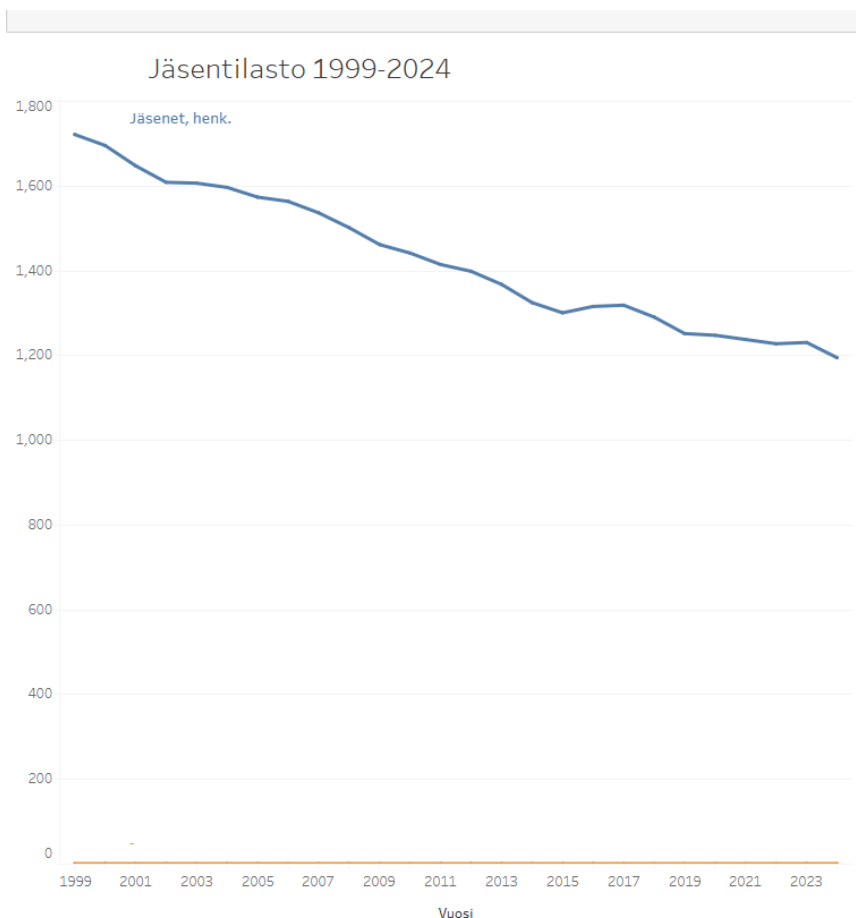
23.10.2025

Taivassalon seurakunta

23.10.2025

Arvioinnissa huomioon otettavat keskeiset säännökset

Kirkkolain 2 luvun 13 § Seurakuntajaon muuttamisen edellytykset

Seurakuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos on kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien tai seurakuntayhtymän toimintakykyä, toiminnan taloudellisuutta tai seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteutumista.

Kirkkolain 2 luvun 14 § Aloite seurakuntajaon muuttamiseksi

Aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakunnan kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto sekä tuomiokapituli tai piispa.

Kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston on viipymättä ilmoitettava aloitteesta noudattaen, mitä julkisista kuulutuksista 10 luvun 28 §:ssä ja kirkkojärjestyksessä säädetään.

Seurakunnan jäsenille on varattava mahdollisuus jättää aloitteesta kannanotto tuomiokapitulille 14 päivän kuluessa aloitetta koskevan kuulutuksen julkaisemisesta.

Kirkkolain 4 luvun 6 § Tuomiokapituli

23.10.2025

Tuomiokapitulin tehtävänä on:

3) valvoa seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa, hallintoa ja viranhaltijoiden ja työntekijöiden sekä muun papiston tehtävien hoitoa;

- - -

Kirkkojärjestys 2 luvun 2 § Seurakuntajaon muuttamisen valmistelu

Tuomiokapituli voi määrätä yhden tai useamman selvittäjän valmistelemaan seurakuntajaon muuttamista tai seurakuntayhtymän perustamista, muuttamista taikka lakkauttamista ja tekemään siitä ehdotuksen. Selvittäjällä on oikeus tutkia seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa, hallintoa ja taloutta koskevia asiakirjoja sekä saada niiden viranomaisilta apua tehtävänsä suorittamiseen. Selvittäjä antaa tuomiokapitulille ehdotuksensa ja selvityksessä kertyneet asiakirjat.

Tuomiokapitulin on kuultava aloitteesta, selvityksestä ja seurakunnan jäsenen kannanotosta niiden seurakuntien ja seurakuntayhtymien kirkkovaltuustoja, seurakuntaneuvostoja ja yhteisiä kirkkovaltuustoja, joita ehdotettu muutos koskee.

Työturvallisuuslaki 8 § Työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite

1 mom. Työnantaja on tarpeellisilla toimenpiteillä velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Tässä tarkoituksessa työnantajan on otettava huomioon työhön, työolosuhteisiin ja muuhun työympäristöön samoin kuin työntekijän henkilökohtaisiin edellytyksiin liittyvät seikat.

-----

3 mom. Työnantajan on suunniteltava, valittava, mitoitettava ja toteutettava työolosuhteiden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Tällöin on mahdollisuuksien mukaan noudatettava seuraavia periaatteita:

1) vaara- ja haittatekijöiden syntyminen estetään;

2) vaara- ja haittatekijät poistetaan tai, jos tämä ei ole mahdollista, ne korvataan vähemmän vaarallisilla tai vähemmän haitallisilla;

Seurakuntarakenteen kehittämisen vaihtoehdot

Kaikissa seurakunnissa näytetään kokevan liitos Uudenkaupungin seurakuntaan ei-toivottavana vaihtoehtona. Myös Uudenkaupungin seurakunnan kirkkovaltuusto on aloitetta 27.2.2024 § 48 koskevassa lausunnossaan 17.4.2024 § 11 vastustanut asianomaisten seurakuntien liittämistä siihen. Vaikka Uudenkaupungin seurakunnalla olisi taloutensa ja jäsenmääränsä puolesta parhaat mahdollisuudet turvata hyvän seurakuntatyön säilyminen alueella, ei ole perusteltua valita tätä vaihtoehtoa, jota kaikki asianosaiset vastustavat.

23.10.2025

Toinen vaihtoehto olisi seurakuntayhtymän muodostaminen, mutta seurakunnat eivät ole osoittaneet halua siihen. Seurakuntayhtymässä henkilöstön liikkuvuus ja muu resurssien joustava käyttö olisi kankeampaa kuin yhden seurakunnan mallissa, joten yhtymän muodostaminen ei ole hyvä vaihtoehto seurakuntien tarpeita ajatellen. Lisäksi yhtymähallinto olisi tarpeettoman raskas Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntien muodostamalle hallinto- ja talousyksikölle.

Kolmas vaihtoehto on yhdistää Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakunnat yhdeksi hallinnolliseksi kokonaisuudeksi yhden seurakunnan muodossa. Keskusteluissa ja pidetyissä iltakouluissa näyttää parhaaksi vaihtoehdoksi nousevan se, että kaikki kolme seurakuntaa lakkautetaan, ja muodostetaan kokonaan uusi seurakunta. Uuden seurakunnan toimintaa jatketaan uudella nimellä Vakka-Suomen seurakunta. Nimeä on ehdottanut Vehmaan seurakunta ja se näyttää herättävän vähiten vastustusta alueella.

Käytännön kannalta on tarkoituksenmukaista, että seurakuntarakennetta uudistettaessa yhden seurakunnan y-tunnus säilytetään, jolloin muun muassa perustoimintoihin liittyvät sopimuksia kuten vesi-, sähkö-, lämpö-, pankki- ja tietoliikennesopimuksia voidaan jatkaa saumattomasti. Luontevaa on, että säilytetään jäsenmäärältään suurimman seurakunnan, Vehmaan seurakunnan y-tunnus, jolla jatketaan uuden seurakunnan toimintaa. Teknisesti tämä edellyttää Kustavin ja Taivassalon seurakuntien liittämistä olemassa olevaan Vehmaan seurakuntaan. Käytännössä myös Vehmaan seurakunta itsenäisenä toimijana lakkaa ja kaikki sen toiminta siirtyy uuteen Vakka-Suomen seurakuntaan. Vakka-Suomen seurakunnan toiminta jatkuisi kolmella osa-alueella, joiden nimet olisivat esimerkiksi Vehmaan kirkkoalue, Kustavin kirkkoalue ja Taivassalon kirkkoalue tai muut vastaavat osa-alueen nimet, joissa "vanhan" seurakunnan nimi säilyisi. Uusi seurakunta voi järjestää toimintansa esimerkiksi niin, että alueilla on johtokunnat ja omat johtavat papit.

Tuomiokapituli on pyytänyt Kotimaisten kielten tutkimuskeskukselta lausunnon Vakka-Suomen seurakunta -nimestä kirkkojärjestyksen 2 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisesti. Lausunto toimitetaan seurakuntiin sen saavuttua.

Johtopäätökset

Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittareita Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakunnissa on selostettu aloitteen 27.2.2025 § 48 yhteydessä. Seurakuntien taloudessa ei ole sen jälkeen tapahtunut merkittäviä muutoksia, kun tilannetta tarkastellaan muutaman vuoden aikajänteellä. Lisäksi jokaisen seurakunnan talous perustuu henkilöstön vähentämiseen, osittain myös osa-aikaisuuteen, ja toiminnan supistamiseen sekä osittaiseen alasajoon. Lisäksi perustoimintaa on osittain rahoitettu tasevarallisuuden myynnillä ja muilla kertaluonteisilla erillä.

Näin ollen pelkkien talouslukujen tarkastelu ei anna oikeaa ja riittävää kuvaa seurakuntien kokonaistilanteesta, vaan talouslukuja tärkeämpää on tarkastella seurakuntien toimintaa, jonka supistuminen johtuu pitkäkestoisesta resurssipulasta. Mikään indikaattori ei osoita, että seurakunnat pystyisivät kohentamaan talouttaan ja sitä kautta toimintaansa ilman seurakuntarakenteen muutoksia.

23.10.2025

Laskevat jäsenmääräennusteet osoittavat, että talouden haasteet tulevat jatkossa kasvamaan. Kestävään ja asianmukaiseen taloudenpitoon ei kuulu se, että käyttötaloutta rahoitetaan tasevarallisuudella, kuten seurakunnissa osittain on tehty. Käytännössä ainoa vaihtoehto seurakuntien toiminnallisten ja taloudellisten haasteiden ratkaisuun on seurakuntarakenteen muuttaminen.

Seurakuntien henkilöstö on voimakkaan supistamisen ja osa-aikaistamisten vuoksi kuormittumisriskissä. Kuormituksen on todennut jo selvittäjä esiselvityksen teon yhteydessä syksyllä 2023. Kysymyksessä on siten työturvallisuuslain vastainen tila, johon tuomiokapitulin tulee työsuojeluvelvoitteensa perusteella puuttua.

Työnantajan aloitteesta johtuvan osa-aikatyön tulisi olla poikkeus eikä pääsääntö. Tätä kuvaa muun muassa työsopimuslain 2 luvun 5 §, jonka mukaan työnantaja on velvollinen tarjoamaan lisätöitä osa-aikatyöntekijöille, jos sellaista on tarjolla. Vastaava säännös on evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 5 luvun 31 §. Se, että seurakunnan perustehtävissä työskentelevät viranhaltijat ja työntekijät tai suuri osa heistä tekevät jatkuvana järjestelynä osa-aikatyötä osoittaa, että seurakunta ei taloutensa puitteissa pysty normaaliin henkilöstöpolitiikkaan. Tämä vaikeuttaa seurakunnan toimintaa ja kuormittaa henkilöstöä sekä vaikeuttaa uusien työntekijöiden rekrytointia.

Kustavin ja Taivassalon seurakuntien henkilöstöllä tilanne on sikäli erityinen, että useimmat työskentelevät käytännössä kokoaikaisesti, mutta työpanos jakautuu kahteen eri seurakuntaan. Pysyvässä järjestelyssä tämä järjestelmä on haasteellinen ja on omiaan lisäämään henkilöstön kuormittumisriskiä etenkin kirkkoherran osalta. Yksipappistenkin seurakuntien kirkkoherroilla esiintyy haasteita muun muassa lomien ja vapaapäivien pitämisessä. On selvää, että haasteita on huomattavan paljon, jos yhtä seurakuntaa kohti on käytettävissä vain puolikas papin työpanos ja vastuulla on kahden seurakunnan hallinto sekä lainmukaisesti toteutettu seurakuntaelämä. Kustavin ja Taivassalon seurakuntien talous ei kuitenkaan mahdollista lisätyövoiman palkkaamista, ei papin eikä muunkaan henkilöstön palkkaamista.

Kustavin ja Taivassalon seurakuntien tilanteessa henkilöstön työpanosta kuluu kahden seurakunnan hallinnollisten tehtävien ja monien rutiiniasioiden suorittamiseen, mikä on pois seurakunnan ydintehtävän hoitamisesta.

Aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue ei viime vuosina ole tehnyt nyt käsiteltäviin seurakuntiin työsuojelutarkastuksia Vehmaan seurakuntaa lukuun ottamatta, joten käytettävissä ei ole aluehallintoviraston työsuojelutarkastuskertomuksia. Vehmaan seurakunnan osalta työsuojelutarkastuskertomuksista 25.10.2022, 2.5.2023 ja 17.11.2023 ilmenee muun muassa henkilöstön psykososiaalinen kuormitus.

Tuomiokapitulilla on velvollisuus valvoa, että seurakuntien henkilöstön työsuojelutilanne on asianmukaisella tasolla. Selvityksen mukaan Vehmaan seurakunnan henkilöstö on ollut jo syksyllä 2023 kuormittunutta, ja tilanne on todettu myös työsuojelutarkastuksessa. Kustavin ja Taivassalon seurakuntien henkilöstön osalta voidaan katsoa, että nykyinen tilanne eli työskentely osa-aikaisesti kahdessa seurakunnassa lisää henkilöstön kuormittumisen riskiä

23.10.2025

selkeästi, ja tilanne on jatkunut jo useiden vuosien ajan. Työturvallisuuslain mukaan työnantajan on riskin tunnistettuaan pyrittävä estämään haitta- ja vaaratekijöiden syntyminen. Seurakuntien henkilöstön työsuojelutilanne asettaa siten tuomiokapitulille toimimisvelvollisuuden.

Huolimatta tuomiokapitulin pitkään jatkuneista ja moninaisista tukitoimista sekä keväällä 2025 toteutetusta ohjausryhmätyöskentelystä seurakunnat eivät löytäneet yhteistä ratkaisua talouteen ja toimintaan liittyvissä haasteissa.

Seurakuntien ohjausryhmien lausunnoista toukokuussa 2025 ilmenee, että Vehmaan seurakunta on ollut valmis käynnistämään liitosneuvottelut Kustavin ja Taivassalon seurakuntien kanssa. Kustavin seurakunta on ollut valmis liitokseen Taivassalon seurakunnan kanssa. Taivassalon seurakunta ei ole ollut halukas käymään liitosneuvotteluja kummankaan seurakunnan kanssa.

Tuomiokapituli katsoo, että Taivassalon seurakunnan haluttomuus seurakuntaliitokseen vähintään Kustavin seurakunnan kanssa ei perustu asiaperusteluihin. Taivassalon seurakunnan toiminta, talous ja henkilöstöhallinto on niin vahvasti kytköksissä yhteistyöhön Kustavin seurakunnan kanssa, että liitos Kustavin kanssa aiheuttaisi käytännössä lähinnä kahden erillisen hallinto-organisaation sulautumisen yhdeksi.

Lisäksi tuomiokapituli toteaa, että kun Vehmaan seurakunta on useaan otteeseen tuonut ilmi halukkuutensa neuvotella kolmen seurakunnan liitoksesta Kustavin ja Taivassalon seurakuntien kanssa, ei Kustavin ja Taivassalon seurakunnilla ole asiaperusteisiin eikä seurakuntalaisten etuun perustuvaa aihetta tämän vaihtoehdon torjumiseen. Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakunnat ovat kaikki pienehköjä, ja niiden haasteet ja myös toiveet ovat pitkälti samoja. Ei myöskään ole perusteita olla huolissaan siitä, että Vehmaan seurakunta kokonsa perusteella tai muullakaan perusteella olisi liitosneuvotteluissa tai uuden seurakunnan hallinnossa ylivoimainen suhteessa Kustavin ja Taivassalon seurakuntiin.

Kirkkolain 2 luvun 13 §:ssä säädetyt seurakuntajaon muuttamisen edellytykset täyttyvät kaikkien yllä mainittujen seurakuntien kohdalla. Seurakuntajaon muutos on niissä kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukainen ja parantaa seurakuntien toimintakykyä ja toiminnan taloudellisuutta. Tuomiokapitulin on valvontavelvollisuutensa nojalla tehtävä aloite seurakuntaliitoksesta seurakuntien toimintakyvyn ja henkilöstön työsuojelutilanteen turvaamiseksi sekä kirkkolain mukaisen jumalanpalveluselämän toteuttamiseksi. On siten perusteltua, että tuomiokapituli tekee asiassa kirkkolain 2 luvun 14 §:n mukaisen aloitteen.

Aloitteen mukainen liitos mahdollistaa hyvän seurakuntaelämän jatkumisen Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntien alueella. Suuremmassa yksikössä hallinto, talous, kiinteistöt, hautausmaat ja erilaiset hankinnat saadaan hoidettua keskitetysti ja tehokkaammin kuin pienessä yksikössä, joissa näihin tehtäviin joudutaan käyttämään myös seurakunnan toiminnallisen puolen voimavaroja. Liitokset parantaisivat toiminnan taloudellisuutta ja seurakuntien toimintakykyä sekä henkilöstön hyvinvointia nykyisestä. Liitoksen toteutuessa jumalanpalvelukset pystyttäisiin

23.10.2025

toteuttamaan kirkkolain edellyttämällä tavalla. Liitoksen tapahtuessa on tärkeää tukea laajentunutta seurakuntaa huolehtimaan hyvän seurakuntatyön toteutumisesta sen kaikilla alueilla sekä tukea seurakuntien henkilöstöä ja luottamushenkilöitä muutoksen eri vaiheissa.

Vaikka seurakunnat eivät ole edenneet asiassa liitosaloitteen tekemiseen, myös seurakuntien iltakoulujen 8.10. ja 13.10.2025 muistioista ilmenee, että seurakunnissa on valmiutta rakentaa yhteistyötä myös uudessa, laajemmassa seurakunnassa. Samaa valmiutta ilmenee myös Vehmaan ja Kustavin seurakuntien ohjausryhmien toukokuussa 2025 antamista lausunnoista.

Kaikkien kolmen seurakunnan vahvuutena on se, että ne tekevät monipuolisesti yhteistyötä paikallisten toimijoiden ja verkostojen kanssa. Tämä rikastuttaa seurakunnan elämää ja vahvistaa yhteisöllisyyttä paikkakunnalla. Niissä on myös pitkät ja monipuoliset perinteet sekä jumalanpalveluselämään että yhteisöllisyyteen liittyen, ja vapaaehtoistyö on aktiivista. Uudella seurakunnalla on hyvät valmiudet jatkaa ja kehittää näitä seurakuntaelämää rikastuttavia, yhteisöllisyyttä ja paikallidentiteettiä vahvistavia perinteitä ja toimintatapoja.

Esitys

Tuomiokapituli päättää

1. jättää 27.2.2024 § 48 tekemänsä seurakuntaliitosaloitteen raukeamaan; ja
2. tehdä seuraavan sisältöisen kirkkolain 2 luvun 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun aloitteen Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntien lakkauttamisesta itsenäisinä seurakuntina ja uuden Vakka-Suomen seurakunnan perustamisesta 1.1.2027 lukien;
  - a) Laajentuneen seurakunnan nimi on Vakka-Suomen seurakunta ja sen toimintaa jatketaan jäsenmäärältään suurimman seurakunnan, Vehmaan seurakunnan, y-tunnuksella. Teknisesti seurakuntajaon muuttaminen toteutetaan siten, että Kustavin ja Taivassalon seurakunnat lakkautetaan 31.12.2026 lukien ja liitetään osaksi Vakka-Suomen seurakuntaa 1.1.2027 lukien. Uusi seurakunta koostuu Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon kuntien alueesta.
  - b) Vehmaan seurakunnan kirkkoherranvirassa ja Kustavin ja Taivassalon seurakuntien yhteisessä kirkkoherranvirassa ei ole tällä hetkellä vakinaista viranhaltijaa. Virat hoidetaan erillisillä viranhoitomääräyksillä 31.12.2026 saakka, jonka jälkeen molemmat kirkkoherranvirat lakkautetaan ja perustetaan uusi Vakka-Suomen seurakunnan kirkkoherranvirka. Tuomiokapituli tekee päätökset kirkkoherranvirkoihin liittyen sen jälkeen, kun seurakuntajaon muutosta koskeva asia on käsitelty Kirkkohallituksen täysistunnossa.
  - c) Muut papin tehtävät Vakka-Suomen seurakunnan alueella 1.1.2027 alkaen järjestetään uudessa seurakunnassa suunnitellulla tavoin.
  - d) Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntien toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa olevat viranhaltijat ja työntekijät siirretään heille soveltuviin uuden seurakunnan virkoihin tai työsuhteisiin tehtäviin.

23.10.2025

Siirretyllä viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus saada palvelussuhteeseensa kuuluvat edut sellaisina, etteivät ne siirron ajankohtana ole epäedullisemmat kuin hänelle aikaisemmin kuuluneet vastaavat edut. (Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta 5:34) Siirretyn henkilöstön sijoittamisesta on sovittava viranhaltijalain 5 luvun 35 §:n mukaisessa menettelyssä. Seurakuntien on neuvoteltava seurakuntaliitoksesta henkilöstön kanssa kirkon yhteistoimintasopimuksessa (KirVesTes liite 10) määrättyllä tavoin.

- e) Kustavin ja Taivassalon seurakuntien omaisuus, velat ja vastuut siirtyvät Vakka-Suomen seurakunnan vastattavaksi 1.1.2027 lukien. Vastuuta velasta tai sitoumuksesta ei saa siirtää ilman velkojan tai muun oikeudenhaltijan suostumusta. (KL 2:15).
  - f) Vehmaan seurakunnan omaisuus, velat ja vastuut jatkuvat Vakka-Suomen seurakunnan vastuulla 1.1.2027 lukien.
  - g) Kirkkohallitusta pyydetään määräämään seurakuntien vapaaehtoisten rahastojen käyttämisestä edelleen tarkoitusten ja ehtojen mukaisesti (KJ 2:4).
  - h) Vakka-Suomen seurakunnan kirkkovaltuusto muodostetaan Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakunnissa yhteisesti toimitettavien seurakuntavaalien tuloksen perusteella (KJ 2:9) siten, että sen toimikausi alkaa 1.1.2027.
  - i) Kirkkohallitusta pyydetään määräämään, että ennen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen edellyttämiin täytäntöönpanotoimenpiteisiin mahdollisista valituksista huolimatta.
- 3. Velvoittaa Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntien kirkkoneuvostot ilmoittamaan aloitteesta julkisella kuulutuksella kirkkolain 3 luvun 14 §:n 2 momentin mukaisesti ajalla 30.10.2025-14.11.2025;
  - 4. Velvoittaa Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntien kirkkoneuvostot aloitteesta päätöskohdan 3 mukaisesti kuuluttaessaan ilmoittamaan kirkkolain 2 luvun 13 §:n 3 momentin mukaisesti, että seurakuntien jäsenillä on mahdollisuus jättää aloitteesta kannanotto tuomiokapitulille 14 päivän kuluessa aloitetta koskevan kuulutuksen julkaisemisesta eli viimeistään 14.11.2025;
  - 5. toteaa, että tuomiokapituli toimittaa seurakuntalaisilta saadut kannanotot aloitteen kohteena oleville seurakunnille 19.11.2025 mennessä;
  - 6. pyytää Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon seurakuntien kirkkovaltuustoja toimittamaan tuomiokapituliin lausunnot aloitteesta ja myöhemmin toimitettavista seurakuntalaisten kannanotoista 31.12.2025 mennessä;
  - 7. todeta, että lausunnon antamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista.

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli

23.10.2025

Päätös Esityksen mukaan.

Toimenpiteet Aloite liitteineen Vehmaan, Taivassalon ja Kustavi seurakuntien kirkkoneuvostoilta sekä pohja kuulutusta varten ja selostus liitosprosessin kulusta.

Aloite tiedoksi lääninrovasti Antti Kallio sekä Uudenkaupungin seurakunnan kirkkoneuvosto.

Lisätiedot Lakimiesasessori Matleena Engblom matleena.engblom@evl.fi 050 594 0886

Liitteet

1. Esiselvitys 18.11.2023
2. Tuomiokapitulin aloite 27.2.2024 § 48
3. Ohjausryhmän loppulausunto 19.5.2025 liitteineen
4. Muistio seurakuntarakenneneuvottelusta 10.9.2025
5. Powerpoint / neuvottelu 10.9.2025
6. Vehmaan seurakunnan iltakoulun muistio 8.10.2025
7. Kustavin ja Taivassalon seurakuntien iltakoulun muistio 13.10.2025

Muutoksenhaku

Kohdat 1-7: Päätökseen ei kirkkolain 12 luvun 4 §:n mukaan saa hakea muutosta.

Organisaatiokonsultti Keijo Haavisto

Torikatu 51, b

37800 Kankaanpää

18.11.2023

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli

Tuomiokapitulin päätös DTUR/210/00.01.00/2023

Esiselvitys Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien seurakuntarakenteiden kehittämiseksi

Tuomiokapituli määräämänä olen tehnyt seuraavan esiselvityksen kyseisten seurakuntien seurakuntarakenteiden kehittämiseksi.

1. Vehmaan seurakunta

Seurakunnan talous on alijäämäinen ilman satunaisia tuloja ja on edelleen heikkenemässä vuoden 2023 verotulojen sote ratkaisusta johtuvan verotulojen tasonousun jälkeen. Seurakunta ei alentanut veroprosenttia vuodelle 2023.

Seurannan Pyhän Margareetan kirkko vaatisi peruskorjausta ja seurakunta on saanut kirkkohallituksen avustuksen 2023 kirkon korjauksen suunnitteluun mutta suunnittelua ei ole pystytty käynnistämään. Suunnittelu tulee käynnistää ja valita arkkitehti ja suunnittelun/peruskorjauksen valvoja. Seurakunnalla ei ole omia henkilöresursseja hankkeen eteenpäin viemiseen.

Seurakuntatalo on pääosin tyhjillään sisäilmaongelmien vuoksi. Seurakunnan tulisi selvittää talon jatkokäyttö tai korvaavien tilojen saanti.

Vakinaista viranhaltija johtoa ei ole. Kirkkoherran ja talouspäällikön tehtävät on hoidettu viransijaisilla tai muuten tilapäisjärjestelyillä. Henkilökunta on pääosin osa-aikaista ja supistettu minimiin. Henkilöstöllä ei ole näkymää seurakunnan tulevaisuudesta ja pelkää, että toimintoja edelleen ajetaan alas. Henkilökunta kokee olevansa ylikuormitettu ja osa oireilee. Osa henkilöistä kokee altistuneensa huonolle sisäilmalle. Sijaisjärjestelyt ovat haasteelliset.

Johtoryhmä ja henkilökunta suhtautuu pääosin myönteisesti seurakuntaliitosneuvottelujen aloittamiseen.

2. Pyhärannan seurakunta

Talous on ollut negatiivinen 2022 ja vuosina 2021 ja 2022 satunnaisten tulojen ja puunmyynnin ansiosta positiivinen. Talous on heikkenemässä vuoden 2023 verotulojen sote ratkaisusta johtuvan verotulojen tasonousun jälkeen. Seurakunta ei alentanut veroprosenttia vuodelle 2023.

Kirkosta ja seurakuntatalosta tulisi tehdä kuntokartoitus ja selvitys tulevista korjauksista.

Vakinaista viranhaltija johtoa ei ole. Kirkkoherran ja talouspäällikön tehtävät on hoidettu viransijaisilla tai muuten tilapäisjärjestelyillä. Henkilökunta on pääosin osa-aikaista ja supistettu minimiin. Henkilöstöllä ei ole näkymää seurakunnan tulevaisuudesta ja pelkää, että toimintoja edelleen ajetaan alas. Henkilökunta kokee olevansa ylikuormitettu ja osa oireilee. Sijaisjärjestelyt ovat haasteelliset.

Henkilökunta suhtautuu myönteisesti seurakuntaliitosneuvottelujen aloittamiseen.

3. Taivassalo

Seurakunnan talous on ollut negatiivinen 2020, 2021 ja 2022 ilman satunnaisia eriä ja investointivarausten (poistoero) purkamista. Talous on heikkenemässä vuoden 2023 verotulojen sote ratkaisusta johtuvan verotulojen tasonousun jälkeen. Seurakunta alensi veroprosenttia vuodelle 2023 kirkkohallituksen suosituksen mukaisesti.

Kiinteistöt ovat hyvässä kunnossa eikä välittömiä peruskorjauksia ole lähiaikoina tulossa.

Kirkkoherra ja talouspäällikkö ja sekö pääosa henkilökunnasta on yhteistä Kustavin kanssa. Henkilökunta ei koe seurakuntien yhteistä toimintaa ongelmana. Henkilökunta on supistettu minimiin. Talouspäällikkö jää eläkkeelle keväällä 2024. Seurakunnan jatkoon vaikutta oleellisesti miten kirkkoherran ja talouspäällikön rekrytoinnissa onnistutaan. Sijaisjärjestelyt ovat haasteelliset.

Luottamusjohto, johtavat viranhaltijat ja henkilöstö ei pidä liitosneuvottelujen aloittamista ajankohtaisena.

4. Kustavi

Seurakunnan talous on ollut positiivinen vuodet 2020, 2021 ja 2022. Talous on heikkenemässä vuoden 2023 verotulojen sote ratkaisusta johtuvan verotulojen tasonousun jälkeen. Seurakunta alensi veroprosenttia vuodelle 2023 kirkkohallituksen suosituksen mukaisesti.

Kiinteistöt ovat hyvässä kunnossa. Kirkon lämmityksen muutos ja sähkökorjaukset olivat valmistumassa lokakuussa 2023.

Kirkkoherra ja talouspäällikkö ja sekä pääosa henkilökunnasta on yhteistä Taivassalon kanssa. Henkilökunta ei koe seurakuntien yhteistä toimintaa ongelmana. Henkilökunta on supistettu minimiin. Talouspäällikkö jää eläkkeelle keväällä 2024. Seurakunnan jatkoon vaikutta oleellisesti miten kirkkoherran ja talouspäällikön rekrytoinnissa onnistutaan. Sijaisjärjestelyt ovat haasteelliset.

Luottamusjohto, johtavat viranhaltijat ja henkilöstö ei pidä liitosneuvottelujen aloittamista ajankohtaisena.

5. Liitossuunnat

Selvityksen yhteydessä on käyty keskusteluja rakennemuutoksesta rajanaapuri-seurakuntien Uusikaupunki, Laitila, Mynämäki ja Naantalin kanssa. Laitilassa ja Mynämäellä keskusteluissa on ollut johtoryhmä (johtavat luottamushenkilöt, kirkkoherra, talouspäällikkö) Uudessa kaupungissa kirkkoherra ja talouspäällikkö ja Naantalissa kirkkoherra.

Laitilan ja Mynämäen kanssa keskusteluissa on yhteisesti todettu, että kyseisillä seurakunnalla ei ole taloudellisia resursseja ottaa vastaan Pyhärantaa tai Vehmaata. Naantali seurakunta katsoo, että heillä ei ole ollut luontaista yhteistyötä Taivassalo-Kustavi suuntaan ja näin ei ole valmis liitosneuvotteluihin kyseisten seurakuntien kanssa.

Uusikaupunki on periaatteessa valmis kantamaan vastuun kyseisen rannikkoalueen seurakunnallisesta toiminnasta. Seurakunnalla on kuitenkin tulossa huomattavia investointeja, jotka heikentävät seurakunnan taloutta. Mikäli neuvottelut käynnistetään tulisi mahdolliset viranhaltija valinnat tehdä määräaikaisen ja vain liitosneuvottelujen ajaksi. Tämä koskisi erityisesti liittyvien seurakuntien kirkkoherroja ja talouspäälliköitä.

6. Esitys selvityksen perusteella

Tekemäni selvityksen perusteella esitän, että

- a) liitosneuvottelut Pyhärannan ja Vehmaan seurakuntien liittymisestä Uuden kaupungin seurakuntaan 01.01.2025 tulisi kiireellisenä käynnistää
- b) Taivassalo ja Kustavi pariseurakunnan liittäminen Uudenkaupungin seurakuntaan tulee ajankohtaiseksi viimeistään tämän vuosikymmenen lopussa. Tulisi vakavasti harkita, pitäisikö liitos toteuttaa samanaikaisesti Pyhärannan ja Vehmaan liitoksen kanssa. Vaalikausittain toteutuvat toistuvat liitokset vaikeuttavat vastaanottavan seurakunnan toimintaa. Seurakuntaliitos vaikuttaa koko henkilökuntaan myös vastaanottavassa seurakunnassa.

Liite: Seurakuntakohtainen selvitys kriisiytyvän seurakunnan mittareista.
(liitteen taloustiedot perustuvat kirkon tilastojen taloustilastoon 10/2023 ja muu arvio käynteihin ja keskusteluihin seurakuntien kanssa)

Kustavin seurakunta, selvittäjän arvio

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit	Tilanne 10/2023	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi selvittäjän esitys
1. Seurakunnan yhteiskunnalliset tehtävät - Puutteet hautaustoimen tai hautausmaan ylläpitotehtävien hoidossa. - Epäkohdat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitotehtävien hoidossa. - Puutteellisuudet kirkonkirjojen ja väestötietojärjestelmään liittyvien tehtävien hoidossa.	Puutteita ei ole tullut esille eikä niitä ole erikseen selvitetty Kiinteistöt hyvässä kunnossa Seurakunta kuuluu aluerekisteriin	Kirkon lämmitysjärjestelmän muutos ym. 2023	Ei peruskorjaus tarpeita lähivuosina
2. Seurakunnan hallinto ja viranomaistoiminta - Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat - Hallintomenettelyn puutteellisuudet	Toimielimet toimivat ei ongelmia		
3. Seurakunnan toimintaorganisaatio - Perustehtävien (KL 4:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viiden vuoden 15 % ja on arviointihetkellä alle 2000 jäsentä - Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai uusiutumiskyvytön toimintakulttuuri	Ennusteen mukaan jäsenmäärä pysyy samana 2023 – 2030 ja on 2023 686	Seurakunnan toiminta edellytyksenä on nykyisen yhteistoiminnan jatkaminen Taivassalon kanssa.	Seurakunnan liittäminen toiseen seurakuntaan lähitulevaisuudessa yhdessä Taivassalon kanssa
4. Johtaminen seurakunnassa - Johtamisen heikkoudet - Johtamista tukevat strategiset linjaukset,			

kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/missio/visio, kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttuvat • Puuttumattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin • Haluttomuus yhteistyöhön lähiseurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa.	Luottamushenkilö johtoryhmä ei valmis seurakuntaliitos neuvotteluihin	Taivassalon kanssa yhteinen talouspäällikkö jää eläkkeelle keväällä 2024.	Seurakunnan itsenäisen toiminnan edellytyksenä on, että kirkkoherran ja talouspäällikön virka vakituisesti täytetään yhdessä Taivassalon kanssa
5. Seurakunnan henkilöstö • Henkilöstön määrä • Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia • Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloittain tarkasteltuna.	Henkilökunta Taivassalon kanssa yhteinen ja vähennetty minimiin.		Toiminnan kannalta ratkaisevaa kirkkoherran ja talouspäällikön rekrytoinnin onnistuminen

6. Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on negatiivinen kolmena peräkkäisenä vuotena taikka viimeisen tilikauden tulos on negatiivinen ilman kertaluonteisia eriä ja kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi.	Tilikauden tulos on ollut positiivinen 2020, 2021 ja 2022 Vuoden 2023 (arvio 10/2023) tulee olemaan positiivinen	Talous tulee heikkenemään. Talous on riippuvainen henkilöstömenojen jaosta Taivassalon kanssa.	Seurakunnan tulevaisuus on ratkaistava lähitulevaisuudessa yhdessä Taivassalon kanssa.
7. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi, eikä	Taseessa 2022 on ylijäämää 336 490 €		

sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluontoisten erien toteuttamista.			
8. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.	Maksuvalmius on hyvä. Rahavarat ja arvopaperit ovat 10/2023 yhteensä 607 470 € €. Pitkäaikaisen lainan määrä oli 280 000 €.	Tasevaroja joudutaan jatkossa käyttämään toimintaan	Seurakunnan tulevaisuus on ratkaistava lähi-tulevaisuudessa.
9. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuonna.	Henkilöstömenojen osuus toimintakuluista on laskenut ja 2022 on ollut 41 %. Vastaavasti palvelujen ostot ovat kasvaneet, koska osa henkilöstöpalveluista on ostettu Taivassalosta	Henkilöstömenot suhteessa toimintakuluihin tulevat nousemaan. Henkilökuntaa ei voi enää vähentää.	Seurakunnan tulevaisuus on ratkaistava lähitulevaisuudessa yhdessä Taivassalon kanssa.

Pyhärannan seurakunta, selvittäjän arvio

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit	Tilanne 10/2023	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi selvittäjän esitys
1. Seurakunnan yhteiskunnalliset tehtävät - Puutteet hautustoimen tai hautausmaan ylläpitotehtävien hoidossa. - Epäkohdat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitotehtävien hoidossa. - Puutteellisuudet kirkonkirjojen ja väestötietojärjestelmään liittyvien tehtävien hoidossa.	Puutteita ei ole tullut esille eikä niitä ole erikseen selvitetty Kirkossa vesivuotoja Seurakunta kuuluu Porin aluerekisteriin	Vuotojen selvitys käynnistetty	. Kirkosta tulisi teettää asianmukainen kuntokartoitus Kuntokartoitus tulisi tehdä myös seurakuntatalosta
2. Seurakunnan hallinto ja viranomaistoiminta - Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat - Hallintomenettelyn puutteellisuudet	Toimielimet toimivat. Luottamushenkilöt tekevät myös operatiivisia päätöksiä	Pysyvä viranhaltija johto puuttuu	Viranhaltijajohto (kirkkoherra, talouspäälikkö) on ratkaistava pikaisesti
3. Seurakunnan toimintaorganisaatio Perustehtävien (KL 4:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viiden vuoden 15 % ja on arviointihetkellä alle 2000 jäsentä	Ennusteen mukaan jäsenmäärä laskee 2023 – 2030 264 jäsentä (17,6 %) ja on 2023 1503	Jäsenmäärän vähennyksen syynä muuttoliike ja kuolleitten/kastettujen määrä.	Seurakunnan liittäminen toiseen seurakuntaan

Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai uusiutumiskyvytön toimintakulttuuri	Epävarmuus tulevasta näkyy toiminnassa		Seurakunnan tulevaisuus on nopeasti ratkaistava
4. Johtaminen seurakunnassa - Johtamisen heikkoudet - Johtamista tukevat strategiset linjaukset, kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/missio/visio, kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttuvat - Puuttumattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin - Haluttomuus yhteistyöhön lähiseurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa.	Suunnitelmia puuttuu tai niitä tulisi päivittää Virkamiesjohto puuttuu tai on määräaikaista Luottamushenkilö johtoryhmä ei valmis seurakuntaliitos neuvotteluihin	Taluspäällikön osa-aikainen virka täytettävänä	Resursseja laajamittaiseen suunnitteluun ei ole Kirkkoherran ja taluspäällikön virka on vakituisesti täytettävä tai seurakunnassa on aloitettava liitosneuvottelut seurakuntaliitoksen toteuttamiseksi
5. Seurakunnan henkilöstö - Henkilöstön määrä - Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia - Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloittain tarkasteltuna.	Henkilökunta on pääosin osa-aikainen eikä riittävä. Henkilökunta on kuormittunut eikä ole näkyä seurakunnan tulevaisuudesta		Henkilöstö vaatii erityistä tukea jaksamiseen ja selkeää pikaista päätöstä seurakunnan jatkosta.

6. Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on negatiivinen kolmena peräkkäisenä vuotena taikka viimeisen tilikauden tulos on negatiivinen ilman kertaluonteisia eriä ja kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi.	Tilikauden tulos on ollut negatiivinen 2022 ja satunnaisten tulojen ja metsänmyynnin ansiosta positiivinen 2021 ja 2020. Vuoden 2023 (arvio 10/2023) tulee olemaan 0 seurakuntien poikkeuksellisen suuren verotulon takia (sote ratkaisu). Pyhäranta ei ole laskenut veroprosenttia 2023 ja se on 1,9. Poistot ovat pienet koska investoinnit ovat olleet vähäiset	Talous tulee heikkenemään vuoden 2023 verotulojen kertakasvun jälkeen. Seurakunnallisen toiminnan turvaamiseen joudutaan yhä enemmän käyttämään taseen varallisuutta.	Seurakunnan tulevaisuus on ratkaistava
7. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi, eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluontoisten erien toteuttamista.	Taseessa on ylijäämää. Oma pääoma on tilinpäätöksessä 31.12.2022 yhteensä 804 051 €.	Ylijäämä tulee laskemaan tulevana vuosina	
8. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.	Maksuvalmius on hyvä. Rahavarat ja arvopaperit ovat 10/2023 yhteensä 570 381 €	Vallitseva tilanne heikkenee.	Seurakunnan tulevaisuus on ratkaistava.
9. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuonna.	Henkilöstömenojen osuus toimintakuluista on laskenut ja 2022 on ollut 62 %. Vastaavasti palvelujen ostot ovat kasvaneet, koska talouspäällikön palveluja on ostettu ulkopuolelta.	Henkilöstömenot suhteessa toimintakuluihin tulevat nousemaan. Henkilökuntaa ei voi enää vähentää ja osa-aikainen talouspäällikkö on rekrytoinnissa.	Seurakunnan tulevaisuus on ratkaistava.

Taivassalon seurakunta, selvittäjän arvio

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit	Tilanne 10/2023	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi selvittäjän esitys
1. Seurakunnan yhteiskunnalliset tehtävät - Puutteet hautustoimen tai hautausmaan ylläpitotehtävien hoidossa. - Epäkohdat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitotehtävien hoidossa. - Puutteellisuudet kirkonkirjojen ja väestötietojärjestelmään liittyvien tehtävien hoidossa.	Puutteita ei ole tullut esille eikä niitä ole erikseen selvitetty Kiinteistöt hyvässä kunnossa Seurakunta kuuluu aluerekisteriin		Ei peruskorjaus tarpeita lähivuosina
2. Seurakunnan hallinto ja viranomaistoiminta - Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat - Hallintomenettelyn puutteellisuudet	Toimielimet toimivat ei ongelmia		
3. Seurakunnan toimintaorganisaatio - Perustehtävien (KL 4:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viiden vuoden 15 % ja on arviointihetkellä alle 2000 jäsentä - Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai uusiutumiskyvytön toimintakulttuuri	Ennusteen mukaan jäsenmäärä laskee 2023 – 2030 142 jäsentä (11,6 %) ja on 2023 1229	Jäsenmäärän vähennyksen syynä muuttoliike ja kuolleitten/kastettujen määrä.	Seurakunnan liittäminen toiseen seurakuntaan

4. Johtaminen seurakunnassa • Johtamisen heikkoudet • Johtamista tukevat strategiset linjaukset, kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/missio/visio, kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttuvat • Puuttumattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin • Haluttomuus yhteistyöhön lähiseurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa.	Luottamushenkilö johtoryhmä ei valmis seurakuntaliitos neuvotteluihin	Taluspäällikkö jää eläkkeelle keväällä 2024. Kustavin kanssa yhteinen taluspäällikkö.	Seurakunnan itsenäisen toiminnan edellytyksenä on, että kirkkoherran ja taluspäällikön virka vakituisesti täytetään yhdessä Kustavin kanssa
5. Seurakunnan henkilöstö • Henkilöstön määrä • Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia • Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloittain tarkasteltuna.	Henkilökunta Kustavin kanssa yhteinen ja vähennetty minimiin.		Toiminnan kannalta ratkaisevaa kirkkoherran ja taluspäällikön rekrytoinnin onnistuminen

6. Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on negatiivinen kolmena peräkkäisenä vuotena taikka viimeisen tilikauden tulos on negatiivinen ilman kertaluonteisia eriä ja	Tilikauden tulos on ollut negatiivinen 2020, 2021, 2022 ilman satunnaisia eriä ja investointivarausten (poistoero) tulouttamista. Vuoden 2023 (arvio 10/2023) tulee olemaan	Talous tulee heikkenemään vuoden 2023. Seurakunnallisen toiminnan turvaamiseen joudutaan yhä enemmän käyttämään	Seurakunnan tulevaisuus on ratkaistava lähitulevaisuudessa.

kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi.	negatiivinen ilmanpoistoeron purkamista.	taseen varallisuutta.	
7. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi, eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluontoisten erien toteuttamista.	Taseessa 2022 on ylijäämää 1 716 415 €	Ylijäämä tulee laskemaan tulevina vuosina	
8. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.	Maksuvalmius on hyvä. Rahavarat ja arvopaperit ovat 10/2023 yhteensä 21360645 € €. Pitkäaikaisen lainan määrä oli 1 684 210 €.	Tasevaroja joudutaan jatkossa käyttämään toimintaan	Seurakunnan tulevaisuus on ratkaistava lähitulevaisuudessa.
9. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuonna.	Henkilöstömenojen osuus toimintakuluista on laskenut ja 2022 on ollut 47 %. Vastaavasti palvelujen ostot ovat kasvaneet, koska osa henkilöstöpalveluista on ostettu Kustavista	Henkilöstömenot suhteessa toimintakuluihin tulevat nousemaan. Henkilökuntaa ei voi enää vähentää.	Seurakunnan tulevaisuus on ratkaistava.

Vehmaan seurakunta, selvittäjän arvio

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit	Tilanne 10/2023	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi	Toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi selvittäjän esitys
1. Seurakunnan yhteiskunnalliset tehtävät - Puutteet hautaustoimen tai hautausmaan ylläpitotehtävien hoidossa. - Epäkohdat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitotehtävien hoidossa. - Puutteellisuudet kirkonkirjojen ja väestötietojärjestelmään liittyvien tehtävien hoidossa.	Puutteita ei ole tullut esille eikä niitä ole erikseen selvitetty Kirkon kunnostusta ei ole käynnistetty Seurakunta kuuluu Porin aluerekisteriin	Haettu/saatu kirkkohallitukselta avustus kirkon korjausten suunnitteluun. Suunnittelua ei ole kuitenkaan käynnistetty	Suunnittelu tulisi pikaisesti käynnistää ja hankkeelle valittava arkkitehti ja suunnittelun /korjausten valvoja. Myös seurakuntatalon kohtalo on pikaisesti ratkaistava
2. Seurakunnan hallinto ja viranomaistoiminta - Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat - Hallintomenettelyn puutteellisuudet	Toimielimet toimivat	Pysyvä viranhaltija johto puuttuu	Viranhaltijajohto (kirkkoherra, talouspäällikkö) on ratkaistava pikaisesti
3. Seurakunnan toimintaorganisaatio - Perustehtävien (KL 4:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit - Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viiden vuoden 15 % ja on arviointihetkellä alle 2000 jäsentä - Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai	Ennusteen mukaan jäsenmäärä laskee 2023 – 2030 149 jäsentä (8,6 %) ja on 2023 1731	Jäsenmäärän vähennyksen syynä muuttoliike ja kuolleitten/kastettujen määrä.	Seurakunnan liittäminen toiseen seurakuntaan

uusiutumiskyvyn toimintakulttuuri	Epävarmuus tulevasta näky toiminnassa		Seurakunnan tulevaisuus on nopeasti ratkaistava
4. Johtaminen seurakunnassa • Johtamisen heikkoudet • Johtamista tukevat strategiset linjaukset, kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/missio/visio, kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttuvat • Puuttumattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin • Haluttomuus yhteistyöhön lähiseurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa.	Suunnitelmia puuttuu tai niitä tulisi päivittää Virkamiesjohto puuttuu tai on määräaikaista	Taluspäällikön osa-aikainen virka täytettävänä	Resursseja laajamittaiseen suunnitteluun ei ole Kirkkoherran ja taluspäällikön virka on vakituisesti täytettävä tai seurakunnassa on aloitettava liitosneuvottelut seurakuntaliitoksen toteuttamiseksi
5. Seurakunnan henkilöstö • Henkilöstön määrä • Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia • Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloittain tarkasteltuna.	Henkilökunta on pääosin osa-aikainen eikä riittävä. Henkilökunta on kuormittunut eikä ole näkyä seurakunnan tulevaisuudesta Osa henkilöistä on altistunut huonolle sisäilmalle ja asian hoito ei ole edennyt		Henkilöstö vaatii erityistä tukea jaksamiseen ja selkeää päätöstä seurakunnan jatkosta. Sisäilmaan vaikuttavat kiinteistöratkaisut on käynnistettävä heti.

6. Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on negatiivinen kolmena peräkkäisenä vuotena taikka viimeisen tilikauden tulos on negatiivinen ilman kertaluonteisia eriä ja kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi.	Tilikauden tulos on ollut negatiivinen vuosina 2021 ja 2020 ja 2022 ja satunnaisten tulojen ja keskusrahaston avustuksen vuoksi positiivinen 2022. Vuoden 2023 (arvio 10/2023) tulee olemaan 0 seurakuntien poikkeuksellisen suuren verotulon takia (sote ratkaisu). Vehmaa ei ole laskenut veroprosenttia 2023 ja se on 1,85. Poistot ovat pienet koska investoinnit ovat olleet vähäiset	Talous tulee heikkenemään vuoden 2023 verotulojen kertakasvun jälkeen. Seurakunnallisen toiminnan turvaamiseen joudutaan yhä enemmän käyttämään taseen varallisuutta.	Seurakunnan tulevaisuus on pikaisesti ratkaistava
7. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi, eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluontoisten erien toteuttamista.	Taseessa on ylijäämää. Oma pääoma on tilinpäätöksessä 31.12.2022 yhteensä 712 651 €.	Ylijäämä tulee laskemaan tulevana vuosina	
8. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.	Maksuvalmius on hyvä. Rahavarat ja arvopaperit ovat 10/2023 yhteensä 263 707 €	Vallitseva tilanne heikkenee. Ilman omaisuuden myyntiä tai ulkopuolista lainoitusta kassavarat eivät riitä tuleviin investointeihin.	Seurakunnan tulevaisuus on ratkaistava pikaisesti

9. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuonna.	Henkilöstömenojen osuus toimintakuluista on laskenut ja 2022 on ollut 65 %. Vastaavasti palvelujen ostot ovat kasvaneet, koska talouspäällikön palveluja on ostettu ulkopuolelta.	Henkilöstömenot suhteessa toimintakuluihin tulevat nousemaan. Henkilökuntaa ei voi enää vähentää ja osa-aikainen talouspäällikkö on rekrytoinnissa.	

Aloite Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien liittämiseksi Uudenkaupungin seurakuntaan 1.1.2025

Diaarinumero DTUR/210/00.01.00/2023

Esittelijä Lakimiesasessori Matleena Engblom / P

Perustelut **Asian tausta**

Kirkkohallituksen yleiskirjeessä 28/2021 määritellään kriisiytyvän seurakunnan mittarit. Näitä mittareita apuna käyttäen seurakunta seuraa omia toimintaedellytyksiä ja ryhtyy ajoissa oma-aloitteisiin korjaustoimiin. Mittarit ovat hallinnollisiin, toiminnallisiin ja taloudellisiin seikkoihin kohdentuvia.

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli on kevästä 2021 alkaen eri yhteyksissä kehottanut Nousiaisten rovastikuntaan kuuluvien Kustavin, Taivassalon, Pyhärannan ja Vehmaan seurakuntia kiinnittämään huomiota niiden toiminnalliseen ja taloudelliseen tilanteeseen, toiminnan rahoituspohjaan ja edellytyksiin pitää yllä hyvätasoisista seurakuntatyötä.

Kustavin seurakunta on arkkihiippakunnan jäsenmäärältään pienin seurakunta. Jäsenmäärä 31.12.2023 oli 671. Kustavin kappeli itsenäistyi Taivassalon emäseurakunnasta vuonna 1865. Kustavin seurakunta on itsenäinen seurakunta, mutta vuodesta 2018 lukien Kustavin ja Taivassalon seurakunnilla on ollut yhteinen kirkkoherran virka. Tällä hetkellä seurakunnassa on vt. kirkkoherra. Kustavin ja Taivassalon seurakuntien henkilöstö on lähes kokonaan yhteistä.

Pyhärannan seurakunnan jäsenmäärä 31.12.2023 oli 1458. Seurakunta on alun perin ollut Rohdainen-niminen kappeli Pyhämaan seurakunnassa. Kappeli itsenäistyi omaksi seurakunnakseen Rohdainen-nimellä vuonna 1782. Vuonna 1908 seurakunnan nimi muutettiin Pyhärannaksi. Pyhärannan seurakunnan henkilöstö on osin osa-aikaista. Talouspäällikköä ei ole. Taloushallinnon palvelut hankitaan ostopalveluina. Tällä hetkellä seurakunnassa on vt. kirkkoherra.

Taivassalon seurakunnan jäsenmäärä oli 31.12.2023 oli 1230. Asiakirjalähteissä Taivassalo mainitaan kirkkopitäjänä vuonna 1386. Taivassalon seurakunnasta ovat erkaantuneet itsenäisiksi seurakunniksi eri vaiheissa Iniö, Kustavi ja Velkua. Taivassalo on itsenäinen seurakunta, mutta vuodesta 2018 lukien Taivassalon ja Kustavin seurakunnilla on ollut yhteinen kirkkoherran virka. Tällä hetkellä seurakunnassa on vt. kirkkoherra. Taivassalon ja Kustavin seurakuntien henkilöstö on lähes kokonaan yhteistä.

Vehmaan seurakunnan jäsenmäärä 31.12.2023 oli 1678. Asiakirjalähteissä Vehmaan seurakunta tunnetaan vuodelta 1331. Lokalahden kappeli irtaantui Vehmaasta omaksi seurakunnakseen vuonna 1905. Vehmaan seurakunnan henkilöstö on osin osa-aikaista. Tällä hetkellä seurakunnassa on vt. Kirkkoherra.

Seurakuntien jäsenmäärän muutos ja ennuste 1999-2040 on seuraava:

Taulukko 1: Seurakuntien jäsenmäärän muutos ja ennuste 1999-2040 (kirkontilastot.fi)

Seurakunta	1999	2023	2030	2040	Jäsenmäärän lasku 1999–2040 (%)
Kustavi	945	671	687	628	33,5
Taivassalo	1721	1230	1087	918	46,7
Pyhäranta	2179	1458	1239	974	55,3
Vehmaa	2346	1678	1582	1399	40,4

Kaikki mainitut seurakunnat toimivat samannimisten kuntien alueilla. Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon, Vehmaan (sekä Laitilan ja Uudenkaupungin) kunnat muodostavat valtion alueluokituksessa Vakka-Suomen seutukunnan. Sen asukasluvun ennustetaan laskevan 3,9 % (29670 --> 28501) vuosina 2030–2040 (Tilastokeskuksen väestöennuste 2021–2040 139f).

Seurakuntien jäsenmäärien toteumat, ennusteet ja seutukunnan ennustettu negatiivinen väestönkehitys tekevät seurakuntien tulevaisuuden näkymistä haasteellisia.

Vehmaan kunta oli valtiovarainministeriön kriisikuntamenettelyssä 2020-luvun alussa, mutta kunta säilyi itsenäisenä. Taivassalon kunta oli kriisikuntamenettelyssä 2010-luvun alussa. Taivassalon kunnan liittyminen Uuteenkaupunkiin jäi täpärästi toteutumatta vuonna 2011.

Vehmaan ja Pyhärannan seurakunnissa on tehty muutosyrityksiä. Vehmaan seurakunnan kirkkoneuvosto esitti keväällä 2022 kirkkovaltuustolle, että Vehmaa liittyisi Uudenkaupungin seurakuntaan. Kirkkovaltuusto kuitenkin torjui liitoksen kokouksessaan 27.4.2022.

Pyhärannan seurakunta kävi ns. tuta-neuvottelut alkuvuodesta 2022 ja osa-aikaisti henkilöstöään. Kirkkoneuvosto päätti 5.4.2022 (§ 35, kohta 7), että kirkkoneuvosto käynnistäisi seurakuntajaon muutosneuvottelut vuoden 2023 aikana lähiseurakuntien kanssa siten, että seurakuntaliitos tulisi toteuttaa vuoden 2025 alusta lukien. Asia ei kuitenkaan ole edennyt.

Pyhärannan ja Vehmaan seurakuntien tilannetta on käsitelty myös Nousiaisten rovastikunnan Rova2030-kokouksissa. Kaikille rovastikunnan seurakunnille tehdystä tiedustelusta kävi ilmi, että mikään seurakunta ei ollut halukas aloittamaan liitosneuvotteluja Pyhärannan tai Vehmaan kanssa eikä myöskään hoitamaan väliaikaisesti Pyhärannan tai Vehmaan talouspäällikön tehtäviä (Kokoukset 16.3.2023 ja 6.6.2023).

Kustavin ja Taivassalon seurakunnat eivät ole tehneet liitossuunnitelmia koskevia päätöksiä eivätkä toistaiseksi ole käyneet neuvotteluja liitoksista.

Esiselvitys Kustavin, Taivassalon, Pyhärannan ja Vehmaan seurakunnista

Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien tulevaisuuspolun hahmottamiseksi tuomiokapituli (20.9.2023 § 210) antoi talousjohtaja, organisaatiokonsultti Keijo Haavistolle tehtäväksi laatia

esiselvitys koskien Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien seurakuntarakenteiden kehittämistä. Selvitystyössä tuli selvittää em. seurakuntien talouden tilaa seurakunnallinen toiminta ja henkilöstö huomioiden, kartoittaa mahdolliset liitosseurakunnat ja laatia esiselvityksen pohjalta esitys mahdollisista liitossuunnista ja liitosaikataulusta tuomiokapitulille 5.12.2023 mennessä.

Selvittäjä on toimittanut esiselvityksen tuomiokapituliin 30.11.2023, ja tuomiokapituli on käsitellyt esiselvitystä alustavasti iltakoulussaan 13.12.2023. Esiselvitys on esittelyn liitteenä (liite 1).

Selvittäjä on selostanut selvityksessään jokaisen seurakunnan tilannetta erikseen. Hän on keskustellut jokaisen seurakunnan edustajien kanssa sekä mahdollisiin liitossuuntiin liittyen myös naapuriseurakuntien edustajien kanssa. Selvittäjän käsityksen mukaan Uudenkaupungin seurakunta on pitänyt mahdollisena ottaa selvityksen kohteena olevat seurakunnat vastaan. Muut seurakunnat ovat katsoneet, että joko niiden omat taloudelliset resurssit eivät mahdollista näiden seurakuntien vastaanottamista tai niiltä puuttuu luontainen yhteistyö niiden kanssa.

Esiselvityksen tulokset ja tuomiokapitulin lisähuomiot seurakunnittain

Kustavin seurakunta

Kustavin seurakunnassa kirkkoherran ja talouspäällikön viranhoito on järjestetty yhteiseksi Taivassalon seurakunnan kanssa. Myös pääosa henkilökunnasta on yhteistä Taivassalon seurakunnan kanssa. Henkilökunta ei selvityksen mukaan koe seurakuntien yhteistä toimintaa ongelmana. Henkilökunta on kuitenkin supistettu minimiin. Sijaisjärjestelyissä on haasteita.

Talouspäällikkö on jäämässä eläkkeelle keväällä 2024. Seurakunnan jatkoon vaikuttaa oleellisesti, miten kirkkoherran ja talouspäällikön rekrytoinnissa onnistutaan, mikäli siis kirkkoherranvirka päädyttäisiin täyttämään vakinaisesti. Seurakunnan talous on ollut positiivinen vuodet 2020, 2021 ja 2022. Talous on heikkenemässä vuoden 2023 sote-ratkaisusta johtuvan verotulojen tasonousun jälkeen. Seurakunta alensi veroprosenttia vuodelle 2023 kirkkohallituksen suosituksen mukaisesti.

Kustavin seurakunta ei tällä hetkellä täytä kriisiytyvän seurakunnan mittareita talouden osalta. Kustavin seurakunnan talous on kuitenkin riippuvainen Taivassalon seurakunnan kanssa toteutettavasta yhteistyöstä. Jäsenmäärän ja sitä kautta verotulojen pienuudesta johtuen Kustavin seurakunnan talous ei riittäisi omien kirkkolain edellyttämien työntekijöiden palkkaamiseen ja toiminnan toteuttamiseen ilman nykyistä yhteistyötä Taivassalon seurakunnan kanssa. Kustavin seurakunnan kirkollisveroprosentti on 1,8 %, joten kirkollisverossa ei ole merkittävästi nostovaraa. Talouden näkökulmasta on selvää, että Kustavin ja Taivassalon seurakuntien tulevaisuutta tulee keskinäisriippuvuudesta johtuen pohtia saman aikaisesti.

Kiinteistöt ovat hyvässä kunnossa. Kirkon lämmityksen muutos ja sähkökorjaukset olivat valmistuneet syksyllä 2023.

Luottamusjohto, johtavat viranhaltijat ja henkilöstö eivät selvityksen mukaan pidä liitosneuvottelujen aloittamista ajankohtaisena. Esiselvityksestä käy kuitenkin ilmi, että Kustavin seurakunnan liittäminen muun seurakunnan yhteyteen tulee ajankohtaiseksi viimeistään kuluvan vuosikymmenen lopussa. Mikäli liitossuunta on Uusikaupungin seurakunta, olisi selvittäjän mukaan vakavasti harkittava Kustavin seurakunnan liittämistä Uudenkaupungin seurakuntaan samaan aikaan Pyhärannan ja Vehmaan seurakuntien kanssa. Toistuvat liitokset rasittavat vastaanottavaa seurakuntaa ja sen henkilöstöä kohtuuttomalla tavalla.

Pyhärannan seurakunta

Esiselvityksestä käy ilmi, että seurakunnassa ei ole vakinaista viranhaltijajohtoa. Kirkkoherran ja talouspäällikön tehtävät on hoidettu viransijaisilla tai muuten tilapäisjärjestelyillä. Henkilökunta on pääosin osa-aikaista ja supistettu minimiin. Henkilöstöllä ei ole näkymää seurakunnan tulevaisuudesta ja henkilöstö pelkää, että toimintoja edelleen ajetaan alas. Henkilökunta kokee olevansa ylikuormitettu ja osa henkilöstöstä oireilee. Sijaisjärjestelyt ovat haasteelliset. Henkilökunta suhtautuu myönteisesti seurakuntaliitosneuvottelujen aloittamiseen.

Pyhärannan seurakunnan talous on ollut negatiivinen 2020. Vuosina 2021 ja 2022 se on ollut satunnaisten tulojen ja puunmyynnin ansiosta positiivinen. Talous on selvittäjän arvion mukaan edelleen heikkenemässä vuoden 2023 sote-ratkaisusta johtuvan verotulojen tasonousun jälkeen. Seurakunta ei alentanut veroprosenttia vuodelle 2023.

Pyhärannan seurakunta ei tällä hetkellä täytä kriisiytyvän seurakunnan mittareita talouden osalta. Kriisiytyvän seurakunnan mittarit ovat kuitenkin olleet lähellä toteutua ja tästä syystä Pyhärannan seurakunta on joutunut tapainottamaan taloutta mm. osa-aikaistamalla työntekijöiden palvelussuhteita määräaikaaisesti. Pyhärannan seurakunnan kirkollisveroprosentti on 1,9 %, joten kirkollisveron korotukselle ei tosiasiallisesti ole enää varaa. Mikäli kirkollisveroprosentti nostetaan kahteen, niin yksikin negatiivinen tilikausi laukaisee kriisiytyvän seurakunnan mittareiden täyttymisen. Pyhärannan seurakunnan talouden liikkumavara on siis hyvin pieni. Pitkällä aikavälillä Pyhärannan seurakunnan talouden tilanne vaikeutuu edelleen, johtuen laskevasta jäsenmääräennusteesta ja sitä kautta reaalityulojen laskusta.

Kirkosta ja seurakuntatalosta tulisi tehdä kuntokartoitus ja selvitys tulevista korjauksista.

Selvittäjä esittää Pyhärannan seurakunnan liittämistä Uudenkaupungin seurakuntaan 1.1.2025 lukien.

Kirjelmässään 25.1.2024 Pyhärannan seurakunnan kirkkoneuvosto toteaa, että seurakunnan maksuvalmius on erittäin hyvä, ja seurakunnalle on vahvistettu kiinteistöstrategia joulukuussa 2023. Kirkosta ja seurakuntakodista on laadittu ajantasaiset ja kattavat kuntokartoitukset ja on muutenkin ryhdytty valmistelemaan korjaustoimenpiteitä.

Taivassalon seurakunta

Kirkkoherran ja talouspäällikön virat ovat yhteiset Kustavin seurakunnan kanssa. Myös pääosa henkilökunnasta on yhteistä. Henkilökunta ei selvityksen mukaan koe seurakuntien yhteistä toimintaa ongelmana. Henkilökunta on kuitenkin supistettu minimiin. Sijaisjärjestelyissä on haasteita.

Taluspäällikkö on jäämässä eläkkeelle keväällä 2024. Seurakunnan jatkoon vaikuttaa oleellisesti, miten kirkkoherran ja taluspäällikön rekrytoinnissa onnistutaan, jos kirkkoherran virka päädytään täyttämään vakinaisesti.

Seurakunnan talous on ollut negatiivinen 2020, 2021 ja 2022 ilman satunnaisia eriä ja investointivarausten (poistoero) purkamista.

Talous on heikkenemässä vuoden 2023 sote-ratkaisusta johtuvan verotulojen tasonousun jälkeen. Seurakunta alensi veroprosenttia vuodelle 2023 kirkkohallituksen suosituksen mukaisesti. Kiinteistöt ovat hyvässä kunnossa eikä välittömiä peruskorjauksia ole lähiaikoina tulossa. Seurakunnalla on uusi, eri toimintoihin hyvin luontuva seurakuntatalo.

Taivassalon seurakunnassa kriisiytyvän seurakunnan mittarit täyttyvät, tilikausien 2019 (-101.509e.), 2020 (-90.496e.), 2021 (-55.268e) ja 2022- (-165.501e) ilman kertaeriä olevien tuloksien johdosta. Taivassalon seurakunnan talouden hoidossa on jouduttu turvautumaan kiinteän omaisuuden myyntiin. Pysyvien vastaavien myyntivoittoa on kirjattu Taivassalon seurakunnan tilinpäätöksissä seuraavasti; vuonna 2019: 3.173.759 euroa, vuonna 2020: 325.394 euroa, vuonna 2021: 330.071 euroa ja vuonna 2022: 95.000 euroa. Kirkollisveroprosentti Taivassalossa on 1,7 %. Tilinpäätöksessä 2022 Taivassalon seurakunnalla oli pitkäaikaista vierasta pääomaa (velkaa) 1.684.211 euroa, rahoitusarvopapereita 1.408.540 euroa ja rahoja ja pankkisaamisia 787.224 euroa. Taivassalon seurakunnalla on rahoitusvarallisuuden puskuria jonkin verran enemmän kuin velkaa, mutta käyttötaloutta on jouduttu tasapainottamaan kiinteää omaisuutta myymällä edellä kuvatun mukaisesti. Tästä johtuen Taivassalon seurakunnan kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit täyttyvät.

Luottamusjohto, johtavat viranhaltijat ja henkilöstö eivät selvityksen mukaan pidä liitosneuvottelujen aloittamista ajankohtaisena. Selvityksestä käy kuitenkin ilmi, että Taivassalon seurakunnan liittäminen muuhun seurakuntaan tulee ajankohtaiseksi viimeistään kuluvan vuosikymmenen lopussa. Mikäli liitossuunta on Uusikaupungin seurakunta, olisi selvittäjän mielestä vakavasti harkittava Taivassalon seurakunnan liittämistä Uudenkaupungin seurakuntaan samaan aikaan Pyhärannan ja Vehmaan seurakuntien kanssa. Toistuvat liitokset rasittavat vastaanottavaa seurakuntaa kohtuuttomalla tavalla.

Vehmaan seurakunta

Vehmaan seurakunnalla ei ole vakinaista viranhaltijajohtoa. Kirkkoherran ja taluspäällikön tehtävät on hoidettu viransijaisilla tai muuten tilapäisjärjestelyillä (esiselvityksen valmistumisen jälkeen seurakuntaan on palkattu vakinainen, 60 % taluspäällikkö). Henkilökunta on pääosin osa-aikaista ja supistettu minimiin. Henkilöstöllä ei ole näkymää seurakunnan tulevaisuudesta ja henkilöstö pelkää, että toimintoja edelleen ajetaan alas.

Henkilökunta kokee olevansa ylikuormitettu. Osa henkilöistä kokee altistuneensa huonolle sisäilmalle. Sijaisjärjestelyt ovat haasteelliset. Johtoryhmä ja henkilökunta suhtautuu pääosin myönteisesti seurakuntaliitosneuvottelujen aloittamiseen. Kirjelmässään 24.1.2024 seurakunnan kirkkoneuvosto on ilmoittanut suhtautuvansa kielteisesti seurakunnan liittämiseen Uudenkaupungin seurakuntaan esitetyllä aikataululla. Kirkkoneuvoston ajatuksena on laajemman liitoskokonaisuuden muodostaminen osana rovastikunnallista rakennemuutosta.

Seurakunnan talous on alijäämäinen. Jos ei oteta huomioon satunnaisia tuloeria, talous on edelleen heikkenemässä vuoden 2023 verotulojen soteratkaisusta johtuvan verotulojen tasonousun jälkeen. Seurakunta ei alentanut veroprosenttia vuodelle 2023.

Vehmaan seurakunta ei tällä hetkellä täytä kriisiytyvän seurakunnan mittareita talouden osalta. Seurakunnan talouden liikkumavara on kuitenkin hyvin pieni. Vehmaan seurakunnan tilikauden tulos on ollut alijäämäinen ilman kertaluonteisia eria vuonna 2021, -32.134 euroa, sekä vuonna 2022, -24.800 euroa. Vehmaan seurakunnan taloutta on tasapainotettu mm. henkilöstökuluja vähentämällä. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä seurakunnan rahat ja pankkisaamiset olivat 119.964 euroa ja rahoitusarvopaperit 128.465 euroa. Kirkollisveroprosentti seurakunnalla on 1,85 %, joten nostovaraa ei kirkollisveroprosentin osalta juurikaan ole. Seurakunnan nykyinen talouden tilanne yhdistettynä laskeviin jäsenennusteiseen asettaa seurakunnan talouden kantokyvyn isojen haasteiden eteen.

Seurakunnan Pyhän Margareetan kirkko vaatisi peruskorjausta ja seurakunta on saanut kirkkohallituksen avustuksen 2023 kirkon korjauksen suunnitteluun, mutta suunnittelua ei ole pystytty käynnistämään. Suunnittelu tulee käynnistää ja valita arkkitehti ja suunnittelun/peruskorjauksen valvoja. Seurakunnalla ei ole omia henkilöresursseja hankkeen eteenpäin viemiseen. Kirjelmässään 24.1.2024 kirkkoneuvosto kuitenkin korostaa, että seurakunnassa toimii vuoden 2023 alussa perustettu kiinteistötyöryhmä, joka hoitaa seurakunnan kiinteistöjen tilannetta ansiokkaasti.

Selvityksen mukaan seurakuntatalo on pääosin tyhjillään sisäilmaongelmien vuoksi. Seurakunnan tulisi kartoittaa talon jatkokäyttö tai korvaavien tilojen saanti.

Selvittäjän mukaan Vehmaan seurakunta tulisi liittää Uudenkaupungin seurakuntaan 2025 alusta lukien.

Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien liittäminen Uudenkaupungin seurakuntaan on talouden lukujen valossa mahdollista ja laajenevan seurakunnan alueen taloutta tukevaa. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä Uudenkaupungin seurakunnan jäsenmäärä oli 10.767 jäsentä ja kirkollisveroprosentti 1,5 %. Uudenkaupungin seurakunnan rahavarojen riittävyys oli 834 päivää, kun sama luku koko kirkossa oli keskimäärin 328 päivää. Rahoitusarvopapereita Uudenkaupungin seurakunnalla oli 7.363.479 euroa sekä rahoja ja pankkisaamisia 717.130 euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa, eli lainaa Uudenkaupungin seurakunnalla tilinpäätöksessä 2022 ei ole. Uudenkaupungin seurakunnan talous on lukujen valossa vahvalla pohjalla ja kykenee näin vastaanottamaan edellä mainitut seurakunnat osaksi Uudenkaupungin seurakuntaa.

Esiselvitysseurakuntien oma-aloitteiset kirjeet

Taivassalon ja Kustavin seurakuntien kirje 1.11.2023

Tuomiokapituliin on 7.11.2023 toimitettu kirje (liite 2). Kirjelmän allekirjoituksiksi on merkitty Kustavin seurakunnan kirkkovaltuuston puheenjohtaja ja Kustavin seurakunnan kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja sekä Taivassalon seurakunnan kirkkoneuvosto. Seurakuntarakenteiden kehittämiseen liittyviä näkemyksiä kirjeessä ei kuitenkaan esitetä, esimerkiksi seurakuntien omia ratkaisuehdotuksia taloudellisiin ja toiminnallisiin haasteisiin.

Vehmaan seurakunnan kirjelmä 24.1.2024

Vehmaan seurakunnan kirkkoneuvosto on toimittanut tuomiokapituliin 31.1.2024 kirjelmän, joka on otsikoitu vastineeksi (liite 3). Kirjelmässä kyseenalaistetaan esiselvityksessä esitettyjä näkemyksiä monelta osin.

Pyhärannan seurakunnan kirjelmä 25.1.2024

Pyhärannan seurakunnan kirkkoneuvosto on 1.2.2024 toimittanut tuomiokapituliin vastineen esiselvitystä koskien (liite 4). Vastineessaan seurakunta esittää kritiikkiä esiselvityksessä selostettuja seikkoja kohtaan ja kyseenalaistaa myös sen, että seurakunnan mahdollisena liittosuuntana olisi nimenomaan Uusikaupunki, jonka kanssa seurakunnalla ei ole yhteistyötä.

Arvioinnissa huomioon otettavat keskeiset säännökset

Kirkkolain 2 luvun 13 § Seurakuntajaon muuttamisen edellytykset

Seurakuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos on kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien tai seurakuntayhtymän toimintakykyä, toiminnan taloudellisuutta tai seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteutumista.

Kirkkolain 2 luvun 14 § Aloite seurakuntajaon muuttamiseksi

Aloitteen seurakuntajaon muuttamiseksi voi tehdä seurakunnan kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto sekä tuomiokapituli tai piispa.

Kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston on viipymättä ilmoitettava aloitteesta noudattaen, mitä julkisista kuulutuksista 10 luvun 28 §:ssä ja kirkkojärjestyksessä säädetään.

Seurakunnan jäsenille on varattava mahdollisuus jättää aloitteesta kannanotto tuomiokapitulille 14 päivän kuluessa aloitetta koskevan kuulutuksen julkaisemisesta.

Kirkkolain 4 luvun 6 § Tuomiokapituli

Tuomiokapitulin tehtävänä on:

3) valvoa seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa, hallintoa ja viranhaltijoiden ja työntekijöiden sekä muun papiston tehtävien hoitoa;

- - -

Kirkkojärjestys 2 luvun 2 § Seurakuntajaon muuttamisen valmistelu

Tuomiokapituli voi määrätä yhden tai useamman selvittäjän valmistelemaan seurakuntajaon muuttamista tai seurakuntayhtymän perustamista, muuttamista taikka lakkauttamista ja tekemään siitä ehdotuksen. Selvittäjällä on oikeus tutkia seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa, hallintoa ja taloutta koskevia asiakirjoja sekä saada niiden viranomaisilta apua tehtävänsä suorittamiseen. Selvittäjä antaa tuomiokapitulille ehdotuksensa ja selvityksessä kertyneet asiakirjat.

Tuomiokapitulin on kuultava aloitteesta, selvityksestä ja seurakunnan jäsenen kannanotosta niiden seurakuntien ja seurakuntayhtymien kirkkovaltuustoja, seurakuntaneuvostoja ja yhteisiä kirkkovaltuustoja, joita ehdotettu muutos koskee.

Työturvallisuuslaki 8 § Työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite

1 mom. Työnantaja on tarpeellisilla toimenpiteillä velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Tässä tarkoituksessa työnantajan on otettava huomioon työhön, työolosuhteisiin ja muuhun työympäristöön samoin kuin työntekijän henkilökohtaisiin edellytyksiin liittyvät seikat.

-----

3 mom. Työnantajan on suunniteltava, valittava, mitoitettava ja toteutettava työolosuhteiden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Tällöin on mahdollisuuksien mukaan noudatettava seuraavia periaatteita:

1) vaara- ja haittatekijöiden syntyminen estetään;

2) vaara- ja haittatekijät poistetaan tai, jos tämä ei ole mahdollista, ne korvataan vähemmän vaarallisilla tai vähemmän haitallisilla;

Johtopäätökset

Seurakuntien kirjelmistä ja seurakuntien kuulemisesta

Kuten yllä on todettu, tuomiokapituli on saanut esiselvityksen kohteena olevista seurakunnista kirjelmiä esiselvitykseen liittyen. Jos tuomiokapituli päättyy seurakuntarakenteen muuttamista koskevan aloitteen tekemiseen, seurakuntia kuullaan erikseen, jolloin jokaisella seurakunnalla on mahdollisuus kommentoida sekä aloitetta että esiselvitystä yksityiskohtaisesti. Aloitteeseen liittyvässä kuulemismenettelyssä seurakunnat voivat esittää konkreettisia, vaihtoehtoisia ratkaisuja, menettelyjä ja aikatauluehdotuksia seurakuntien perustehtävän, henkilöstön hyvinvoinnin, talouden ja hyvän hallinnon turvaamiseksi.

Kirjelmissä esitetyt tiedot muun muassa esiselvityksen valmistumisen jälkeen tehdyistä toimenpiteistä ja tapahtumista on otettu huomioon.

Henkilöstötilanteesta seurakunnissa

Kaikissa selvityksen kohteena olevista seurakunnista on taloudellisten haasteiden vuoksi päädytty tilanteeseen, jossa osa seurakunnan perustehtäviä hoitavasta henkilöstöstä on osa-aikaista. Selvittäjä on lisäksi todennut, että henkilöstön määrä kaikissa neljässä seurakunnassa on supistettu minimiin. Tämä tilanne muodostaa epäkohdan sekä seurakuntien toiminnalle että niiden henkilöstölle.

Työnantajan aloitteesta johtuvan osa-aikatyön tulisi olla poikkeus eikä pääsääntö. Tätä kuvaa muun muassa työsopimuslain 2 luvun 5 §, jonka mukaan työnantaja on velvollinen tarjoamaan lisätöitä osa-aikatyöntekijöille, jos sellaista on tarjolla. Vastaava säännös on evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 5 luvun 31 §. Se, että seurakunnan perustehtävissä työskentelevät viranhaltijat ja työntekijät tekevät jatkuvana järjestelynä osa-aikatyötä, osoittaa, että seurakunta ei taloutensa puitteissa pysty normaaliin henkilöstöpolitiikkaan. Tämä vaikeuttaa seurakunnan toimintaa ja on varteenotettava uhka, että se myös kuormittaa henkilöstöä.

Kustavin ja Taivassalon seurakuntien henkilöstöllä tilanne on sikäli erityinen, että useimmat työskentelevät kokoaikaisesti, mutta työpanos jakautuu kahteen eri seurakuntaan. Pysyvänä järjestelynä tämä järjestelmä on haasteellinen ja on omiaan lisäämään henkilöstön kuormittumisriskiä. Yhteisen kirkkoherranviran osalta järjestely on poikkeuksellinen. Yhteinen kirkkoherranvirka olisi pysyväisjärjestelynä luontevampi, jos kahdessa seurakunnassa olisi kummassakin oma tai yhteinenkin seurakuntapastori tai kappalainen ja lisäksi yhteinen kirkkoherra. Yksipappistenkin seurakuntien kirkkoherroilla esiintyy haasteita muun muassa lomien ja vapaapäivien pitämisessä. On selvää, että haasteita on huomattavan paljon, jos yhtä seurakuntaa kohti on käytettävissä vain puolikas papin työpanos.

Kun Kustavin ja Taivassalon seurakunnat ovat valinneet pysyä itsenäisinä seurakuntina, henkilöstön työpanosta kuluu kahden seurakunnan hallinnollisten tehtävien ja monien rutiiniasioiden suorittamiseen. Tämä työpanos on pois seurakunnan ydintehtävän hoitamisesta.

Aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue ei viime vuosina ole tehnyt nyt käsiteltäviin seurakuntiin työsuojelutarkastuksia Vehmaan seurakuntaa lukuun ottamatta, joten käytettävissä ei ole aluehallintoviraston työsuojelutarkastuskertomuksia.

Vehmaan seurakunnan osalta työsuojelutarkastuskertomuksista 25.10.2022, 2.5.2023 ja 17.11.2023 ilmenee muun muassa henkilöstön psykososiaalinen kuormitus sekä se, että sisäilman laadun selvittämistä ja parantamista koskevat toimenpiteet ovat kesken.

Tuomiokapitulilla on velvollisuus valvoa, että seurakuntien henkilöstön työsuojelutilanne on asianmukaisella tasolla. Selvityksen mukaan Vehmaan ja Pyhärannan seurakuntien henkilöstö on jo nyt kuormittunutta, ja Vehmaan osalta tämä on todettu myös työsuojelutarkastuksessa. Kustavin ja Taivassalon seurakuntien henkilöstön osalta voidaan katsoa, että nykyinen

tilanne selkeästi lisää henkilöstön kuormittumisen riskiä. Työturvallisuuslain mukaan työnantajan on riskin tunnistettuaan pyrittävä estämään haitta- ja vaaratekijöiden syntyminen. Seurakuntien henkilöstön työsuojelutilanne asettaa siten tuomiokapitulille toimimisvelvollisuuden.

Tuomiokapitulin on valvottava myös, että seurakunnat huolehtivat ja pystyvät huolehtimaan kirkon yhteisen kulttuuriperinnön vaalimisesta, kuten kirkkojen kunnosta.

Tuomiokapitulin tehtävänä on valvoa hiippakunnan seurakuntien toimintaa kokonaisvaltaisesti. Tuomiokapitulin tukitoimenpiteistä huolimatta seurakunnat eivät ole itse löytäneet yhteistyö- tai liitosjärjestelyjä. Esiselvityksessä esitetyistä syistä on epätodennäköistä, että Pyhärannan ja Vehmaan seurakunnat voisivat itsenäisinä seurakuntina huolehtia seurakuntatyöstään, taloudestaan ja henkilöstöstään vastuullisesti ja asianmukaisesti enää lähivuosina. Kustavin ja Taivassalon seurakuntien taloustilanne sinänsä mahdollistaisi selvittäjän mukaan itsenäisenä säilymisen vielä joidenkin vuosien ajan, joskin niiden tilanne on jo nyt monin kohdin haasteellinen. Selvittäjä on kuitenkin todennut, että jos Kustavin ja Taivassalon seurakuntien liitossuuntana on Uudenkaupungin seurakunta, aikataulua on harkittava myös vastaanottavan seurakunnan kannalta. Tuomiokapituli katsookin, että kokonaisuutta arvioiden ja sekä Kustavin, Taivassalon että Uudenkaupungin seurakuntien kannalta on perusteltua toteuttaa liitos samaan aikaan Pyhärannan ja Vehmaan seurakuntien kanssa.

Yllä selostetun perusteella kirkkolain 2 luvun 13 §:ssä säädetyt seurakuntajaon muuttamisen edellytykset täyttyvät kaikkien yllä mainittujen seurakuntien kohdalla. Seurakuntajaon muutos on niissä kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukainen ja parantaa seurakuntien toimintakykyä ja toiminnan taloudellisuutta. Tuomiokapitulin on valvontavelvollisuutensa nojalla tehtävä aloite seurakuntaliitoksesta seurakuntien toimintakyvyn ja henkilöstön työsuojelutilanteen turvaamiseksi.

Aloitteen mukainen liitos mahdollistaa hyvän seurakuntaelämän jatkumisen Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien alueella. Tilanteen jatkuessa nykyisellään seurakuntien olisi hyvin vaikea itsenäisinä seurakuntina tasapainottaa talouttaan ja siten ylläpitää seurakunnallista työtä ja palveluja jäsenyyden yhä vähentyessä. Suuremmassa yksikössä hallinto, talous, kiinteistöt, hautausmaat ja erilaiset hankinnat saadaan hoidettua keskitetysti ja tehokkaammin kuin pienessä yksikössä, joissa näihin tehtäviin joudutaan käyttämään myös seurakunnan toiminnallisen puolen voimavaroja. Liitokset parantaisivat toiminnan taloudellisuutta ja seurakuntien toimintakykyä sekä henkilöstön hyvinvointia nykyisestä. Liitoksen tapahtuessa on tärkeää tukea laajentunutta seurakuntaa huolehtimaan hyvän seurakuntatyön toteutumisesta sen kaikilla alueilla sekä tukea seurakuntien henkilöstöä ja luottamushenkilöitä muutoksen eri vaiheissa.

Esitys

Tuomiokapituli päättää

1. tehdä seuraavan sisältöisen kirkkolain 2 luvun 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun aloitteen Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan

seurakuntien lakkauttamisesta ja liittämisestä Uudenkaupungin seurakuntaan 1.1.2025 lukien:

- a) Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan seurakunnat lakkautetaan 31.12.2024 lukien ja liitetään osaksi Uudenkaupungin seurakuntaa 1.1.2025 lukien. Uusi seurakunta muodostuu Uudenkaupungin, Kustavin, Taivassalon, Pyhärannan ja Vehmaan kuntien alueesta.
- b) Suunnitellun laajentuvan seurakunnan nimi on Uudenkaupungin seurakunta.
- c) Pyhärannan ja Vehmaan seurakuntien kirkkoherranviroissa ja Kustavin ja Taivassalon seurakunnan yhteisessä kirkkoherranvirassa ei ole tällä hetkellä vakinaista viranhaltijaa. Virat hoidetaan erillisillä viranhoidtomääräyksillä 31.12.2024 saakka, jonka jälkeen Pyhärannan ja Vehmaan seurakuntien kirkkoherranvirat sekä Kustavin ja Taivassalon seurakuntien yhteinen kirkkoherranvirka lakkautetaan. Papin tehtävät lakkautetuissa seurakunnissa 1.1.2025 alkaen järjestetään uudessa seurakunnassa suunnitellulla tavoin.
- d) Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa olevat viranhaltijat ja työntekijät siirretään heille soveltuviin laajentuvan seurakunnan virkoihin tai työsuhteisiin tehtäviin.

Siirretyllä viranhaltijalla ja työntekijällä on oikeus saada palvelussuhteeseensa kuuluvat edut sellaisina, etteivät ne siirron ajankohtana ole epäedullisemmat kuin hänelle aikaisemmin kuuluneet vastaavat edut. (Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta 5:34)
- Siirretyn henkilöstön sijoittamisesta on sovittava viranhaltijalain 5 luvun 35 §:n mukaisessa menettelyssä. Seurakuntien on neuvoteltava seurakuntaliitoksesta henkilöstön kanssa kirkon yhteistoimintasopimuksessa (KirVesTes liite 10) määrättyllä tavoin.
- e) Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien omaisuus, velat ja vastuut siirtyvät Uudenkaupungin seurakunnan vastattavaksi 1.1.2025 lukien. Vastuuta velasta tai sitoumuksesta ei saa siirtää ilman velkojan tai muun oikeudenhaltijan suostumusta. (KL 2:15).
- f) Kirkkohallitusta pyydetään määräämään seurakuntien vapaaehtoisten rahastojen käyttämisestä edelleen tarkoitusten ja ehtojen mukaisesti (KJ 2:4).
- g) Uudenkaupungin seurakunnan uusi kirkkovaltuusto muodostetaan kyseisten seurakuntien seurakuntavaalien 2022 tuloksen perusteella (KJ 2:9) siten, että sen toimikausi alkaa 1.1.2025.
- h) Kirkkohallitusta pyydetään määräämään, että ennen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen edellyttämiin täytäntöönpanotoimenpiteisiin mahdollisista valituksista huolimatta;

2. velvoittaa Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon, Vehmaan ja Uudenkaupungin seurakuntien kirkkoneuvostot viipymättä ja viimeistään kolmen päivän kuluessa aloitteen saapumisesta seurakuntaan (viimeistään 1.3.2024) ilmoittamaan aloitteesta julkisella kuulutuksella kirkkolain 3 luvun 14 §:n 2 momentin mukaisesti;
3. velvoittaa Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon, Vehmaan ja Uudenkaupungin seurakuntien kirkkoneuvostot aloitteesta päätöskohdan 2 mukaisesti kuuluttaessaan ilmoittamaan kirkkolain 2 luvun 13 §:n 3 momentin mukaisesti, että seurakuntien jäsenillä on mahdollisuus jättää aloitteesta kannanotto tuomiokapitulille 14 päivän kuluessa aloitetta koskevan kuulutuksen julkaisemisesta; eli viimeistään 15.3.2024;
4. toteaa, että tuomiokapituli toimittaa seurakuntalaisilta saadut kannanotot aloitteen kohteena oleville seurakunnille 19.3.2024 mennessä;
5. pyytää Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan sekä Uudenkaupungin seurakuntien kirkkovaltuustoja toimittamaan tuomiokapituliin lausunnot aloitteesta, esiselvityksestä ja myöhemmin toimitettavista seurakuntalaisten kannanotoista 19.4.2024 mennessä;
6. todeta, että lausunnon antamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista;
7. merkitä tiedoksi esiselvitys 30.11.2023;
8. merkitä tiedoksi Taivassalon ja Kustavin seurakuntien kirjelmä 1.11.2023;
9. merkitä tiedoksi Vehmaan seurakunnan kirjelmä 24.1.2024; ja
10. merkitä tiedoksi Pyhärannan seurakunnan kirjelmä 25.1.2024.

Päätös	Esityksen mukaan.
Toimenpiteet	Aloite ja esiselvitys Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon, Vehmaan ja Uudenkaupungin seurakuntien kirkkoneuvostoille. Aloitteen liitteeksi pohja kuulutusta varten sekä selostus liitosprosessin kulusta. Tiedoksi lääninrovasti Sari Lehti.
Lisätiedot	Lakimiesasessori Matleena Engblom 050 594 0886 matleena.engblom@evl.fi
Muutoksenhaku	1.–6. Päätökseen ei kirkkolain 12 luvun 4 §:n mukaan saa hakea muutosta, koska kysymys on asian valmistelusta. 7.–10. Päätökseen ei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 § 2 momentin mukaan saa hakea muutosta.

LAUSUNTO 19.5.2025

Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon, Uudenkaupungin ja
Vehmaan seurakuntien ohjausryhmä

Turun arkkiihiippakunnan tuomiokapituli

Hämeenkatu 13

20500 Turku

Turun arkkiihiippakunnan tuomiokapitulin istunto asetti 25.2.2025, § 62, ohjausryhmän, ja nimesi seurakuntien ehdotuksesta edustajat Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon, Uudenkaupungin ja Vehmaan seurakunnista. Ohjausryhmän sihteeriksi määrättiin hiippakuntasihteeri Mika Piittala ja puheenjohtajaksi Uudenkaupungin seurakunnan kirkkoherra Juhana Markkula. Jäseneksi määrättiin myös lääninrovasti Antti Kallio, joka toimi myös ohjausryhmän varapuheenjohtajana.

Ohjausryhmän tehtävänä on edistää seurakuntien yhteisen näkemyksen syntymistä seurakuntarakenteen kehittämisestä Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon, Uudenkaupungin ja Vehmaan seurakuntien alueella. Ensisijaisesti ohjausryhmän tulee pyrkiä siihen, että seurakunnat tekisivät keskinäisen sopimuksen siitä, miten rakennemuutos toteutetaan. Jos sopimusta ei saada aikaan, ohjausryhmän tulee tehdä tuomiokapitulille oma ehdotuksensa. Mahdollinen sopimus tai ohjausryhmän esitys voivat sisältää muitakin ratkaisuja ja toteutustapoja kuin tuomiokapitulin aloitteessa esitetty malli.

Tuomiokapitulin istunnon päätöksessä ohjausryhmän tehtävänä on tukea seurakuntia löytämään yhteinen ratkaisu seurakuntarakenteen järjestämiseksi alueella sekä laatimaan sopimus rakennemuutoksen toteuttamistavasta ja -aikataulusta sekä toimittamaan sopimus tuomiokapituliin 30.9.2025 mennessä. Ellei kaikkien seurakuntien yhteistä sopimusta synny, ohjausryhmän tulee tehdä ohjausryhmän ehdotus rakennemuutoksen toteuttamistavasta ja -aikataulusta ja toimittaa ehdotus tuomiokapituliin 30.9.2025 mennessä.

Ohjausryhmä on kokoontunut yhteensä neljä kertaa, 27.2. Pyhäranta, 19.3. Uusikaupunki, 3.4. Taivassalo, 19.5. Vehmaa. Ohjausryhmän kokoontumisten lisäksi ohjausryhmä järjesti myös seminaarin 10.4.2025, johon oli kutsuttu paikalle ohjausryhmän lisäksi seurakuntien kaikki luottamushenkilöt, työntekijät sekä tuomiokapitulista piispa, lakimiesasessori ja hiippakuntadekaani. Seminaarissa käytiin läpi ohjausryhmän työskentelyn tuloksia, sekä jokainen seurakunta esitteli ajatuksia nykytilanteesta sekä valmiudesta seurakuntaliitokseen.

Seurakunnat ovat osallistuneet ohjausryhmän työskentelyyn sitoutuneesti ja toimineet tuomiokapitulin asettamien tavoitteiden mukaisesti. Työskentelyn aikana on kuitenkin käynyt selväksi, että vapaaehtoista, seurakuntien aloitteesta muodostuvaa viiden seurakunnan

liitosta ei ohjausryhmän työskentelyn avulla synny. Ohjausryhmänä olemme käyneet läpi myös muita liitosvaihtoehtoja, mutta joudumme ohjausryhmänä myös toteamaan, että muissakaan liitosvaihtoehdoissa ei ole löytynyt yhteistä näkemystä seurakuntaliitoksen edistämiseen.

Ohjausryhmätyöskentelyn, sekä piispa Mari Leppäsen seminaarissa 10.4. lausuman kehotuksen pohjalta Taivassalo, Kustavi ja Vehmaa kävivät keskenään keskusteluja mahdollisesta seurakuntaliitoksesta. Käytyjen keskustelujen pohjalta seurakunnat antoivat, liitteiden 9, 11, 13 mukaisen lausunnon. Myös Pyhärantaa kehoitettiin pohtimaan omaa mahdollista liitossuuntaa ja siitä on Pyhärannan seurakunnan ohjausryhmän lausunto liitteessä 10. Myös Uudenkaupungin seurakunta on koostanut ajatuksia seminaarissa käytyyn esitykseen liitteessä 12.

Lisäksi ohjausryhmän työskentelyn aikana on koottu seurakunnittain talouden taulukot, taloudellisen tilanteen ja tulevaisuuden näkymien selventämiseksi. Seurakuntien talouden taulukot löytyvät liitteistä 6–10.

Yhteenveto:

Ohjausryhmässä on keskusteltu ja se on ohjausryhmän jäsenten tiedossa, että tuomiokapitulin laatima pohja-aloite viiden seurakunnan liitoksesta on edelleen valmisteluun palautettuna voimassa. Ohjausryhmänä kuitenkin toteamme, että viiden seurakunnan kesken, eikä myöskään muiden eri liitosvaihtoehtojen kesken löytynyt yhteistä tahtotilaa selvittää seurakuntaliitosta tai seurakuntaliitoksia. Yhteistyön syventämiseen kaikilla seurakunnilla on valmiutta. Myös Rova2030 ajatukseen seurakunnat suhtautuvat myönteisesti. Tästä syystä emme näe tarpeelliseksi jatkaa tällä kokoonpanolla ohjausryhmän työskentelyä syksyyn saakka, vaan lähetämme lausunnon liitteineen tuomiokapituliin tiedoksi 19.5.2025 pidetyn kokouksen päätöksellä.

Kunnioittavasti,

ohjausryhmä

Seminaaripäivän 10.4.2025 ohjelma / muistio (lääninrovasti Antti Kallio toimi puheenjohtajana). Sihteeri Mika Piittala

16.00 Kahvi

16.30 Aloituspöytä / alkuhartaus, kirkkoherra Juhana Markkula

Kirkkoherra Markkula piti hartauden Ensimmäisestä Mooseksen kirjasta, luvusta 22, ja käsitteli Aabrahamin saamaa kutsua uhrata lisä, joka typologiana sai täydellisen täyttymyksen Jumalan oman Poikansa uhrin, Jeesuksen, kautta.

16.40 Paikallaolijoiden lyhyt esittäytyminen seurakunnittain, kirkkoherrat esittelevät

Kirkkoherrat ja/tai talouspäälliköt esittelivät seurakunnastansa mukana olevat henkilöt ryhmittäin (työntekijät ja luottamushenkilöt). Myös ohjausryhmän paikalla olevat jäsenet seurakunnittain esiteltiin ryhmittäin.

16.50 Ohjausryhmän työskentelystä lyhyesti, ohjausryhmän sihteeri, Mika P

Mika Piittala kiitti hyvää ja konkreettista työskentelystä ja totesi seuraavaa:

Kolme kokoontumiskertaa • Kiitos osallistumisesta kokouksiin (lähes 100%) • Kiitos sitoutumisesta valmistelutöihin • Kiitos avoimesta, suorasta, ja rehellisestä keskustelusta

Kolmen kokouksen nostoja • Viestien perusteella tuntuma, että vapaaehtoisesti ei 5 srk:n liitokseen ole valmiutta • Eri vaihtoehtoista keskusteltu myös kokousten välissä •

Seurakunnat kertovat omissa esityksissään ajatuksensa

Lopuksi Piittala viittasi kahteen erittäin arvovaltaiseen tutkijaan, joiden filosofia eroaa keskenään:

Kaksi ajattelumallia • Harvardin yliopiston professori John P. Kotter • Suomalainen filosofian tohtori Pentti Sydänmaanlakka. Kotterin filosofia on, että organisaation tulee antaa ajaa päin seinää, koska muutosta ei tule tapahtumaan vapaaehtoisesti muuten. Sydänmaanlakka sen sijaan korostaa ennakoitua ja päätöksiä aiemmin. Esityksen lopussa kysymys; kumpi ajattelumalli ohjaa meitä?

17.00 Seurakunnittain terveiset, kirkkoherran johdolla

- mitä ajatuksia liitosneuvotteluista seurakunnalla on nyt / mihin seurakunta on valmis / miten seurakunnan mielestä tulisi jatkossa edetä ja mitä tulisi liitosneuvotteluissa ottaa huomioon?

liitteet 1-5

17.40 Keskustelua seurakuntien terveisistä, Matleena E, Mika N, Mika P

18.00 Piispa Mari Leppäsen puheenvuoro

Piispa Marin loppupuheenvuoron kehotukset:

- Kustavi, Taivassalo ja Vehmaa mieltivät vielä, josko he voisivat perustaa yhden seurakunnan. Tähän kapituli luultavimmin suostuisi, mikä takaisi oman kirkkoherran ja toisenkin papin (srk.pastorin tai kappalaisen?)
- Pyhäranta tekee mahdollisimman pikaisesti aloitteen liitoksesta Laitilan seurakunnan kanssa

18.15 loppuvirsi

Seminaarin jälkeinen viesti ohjausryhmälle

Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri kokosivat seuraavan viestin ohjausryhmän jäsenille seminaarin jälkeen. Puheenjohtaja lähetti viestin sähköpostilla 11.4.2025

Hei ohjausryhmän jäsenet. Kokosimme, ohjausryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri eilisen seminaarin perusteella kolme kohtaa. Pyydämme lähettämään tämän viestin kaikille ohjausryhmän jäsenille.

1. Jätetään ensi viikon (15.4.) ohjausryhmän kokoontuminen väliin, jotta seurakunnat ehtivät toimia piispa Mari Leppäsen ohjeistuksen mukaisesti. Ohjeistukset kirjattu kohdissa 2) ja 3). Käydään seurakuntien valmistelut ja vastaukset läpi toukokuun kokouksessa 19.5. Vehmaalla. Samalla laaditaan ohjausryhmän yhteinen lausunto tuomiokapitulille. Lähettäkää kohtien 2) ja 3) vastauksenne sihteerille ja molemmille puheenjohtajille mahdollisimman pian, viimeistään 12.5. jotta ehdimme laatia lausuntopohjan Vehmaan kokoukseen käsiteltäväksi.
2. Kustavi, Taivassalo ja Vehmaa käyvät vielä piispa Mari Leppäsen kehotuksesta keskustelua, että olisivatko he valmiita ja sitoutuneita aloittamaan kolmisin seurakuntaliitosneuvottelut niin, että liitos tulisi voimaan vuoden 2027 alusta. (ei pelkän keskustelun vuoksi, vaan sellaiset neuvottelut, missä kaikilla osapuolilla aitona tavoitteena on seurakuntaliitos)

3. *Mikäli Pyhäranta katsoo, että oikea seurakuntaliitossuunta on Laitila, niin piispa Mari Leppäsen kehotuksesta Pyhärannan tulee laatia aloite mahdollisimman pian; "jo huomenna", kuten piispa Mari Leppänen ohjausryhmän seminaarissa 10.4.2025 totesi. Mikäli Pyhärannalta ei aloitetta Laitilan liitoksesta tule, niin tuomiokapitulin aloite Pyhärannan liittämistä Uudenkaupungin seurakuntaan on edelleen voimassa. Piispa Mari Leppänen myös mainitsi, että seurakuntien on syytä varautua siihen, että Pyhärannan kohdalla liitos toteutuisi mahdollisesti jo vuoden 2026 alusta.*

Ohjausryhmä

- Kustavi, Pyhäranta, Taivassalo, Uusikaupunki, Vehmaa

Ohjausryhmän jäsenet

- Kustavi
- Pyhäranta
- Taivassalo
- Uusikaupunki
- Vehmaa

Ohjausryhmä

- Kustavi, Pyhäranta, Taivassalo, Uusikaupunki, Vehmaa

Kolme kokoontumiskertaa

- Kiitos osallistumisesta kokouksiin (lähes 100%)
- Kiitos sitoutumisesta valmistelutöihin
- Kiitos avoimesta, suorasta, ja rehellisestä keskustelusta

Kolmen kokouksen nostoja

- Viestien perusteella tuntuma, että vapaaehtoisesti ei 5 srk:n liitokseen ole valmiutta
- Eri vaihtoehtoista keskusteltu myös kokousten välissä
- Seurakunnat kertovat omissa esityksissään ajatuksensa

Kaksi ajattelumallia

- Harvardin yliopiston professori John P. Kotter
- Suomalainen filosofian tohtori Pentti Sydänmaanlakka

Ohjausryhmä

- Kustavi, Pyhäranta, Taivassalo, Uusikaupunki, Vehmaa

Iso kysymys

- Kumpi ajattelumalli meitä ohjaa?

Kiitos!

Kustavin seurakunta

Tässä ja nyt, huomenna ja
tulevaisuudessa

Intro. Faktoja Kustavin seurakunnasta

- Jäseniä 665 (12/2024)
- Työntekijät: vt. kirkkoherra Aino Savolainen 40 %, talouspäällikkö Aleksi Stenberg 40 %, kanttori Essi Takkinen 50 %, diakoniatyöntekijä Jarmo Tarkkonen 25 % ja suntio Virpi Sipilä 60 %.
- Kirkkoneuvosto: seitsemän jäsentä, kirkkoneuvoston varapj. Lasse Jalonen
- Kirkkovaltuusto: 11 jäsentä, kirkkovaltuuston pj. Ilona Ääritalo ja varapj. Tiina Uotila
- Tilat: Kustavin puukirkko, Kustavi-Sali, Pyhän Jaakobin kappelin kirkkomaa ja Pyhän Johanneksen kappelin kirkkomaa.
- Talous on tasapainossa ja ylijäämäinen.
- Toimituksia vuonna 2024: hautaan siunaamisia 17, kasteita yksi ja avioliittoon vihkimisiä neljä.

I Nykyhetki

Ajatukset tässä ja nyt. Mitä ajatuksia seurakunnassa on liitosasioista nyt?

- Viiden seurakunnan liitokselle ei löydy kannatusta työntekijöiden, luottamushenkilöiden tai seurakuntalaisten taholta. Päätösvalta omaisuuden ja toiminnan suhteen halutaan säilyttää Kustavissa.
- Kolmen seurakunnan liitosta (Kustavi-Taivassalo-Vehmaa) ei haluta työntekijöiden, luottamushenkilöiden tai seurakuntalaisten taholta. Myönteisinä seikkoina tässä liitosvaihtoehdossa nähdään vakituisen kirkkoherran viran täyttäminen ja kollegiaalinen tuki.

LIITE: Turun arkkihiippakunnan tuomiohallitus 23.10.2025 / 269

II Tulevaisuus

Ajatukset tästä eteenpäin kohti tulevaisuutta. Mihin seurakunta on valmis?

- Kustavin ja Taivassalon seurakuntien liitokseen suhtaudutaan myönteisesti.

Liitoksen etuina nähdään:

Hallinnon keveneminen, johtavien viranhaltijoiden työn kohtuullistaminen, toiminnan kehittäminen ja kirkkolain täyttäminen jumalanpalvelusten järjestämisen osalta. Kirkkojärjestys 3 luku § 2 Pääjumalanpalvelus ja muut jumalanpalvelukset: "Pääjumalanpalvelus pidetään sunnuntaisin ja kirkollisina juhlapäivinä seurakunnan kirkossa."

Liitoksessa mietityttää:

Itsenäisyyden menettäminen todennäköisesti johtaa seuraaviin, uusiin liitoksiin.

- Vankka kannatus on myös itsenäisen seurakunnan säilyttämisen puolesta.

III Visio

Ajatukset siitä, miten asioissa edetään. Mitä tulisi ottaa huomioon liitosneuvotteluissa?

- Pääsiäisen jälkeen järjestetään Kustavissa seurakuntalaisten kuulemistilaisuus.
- Kustavin ja Taivassalon seurakunnat tiivistävät keskinäistä vuoropuhelua. Kivet ja kannot käännetään, kun aletaan kartoittaa mahdollista liitosta Taivassalon kanssa.
- Liitosneuvotteluissa tulisi keskittyä myös arvokysymyksiin. Jos viiden seurakunnan liitosta esitetään, tulisi keskusteluissa huomioida kysymys samaa sukupuolta olevien parien yhdenvertaisesta kohtelusta. Kustavin seurakunnassa kirkon tilat on avattu samaa sukupuolta olevien parien vihkimisille ja siunaamisille.
- Rova 2030 kolkuttaa jo ovella.
- Laske harkiten jalkasi polulle, niin olet varmalla pohjalla, missä ikinä kuljet. (Sananl. 4:26).

Kiitos ❤️

Esitys ohjausryhmän seminaarissa

(Ohjausryhmän 4. kokous)

Uusikaupunki 10. huhtikuuta 2025

Esityksen laatija: Pyhärannan seurakunta, Ristentie 15, 23950 Pyhäranta
Lisätietoja: vt. kirkkoherra Matti Nikkanen, p. 044 068 4903, matti.nikkanen@evl.fi

I Lähtökohta:

1. Pyhärannan seurakunta haluaa säilyä itsenäisenä seurakuntana vähintään vuoteen 2030 saakka.
2. Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulin 27.2.2024 tekemä aloite seurakuntajaon muuttamisesta on Pyhärannan seurakunnan osalta tarpeeton. Seurakuntaliitokselle ei ole tällä hetkellä sen enempää seurakunnan taloudesta kuin hallinnon järjestämisestä johtuvaa perustetta.
3. Pyhärannan seurakunta on valmis neuvottelemaan yhteistyöstä lähialueen seurakuntien kanssa.
4. Puuttuvan konkretian vuoksi seurakunnan on ollut mahdotonta tutkia tarkemmin tuomiokapitulin tekemää aloitetta seurakuntaliitoksesta.

II Tavoitteet:

1. Mikäli Pyhärannan seurakunta pakotetaan neuvottelemaan hallinnollisen asemansa muuttamisesta, tulisi ensijaisena vaihtoehtona selvittää Pyhärannan ja Laitilan seurakuntien talouden ja hallinnon yhdistämistä.
2. Seurakuntien toimintoja voidaan järjestää yhteisesti useilla vaihtoehtoisilla tavoilla (luettelo ei ole tyhjentävä):
  - a) seurakunnat säilyvät itsenäisinä, mutta toimintoja hoidetaan sektoreittain yhteisesti (*esim. yhteinen hautaus- ja kiinteistötoimi*);
  - b) muodostamalla seurakuntayhtymä;

- c) muodostamalla yksi seurakunta, johon kuuluu autonomisia kappeliseurakuntia (*kappeliseurakunta+ -malli*);
  - d) muodostamalla yksi seurakunta, jonka toiminnot järjestetään osittain aluejakoa noudattaen (*lähi- tai kappeliseurakuntamalli*);
  - e) muodostamalla yksi seurakunta, jonka toiminnot järjestetään työaloittain ilman alueellista jakoa.
3. Pyhärannan seurakunnan kannalta kiinnostavia rakenneratkaisuja ovat kohdassa 2 mainitut mallit a), b) ja c) tai muu malli.
4. Mahdolliseen liitossopimukseen tulisi sisältyä määräys kirkollisverotulojen jakokaavasta.

Taivassalon seurakunta

Tässä ja nyt, huomenna ja
tulevaisuudessa

Intro. Faktatietoja Taivassalon seurakunnasta

- Jäseniä: 1194 (12/2024)
- Työntekijät : vt. kirkkoherra Aino Savolainen 60 %, talouspäällikkö Aleksi Stenberg 60 %, kanttori Essi Takkinen 50 %, diakoniatyöntekijä Jarmo Tarkkonen 75 %, suntio Virpi Sipilä 40 %, toimistosihteeri Elina Palkki 41,4 %-, toimistosihteeri Christa Nylund 50 %
- Kirkkoneuvosto: jäseniä seitsemän, kirkkoneuvoston varapj. Jorkka Lehtonen
- Kirkkovaltuusto: jäseniä 15, kirkkovaltuuston pj. Maarit Salminen ja varapj. Antti Lahdenperä
- Tilat: Pyhän Ristin keskiaikainen harmaakivikirkko ja Taivassalon moderni seurakuntakeskus
- Uusi seurakuntakeskus kuormittaa taloutta lähivuosina, mutta lainan lyhennettyä talous tulee tasapainottumaan. Toimitiloissa ei ole odotettavissa korjauksia vuosikymmeniin.
- Toimitukset (vuonna 2024): hautaan siunaamisia 32, kasteita 10, avioliittoon vihkimisiä kaksi ja avioliittoon siunaamisia kaksi

I Nykyhetki

Ajatukset tässä ja nyt. Mitä ajatuksia seurakunnalla on liitosasioista nyt?

- Viiden seurakunnan liitokselle ei löydy kannatusta työntekijöiden, luottamushenkilöiden tai seurakuntalaisten taholta. Päätösvalta omaisuuden ja toiminnan suhteen halutaan säilyttää Taivassalossa.
- Kolmen seurakunnan liitokselle (Taivassalo-Kustavi-Vehmaa) ei löydy kannatusta työntekijöiden, luottamushenkilöiden tai seurakuntalaisten taholta. Myönteisinä seikkoina tässä liitosvaihtoehdossa nähdään vakituisen kirkkoherraan viran täyttäminen ja kollegiaalinen tuki.

LIITE: Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli 23.10.2025 / 269

II Tulevaisuus

Ajatukset tästä eteenpäin kohti tulevaisuutta. Mihin seurakunta on valmis?

- Taivassalon ja Kustavin seurakuntien liitokseen suhtaudutaan varovaisen optimistisesti.

Liitoksen etuina nähdään:

Hallinnon keveneminen, johtavien viranhaltijoiden työmäärän kohtuullistaminen, taloudellisen puskurin lisääntyminen, toiminnan kehittäminen ja kirkkolain täyttyminen jumalanpalvelusten järjestämisen suhteen. Kirkkojärjestys 3 luku § 2 Pääjumalanpalvelus ja muut jumalanpalvelukset: ”Pääjumalanpalvelus pidetään sunnuntaisin ja kirkollisina juhlapäivinä seurakunnan kirkossa.”

Liitoksessa mietityttää:

Itsenäisyyden menettäminen on askel seuraaviin liitoksiin.

- Vankka kannatus myös itsenäisen seurakunnan säilyttämisen puolesta.

III Visio

Ajatukset siitä, miten asioissa edetään. Mitä tulisi liitosneuvotteluissa ottaa huomioon?

- Pääsiäisen jälkeen järjestetään Taivassalossa seurakuntalaisten kuulemistilaisuus.
- Taivassalon ja Kustavin seurakunnat tiivistävät keskinäistä vuoropuhelua. Kivet ja kannot käännetään, kun aletaan kartoittaa mahdollista liitosta Kustavin seurakunnan kanssa.
- Liitosneuvotteluissa tulisi keskittyä myös arvokysymyksiin. Jos viiden seurakunnan liitosta esitetään, tulisi keskusteluissa huomioida kysymys samaa sukupuolta olevien vihkiparien yhdenvertaisesta kohtelusta. Taivassalon seurakunnassa kirkon tilat on avattu samaa sukupuolta olevien parien vihkimisille ja siunaamisille.
- Rova 2030 kolkuttelee jo oven takana.
- Älä jätä elämääsi oman ymmärryksesi varaan, vaan turvaa koko sydämesi Herraan. Missä kuljetkin, pidä hänet mielessäsi, hän viitoittaa sinulle oikean tien. (Sananl. 3:5-6)

Kiitos ❤️

Quo vadis srk-liitos?

UUDENKAUPUNGIN SEURAKUNTA

WINTTERI 10.4.2025

Missio:
Kerromme ilosanomaa Jeesuksesta -
Kutsumme kasvamaan yhdessä.

Arvot:
Toivo – Yhteistyö – Uudistuminen

- UUDENKAUPUNGIN SEURAKUNNAN STRATEGIA 2026

Mitä ajatuksia liitosneuvotteluista:

- Uusikaupunki vastaanottavana osapuolena erilaisessa asemassa
- Uusikaupunki ei ole ollut asiassa aloitteentekijänä
- Meillä ei ole taloudellista tai seurakuntien omaisuuseriin liittyvää intressiä (tuloveroprosentti 1,50)
- Tulevaisuuden haasteiden osalta olemme samanlaisessa asemassa
  - Väestörakenne (yli 4000 yli 60v-jäsentä - toiminnan rahoitus tulevaisuudessa)
  - Toimintakulttuurin kehittäminen (työntekijäkeskeisyys / seurakuntalaisvastuu)
- Henkilöstön määrä mitoitettu Uudenkaupungin nykytilanteeseen

Mihin Ugin seurakunta on valmis:

- Kannanotto edellyttäisi kirkkoneuvoston ja –valtuuston käsittelyä
- Historiassa olemme vastanneet neuvottelupyyntöihin myönteisesti
- Keskusteluihin ja yhteistyöhön olemme valmiita
- Olemme valmiita osaamisen jakamiseen
- Toiminnan kehittämiseen seurakunnan perustehtävän toteuttamiseksi mahdollisimman hedelmällisesti

Miten tulisi edetä & Mitä ottaa huomioon:

- Seurakuntien omasta aloitteesta lähtevät rakenneratkaisut olisivat ”ideaali”
- Mikäli yhteisiä ratkaisuja löytyy (esim. Rova 2030-prosessin myötä), niin hyvä!
- Suurten hallinnollisten yksiköiden riskejä olisi syytä arvioida
- Seurakuntien varsinainen toiminta perustuu paikallisuuteen (tämä tulisi ottaa huomioon ja tätä vahvistaa kaikissa ratkaisuissa)
- Mikäli liitoksia toteutuisi, paikallisen yhteisön / srk-alueen toiminta keskeistä (aluetyön riittävä resursointi / työalatoiminnan kehittäminen)
- Rakenne- ja rahapuheen ohella toiminnan sisältö ja Jeesuksen antama tehtävä tulisi pitää kirkkaana mielessä – Toivoa on! Ja tehtävää on...

Kirkkoneuvosto 37 §**KUSTAVIN OHJAUSRYHMÄN LAUSUNTO SEURAKUNTALIITOSASIASSA**

Esittelijä vt. kirkkoherra Aino Savolainen

Asian tausta

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli teki 27.2.2024 istunnossaan aloitteen (§48) Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien liittämiseksi Uudenkaupungin seurakuntaan 1.1.2025.

Kirkkovaltuustojen ja seurakuntalaisten kannanottojen jälkeen tuomiokapituli päätti 12.6.2024 (§ 15) istunnossaan jatkaa asian valmistelua.

Tammi- ja helmikuun aikana vuonna 2025 tuomiokapituli järjesti info- ja kuulemistilaisuuden liitosasioista Kustavin seurakunnan työntekijöille ja luottamushenkilöille. Työntekijöiden kuulemistilaisuudesta vastasivat dekaani Mika Nokelainen sekä hiippakuntas sihteeri Anssi Nurmi ja luottamushenkilöiden kuulemistilaisuudesta lakimiesasessori Matleena Engblom ja hiippakuntas sihteeri Mirkka Torppa.

Tammikuun 15.1. istunnossaan (§4) tuomiokapituli päätti seurakuntien kanssa käytävän vuoropuhelun lisäämiseksi perustaa ohjausryhmän ja toimitti seurakunnille pyynnön nimittää jokaisesta viidestä seurakunnasta ohjausryhmään kaksi luottamushenkilöä varajäseniin sekä yhden työntekijäjäsenen, jolle myös tuli nimittää varajäsen. Ohjausryhmän jäseniksi tuomiokapituli nimitti automaattisesti seurakuntien johtavat viranhaltijat (kirkkoherra ja talouspäällikkö) eli Kustavin seurakunnasta vt. kirkkoherra Aino Savolaisen ja talouspäällikkö Aleks Stenbergin. Lisäksi ohjausryhmän jäseniksi tuomiokapituli nimitti lääninrovasti Antti Kallion ja hiippakuntas sihteeri Mika Piittalan (ohjausryhmän sihteeri).

Kustavin kirkkoneuvosto nimitti 3.2. kokouksessaan (§5) ohjausryhmän jäseniksi luottamushenkilöistä Jukka Ekurin ja Ilona Ääritalon. Heidän varajäsenikseen kirkkoneuvosto valitsi Mirja Järvelän ja Tiina Uotilan. Työntekijäjäseneksi puolestaan kirkkoneuvosto nimitti kanttori Essi Takkisen ja hänen varajäsenekseen suntio Virpi Sipilän.

Kaikille avoin seurakuntalaisten kuulemistilaisuus liitosasioista järjestettiin 28.4.Kustavi-Salissa.

Ohjausryhmätyöskentely

Viiden eri seurakunnan (Kustavi, Pyhäranta, Taivassalo, Vehmaa, Uusikaupunki) luottamushenkilöjäsenten ja työntekijäjäsenten muodostama ohjausryhmä on kokoontunut kevään 2025 aikana neljä kertaa: Pyhärannassa, Lokalahdella, Taivassalossa ja Uudessakaupungissa. Uudenkaupungin ohjausryhmän seminaarissa monitoimijatalo Wintterissä olivat läsnä piispa Mari Leppänen, lakimiesasessori Matleena Engblom ja

dekaani Mika Nokelainen. Seminaariin kutsuttiin myös kaikkien viiden seurakunnan työntekijät ja luottamushenkilöt. Ohjausryhmä kokoontuu kevään viimeiseen istuntoonsa 19.5. Vehmaalla, mutta ennen seurakuntien tulee toimittaa oma lausuntonsa liitosasioista 12.5. mennessä tuomiokapitulille, joka tekee syksyllä 2025 oman esityksensä liitosasiasta.

Kustavin seurakunnan ohjausryhmä on pohtinut kevään 2025 aikana liitosasiaa niin viiden seurakunnan yhteisen ohjausryhmän kuin Taivassalon seurakunnan ohjausryhmän kanssa. Vuoropuhelua on myös käyty Vehmaan seurakunnan ohjausryhmän kanssa. Lisäksi Kustavin seurakunnan ohjausryhmä on kokoontunut itsenäisesti.

Ohjausryhmän kokoontumisissa Kustavin ohjausryhmä on keskustellut eri liitosvaihtoehdoista, kuten Kustavin ja Taivassalon seurakuntien liitoksesta, Kustavi-Taivassalo-Vehmaa-liitoksesta ja viiden seurakunnan liitosvaihtoehdosta.

Kustavin seurakunnan ohjausryhmän lausunto liitosasiasta tuomiokapitulille

Kustavin seurakunnan ohjausryhmä puoltaa Kustavin ja Taivassalon seurakuntien keskinäistä liitosta. Liitoksen myötä johtavien viranhaltijoiden työmäärä kohtuullistuu hallinnon kevenemisen myötä, jumalanpalveluselämä saadaan toteutettua kirkkolain edellyttämällä tavalla (KJ 3 luku § 2) ja resursseja voidaan ohjata enemmän seurakuntaelämän kehittämiseen, kuten lapsi – ja nuorisotyöhön.

Esitys Kirkkoneuvosto käy lausunnon läpi ja esittää sen kirkkovaltuustolle tiedoksi.

Päätös

Toimenpiteet Lausunto lähetetään Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituliin.

13.5.2025

Turun arkkihiippakunnan
tuomiokapituli
Hämeenkatu 13
20500 Turku

Asia:

Lausuntopyyntöne 10.4.2025

Piispa Mari Leppänen

Olette pyytänyt Pyhärannan seurakuntaa lausumaan uudelleen Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulille koskien tuomiokapitulin tekemää kirkkolain 2 luvun 14 §:n mukaista aloitetta, jossa ehdotetaan Pyhärannan seurakunnan lakkauttamista ja liittämistä Uudenkaupungin seurakuntaan.

Vastaan teille Pyhärannan seurakunnan johtoryhmän puolesta kiinnittäen huomioltanne seuraaviin seikkoihin.

Pyhärannan seurakunnan kirkkovaltuusto on jo lausunut asiassa 18.4.2024. Kirkkoneuvosto ei ole katsonut aiheelliseksi tehdä kirkkovaltuustolle esitystä uuden lausunnon antamiseksi. Siten Pyhärannan seurakunnan hallinnollisen aseman muuttamiselle ei tällä hetkellä katsota olevan sen enempää seurakunnan talouden kuin hallinnon järjestämisestä johtuvaa tarvetta.

Kirkkoneuvosto järjesti 30.3.2025 seurakuntalaisten kuulemistilaisuuden Pyhärannan seurakuntakodilla. Saadun palautteen perusteella seurakuntalaisten enemmistö kannattaa suuntautumista Laitilan seurakuntaan, mikäli seurakuntajaon muuttaminen tulisi välttämättömäksi.

Pyhärannan seurakunnan ja Laitilan seurakunnan johtoryhmät tapasivat 29.4.2025. Neuvottelussa todettiin, etteivät kummankaan seurakunnan johtoryhmät arvioi seurakuntaliitoksen valmistelemista tällä hetkellä välttämättömäksi. Yhteistyön lisäämiselle seurakuntien välillä katsotaan kuitenkin olevan molempien seurakuntien toiminnasta johtuvaa tarvetta.

Pyhärannan seurakunnan henkilöstön enemmistö puoltaa seurakunnan liittämistä Uudenkaupungin seurakuntaan siten, että Pyhärannassa säilytetään omaehtoinen seurakunnallinen toiminta.

Pyhärannan seurakunnan johtoryhmä yhtyy seurakuntalaistensa enemmistön näkemykseen siitä, että seurakuntien välistä yhteistoimintaa lisättäessä Pyhärannan seurakunnan luontevin kumppani olisi nimenomaan Laitilan seurakunta. Tätä puoltavat niin Pyhärannan ja Laitilan seurakuntien yhteiseen historiaan, seurakuntien jo tähän asti toteutuneeseen yhteistyöhön kuin molempien seurakuntien toiminnalliseen profiiliinkin liittyvät näkökohdat.

Ystävällisin terveisin

Toimeksi saaneena

Matti Nikkanen
vt. kirkkoherra

Lisätietoja Matti Nikkanen, p. 044 068 4903, matti.nikkanen@evl.fi

Tiedoksi Kirkkoneuvosto ja henkilöstö
Lääninrovasti Antti Kallio
Kirkkoherra Petri Laitinen, Laitilan seurakunta
Kirkkoherra Juhana Markkula, Uudenkaupungin seurakunta

Kirkkoneuvosto 50 §**TAIVASSALON OHJAUSRYHMÄN LAUSUNTO SEURAKUNTALIITOSASIASSA
KN 50 §**

Esittelijä vt. kirkkoherra Aino Savolainen

Asian tausta

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli teki 27.2.2024 istunnossaan aloitteen (§48) Kustavin, Pyhärannan, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien liittämiseksi Uudenkaupungin seurakuntaan 1.1.2025.

Kirkkovaltuustojen ja seurakuntalaisten kannanottojen jälkeen tuomiokapituli päätti 12.6.2024 (§ 15) istunnossaan jatkaa asian valmistelua.

Tammikuussa 2025 tuomiokapituli järjesti info- ja kuulemistilaisuuden liitosasioista Taivassalon seurakunnan työntekijöille ja luottamushenkilöille. Työntekijöiden kuulemistilaisuudesta vastasivat dekaani Mika Nokelainen sekä hiippakuntasihteeri Anssi Nurmi ja luottamushenkilöiden kuulemistilaisuudesta lakimiesasessori Matleena Engblom ja hiippakuntasihteeri Mirkka Torppa.

Tammikuun 15.1. istunnossaan (§4) tuomiokapituli päätti seurakuntien kanssa käytävän vuoropuhelun lisäämiseksi perustaa ohjausryhmän ja toimitti seurakunnille pyynnön nimittää jokaisesta viidestä seurakunnasta ohjausryhmään kaksi luottamushenkilöä varajäseniin sekä yhden työntekijäjäsenen, jolle myös tuli nimittää varajäsen. Ohjausryhmän jäseniksi tuomiokapituli nimitti automaattisesti seurakuntien johtavat viranhaltijat (kirkkoherra ja talouspäällikkö) eli Taivassalon seurakunnasta vt. kirkkoherra Aino Savolaisen ja talouspäällikkö Aleksi Stenbergin. Lisäksi ohjausryhmän jäseniksi tuomiokapituli nimitti lääninrovasti Antti Kallion ja hiippakuntasihteeri Mika Piittalan (ohjausryhmän sihteeri).

Taivassalon kirkkoneuvosto nimitti 4.2. kokouksessaan (§ 4) ohjausryhmän jäseniksi luottamushenkilöistä Antti Lahdenperän ja Maarit Salmisen. Heidän varajäsenikseen kirkkoneuvosto valitsi Jorkka Lehtosen ja Ari Heikkilän. Työntekijäjäseneksi puolestaan kirkkoneuvosto nimitti diakoniatyöntekijä Jarmo Tarkkosen ja hänen varajäsenekseen toimistos sihteeri Christa Nylundin.

Kaikille avoin seurakuntalaisten kuulemistilaisuus liitosasioista järjestettiin 28.4. Taivassalon seurakuntakeskuksessa.

Ohjausryhmätyöskentely

Viiden eri seurakunnan (Kustavi, Pyhäranta, Taivassalo, Vehmaa, Uusikaupunki) luottamushenkilöjäsenten ja työntekijäjäsenten muodostama ohjausryhmä on kokoontunut kevään 2025 aikana neljä kertaa: Pyhärannassa, Lokalahdella, Taivassalossa ja Uudessakaupungissa. Uudenkaupungin ohjausryhmän seminaarissa monitoimijatalo Wintterissä olivat läsnä piispa Mari Leppänen, lakimiesasessori Matleena Engblom ja dekaani Mika Nokelainen. Seminaariin kutsuttiin myös kaikkien viiden seurakunnan

työntekijät ja luottamushenkilöt. Ohjausryhmä kokoontuu kevään viimeiseen istuntoonsa 19.5. Vehmaalla, mutta ennen sitä seurakuntien tulee toimittaa oma lausuntonsa liitosasioista 12.5. mennessä tuomiokapitulille, joka tekee syksyllä 2025 oman esityksensä liitosasiasta.

Taivassalon seurakunnan ohjausryhmä on pohtinut kevään 2025 aikana liitosasiaa niin viiden seurakunnan yhteisen ohjausryhmän kuin Kustavin seurakunnan ohjausryhmän kanssa. Vuoropuhelua on myös käyty Vehmaan seurakunnan ohjausryhmän kanssa. Lisäksi Taivassalon seurakunnan ohjausryhmä on kokoontunut itsenäisesti.

Ohjausryhmän kokoontumisissa Taivassalon ohjausryhmä on keskustellut eri liitosvaihtoehtoista, kuten Kustavin ja Taivassalon seurakuntien liitoksesta, Taivassalo-Kustavi-Vehmaa-liitoksesta ja viiden seurakunnan liitosvaihtoehdosta.

Taivassalon seurakunnan ohjausryhmän lausunto liitosasiasta tuomiokapitulille

Taivassalon seurakunnan ohjausryhmä ei näe tarpeelliseksi aloittaa liitosneuvotteluja Taivassalon, Kustavin ja Vehmaan seurakuntien yhdistämiseksi. Sen sijaan Taivassalon seurakunta tiivistää edelleen yhteistyötä Kustavin seurakunnan kanssa.

Esitys	Kirkkoneuvosto käy lausunnon läpi ja esittää sen kirkkovaltuustolle tiedoksi.
Päätös	Esityksen mukaan.
Toimenpiteet	Lausunto lähetetään Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituliin.

Quo vadis srk-liitos?

UUDENKAUPUNGIN SEURAKUNTA

WINTTERI 10.4.2025

Missio:
Kerromme ilosanomaa Jeesuksesta -
Kutsumme kasvamaan yhdessä.

Arvot:
Toivo – Yhteistyö – Uudistuminen

- UUDENKAUPUNGIN SEURAKUNNAN STRATEGIA 2026

Mitä ajatuksia liitosneuvotteluista:

- Uusikaupunki vastaanottavana osapuolena erilaisessa asemassa
- Uusikaupunki ei ole ollut asiassa aloitteentekijänä
- Meillä ei ole taloudellista tai seurakuntien omaisuuseriin liittyvää intressiä (tuloveroprosentti 1,50)
- Tulevaisuuden haasteiden osalta olemme samanlaisessa asemassa
  - Väestörakenne (yli 4000 yli 60v-jäsentä - toiminnan rahoitus tulevaisuudessa)
  - Toimintakulttuurin kehittäminen (työntekijäkeskeisyys / seurakuntalaisvastuu)
- Henkilöstön määrä mitoitettu Uudenkaupungin nykytilanteeseen

Mihin Ugin seurakunta on valmis:

- Kannanotto edellyttäisi kirkkoneuvoston ja –valtuuston käsittelyä
- Historiassa olemme vastanneet neuvottelupyyntöihin myönteisesti
- Keskusteluihin ja yhteistyöhön olemme valmiita
- Olemme valmiita osaamisen jakamiseen
- Toiminnan kehittämiseen seurakunnan perustehtävän toteuttamiseksi mahdollisimman hedelmällisesti

Miten tulisi edetä & Mitä ottaa huomioon:

- Seurakuntien omasta aloitteesta lähtevät rakenneratkaisut olisivat ”ideaali”
- Mikäli yhteisiä ratkaisuja löytyy (esim. Rova 2030-prosessin myötä), niin hyvä!
- Suurten hallinnollisten yksiköiden riskejä olisi syytä arvioida
- Seurakuntien varsinainen toiminta perustuu paikallisuuteen (tämä tulisi ottaa huomioon ja tätä vahvistaa kaikissa ratkaisuissa)
- Mikäli liitoksia toteutuisi, paikallisen yhteisön / srk-alueen toiminta keskeistä (aluetyön riittävä resursointi / työalatoiminnan kehittäminen)
- Rakenne- ja rahapuheen ohella toiminnan sisältö ja Jeesuksen antama tehtävä tulisi pitää kirkkaana mielessä – Toivoa on! Ja tehtävää on...

Vehmaan seurakunta
Kirkonkyläntie 220
23210 Vehmaa

7.5.2025

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli
Hämeenkatu 13
20500 Turku

LAUSUNTO KUSTAVIN, TAIVASSALON JA VEHMAAN SEURAKUNTALIITOKSESTA

Ohjausryhmän seminaarin 10.4.2025 jälkeen on piispa Mari Leppänen kehottanut Kustavin, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntia käymään keskustelua, olisivatko nämä seurakunnat valmiita ja sitoutuneita aloittamaan kolmen seurakunnan kesken seurakuntaliitosneuvottelut siten, että liitos tulisi voimaan 2027 alusta.

Vehmaan seurakunta järjesti Kustavin, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien ohjausryhmän jäsenille keskustelutilaisuuden 6.5.2025 klo 8.00. Tilaisuudessa oli paikalla 7 vehmaalaista ohjausryhmän jäsentä ja varajäsentä, ja Kustavin ja Taivassalon seurakuntia edusti vt. kirkkoherra Aino Savolainen.

Aino Savolainen toi tilaisuuteen Kustavin ja Taivassalon valmiit seurakunta-kohtaiset lausuntoesitykset.

Taivassalon ja Kustavin seurakuntien lausuntojen perusteella kokouksessa todettiin, että kolmen seurakunnan liitosneuvotteluihin ei tässä vaiheessa ole valmiutta.

Vehmaan seurakunta esittää kuitenkin omana lausuntonaan, että suhtaudumme myönteisesti Kustavin, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien liitokseen.

Vehmaan seurakunta on valmis aloittamaan neuvottelut Kustavin ja Taivassalon seurakuntien kanssa liitoksen sisällöstä ja myös muusta yhteistyöstä.

Vehmaa 8.5.2025

Vehmaan seurakunta
ohjausryhmä

Hei, tässä on taulukkopohja seurakuntien käyttöön. Käytetään kaikki samaa pohjaa, niin on helpommin vertailtavissa.
Tulevissa laskelmissa käytetään kirkontilastot.fi verotuloennustetta vuoteen 2030 saakka. Vuodet 2031-2034 käytetään vuosien 2026-2030 muutoksen keskiarvoa.
Valtionrahoituksessa käytetään kirkkohallituksen uusinta jakoperustetta / selvitystä
Otetaan muissa kuluissa / tuloissa lähtövuodeksi vuoden 2024 toteuma
Henkilöstökuluissa 2,5% nousua / vuosi. Toimintatuotoissa ja menoissa 2,5% nousua / vuosi.
Mikäli suunnitelmissa on jostain tulevia tulolisäksyä niin ne on hyvä ottaa huomioon ja kirjata oheen lyhyt selvitys.
Mikäli suunnitelmissa on henkilöstövähennyksiä, niin ne on hyvä ottaa henkilöstömenoissa huomioon ja kirjata oheen lyhyt selvitys.
Mikäli suunnitelmissa on kiinteistö- tai muita kuluvähennyksiä niin ne on hyvä ottaa huomioon ja kirjata oheen lyhyt selvitys.

Seurakunta Kustavi					Ennuste									
					2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Toimintatuotot					178 329 €	182 787 €	187 356 €	192 040 €	196 841 €	201 762 €	206 806 €	211 977 €	217 276 €	222 708 €
Metsätalouden tuotot					35 000 €	- €	- €	30 000 €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
Myyntivoitto pys.vastaavat					- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
Keskusrahaston avustukset					- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
Toimintakulut					- 377 449 €	- 386 885 €	- 396 557 €	- 406 471 €	- 416 633 €	- 427 049 €	- 437 725 €	- 448 668 €	- 459 885 €	- 471 382 €
Henkilöstökulut					-135 574 €	-139 641 €	-143 411 €	-146 997 €	-150 671 €	-154 438 €	-158 299 €	-162 257 €	-166 313 €	-170 471 €
Toimintakulut ilman henkilöstökuluja					-241 875 €	-247 922 €	-254 120 €	-260 473 €	-266 985 €	-273 659 €	-280 501 €	-287 513 €	-294 701 €	-302 069 €
TOIMINTAKATE					-164 120 €	-204 098 €	-209 201 €	-184 431 €	-219 792 €	-225 286 €	-230 919 €	-236 691 €	-242 609 €	-248 674 €
Toimintakatteen jälkeiset erät					298 894 €	306 894 €	323 323 €	324 323 €	330 323 €	332 323 €	326 123 €	336 923 €	340 323 €	343 323 €
Kirkollisverotulot					299 000 €	307 000 €	310 000 €	311 000 €	317 000 €	319 000 €	312 800 €	323 600 €	327 000 €	330 000 €
Valtionrahoitus					32 916 €	32 916 €	46 345 €	48 000 €	48 000 €	48 000 €	48 000 €	48 000 €	48 000 €	48 000 €
VUOSIKATE					134 774 €	102 796 €	114 122 €	139 892 €	110 531 €	107 037 €	95 204 €	100 231 €	97 714 €	94 649 €
Vuosikatteen jälkeiset erät					-45 963 €	-45 963 €	-45 963 €	-45 963 €	-45 963 €	-45 963 €	-45 963 €	-45 963 €	-45 963 €	-45 963 €
TILIKAUDEN TULOS					88 811 €	56 833 €	68 159 €	93 929 €	64 568 €	61 074 €	49 241 €	54 268 €	51 751 €	48 686 €
Kertaluontoiset erät yhteensä (myyntivoitot pys.vastaavat, avustukset kirkkohallitukselta, metsätaloussuunnitelman ylittävä puun myynti)					0 €	90 137 €	43 565 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
TULOS ilman kertaluontoisia eriä					20 909 €	64 080 €	48 216 €	13 374 €	88 811 €	56 833 €	68 159 €	93 929 €	64 568 €	61 074 €
Rahoitusarvopaperit ilman testamentti- ja lahjoitusrahastoja, sekä hhr osuutta. (seurakunnan "vapaassa käytössä" oleva osuus)					300 000 €	400 000 €	400 000 €	400 000 €	400 000 €	414 000 €	428 490 €	443 487 €	459 009 €	475 075 €
Rahat ja pankkisaamiset ilman testamentti- ja lahjoitusrahastoja, sekä hhr osuutta. (seurakunnan "vapaassa käytössä" oleva osuus)					423 000 €	239 000 €	114 000 €	117 000 €	117 000 €	117 000 €	117 000 €	117 000 €	117 000 €	117 000 €
Pitkäaikainen laina					320 000 €	300 000 €	280 000 €	260 000 €	240 000 €	220 000 €	200 000 €	180 000 €	160 000 €	140 000 €
Työntekijöiden lukumäärä yhteensä (htv)					2,85	2,35	2,75	2,95	2,75	2,75	2,75	2,75	2,75	2,75
Josta, pappien, kanttoreiden ja diakonien osuus (htv)					1,15	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
Jäsenmäärä					712	694	671	665	673	674	674	669	668	661
Kirkollisveroa maksavat					558	527	538	534	531	532	528	519	524	516
Veroprosentti					1,85	1,85	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Omavaraisuusaste (%)					75	76	78	81	Mikäli tämä / alla olevien lukujen laskeminen tulevaisuuteen on haastava, niin ei välttämätön tieto					
Rahoitusvarallisuus (€/jäsen)					509	505	274	472						
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)					107	79	73	68						
Lainakanta (€/jäsen)					449	432	417	390						
Rahavarojen riittävyys pvä					639	474	263	439						

Hei, tässä on taulukkopohja seurakuntien käyttöön. Käytetään kaikki samaa pohjaa, niin on helpompi tulevaisuudessa laskelmissa käyttää kirkon tilastot.fi verotuloeffektin vuoteen 2030 saakka. Vuodet 2030: Valtionrahoituksessa käytetään kirkkohallituksen uusinta jakoperustetta / selvitystä

Otetaan muissa kuluissa / tuloissa lähtövuodeksi vuoden 2024 toteuma

Henkilöstökuluissa vuosittainen nousu vuonna 2025 4,5 %, 2026 3,0 % ja 2027 2,7 %. Vuodesta 2028 alkaen Mikäli suunnitelmissa on jostain tulevia tulolisäyksiä niin ne on hyvä ottaa huomioon ja kirjata ohjeen ly

Mikäli suunnitelmissa on henkilöstövähennyksiä, niin ne on hyvä ottaa henkilöstömenoissa huomioon

Mikäli suunnitelmissa on kiinteistö- tai muita kuluvähennyksiä niin ne on hyvä ottaa huomioon ja kirjata

Pyhärannan seurakunta

	2021	2022	2023	2024	2025
Toimintatuotot	274 113	83 089	79 447	82 390	84 450
Metsätalouden tuotot	0	23 073	31 961	0	0
Myyntivoitto pys.vastaavat	247 849	0	0	0	0
Keskusrahaston avustukset					20 000
Toimintakulut	-505 710	-535 701	-486 099	-547 269	-560 951
Henkilöstökulut	-337 812	-307 648	-245 692	-257 848	-269 451
TOIMINTAKATE	-231 597	-452 613	-406 652	-363 620	-476 501
Toimintakatteen jälkeiset erät					
Kirkollisverotulot	431 254	479 421	505 560	526 303	529 000
Valtionrahoitus	39 168	39 468	40 242	40 140	40 140
VUOSIKATE	195 869	24 974	98 958	62 059	92 639
Vuosikatteen jälkeiset erät	-27 820	-22 879	-21 988	-21 988	-22 664
TILIKAUDEN TULOS	168 049	2 096	76 969	40 071	69 975
Kertaluontoiset erät yhteensä (myyntivoitot pys.vastaavat, avustukset kirkkohallitukselta, metsätaloussuunnitelman ylittävä puun myynti)	247 849	3 073	11 961		20 000
TULOS ilman kertaluontoisia eriä	-79 800	-977	65 008	40 071	49 975
Rahoitusarvopaperit ilman testamentti- ja lahjoitusrahastoja, sekä hhr osuutta. (seurakunnan "vapaassa käytössä" oleva osuus)	4033	4033	4236	4439	4439
Rahat ja pankkisaamiset ilman testamentti- ja lahjoitusrahastoja, sekä hhr osuutta. (seurakunnan "vapaassa käytössä" oleva osuus)	462183	428717	629303	709140	719059
Pitkäaikainen laina	6750	2250	0	0	0
Työntekijöiden lukumäärä yhteensä (htv)	8	8	6	7	7
Josta, pappien, kanttoreiden ja diakonien osuus (htv)	2,8	2,8	1,8	2,25	2,25
Jäsenmäärä	1545	1507	1458	1428	1396
Kirkollisveroa maksavat	1062	1044	1008	987	972
Veroprosentti	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9

Omavaraisuusaste (%)	88,33 %	89,49 %	94,59 %	94,31 %
Rahoitusvarallisuus (€/jäsen)	218,55 €	382,23 €	470,66 €	821,63 €
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	18,90 %	20,88 %	10,49 %	11,05 %
Lainakanta (€/jäsen)	7,26 €	4,48 €	1,54 €	0,00 €
Rahavarojen riittävyys	293	109	276	308

7 vertailtavissa.

1-2034 käytetään vuosien 2025-2030 muutoksen keskiarvoa.

lkaen 2,5% nousua / vuosi. Toimintatuotoissa ja menoissa 2,5% nousua / vuosi.

lyhyt selvitys.

ja kirjata oheen lyhyt selvitys.

ta oheen lyhyt selvitys.

2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
86560,99	88725,02	90943,14	93216,72	95547,14	97935,82	100384,2	102893,8	105466,2
39 000	39 000	39 000	39 000	39 000	10 000	10 000	10 000	10 000
0	0	0	0	0	0	0	0	0
-574974	-589349	-604083	-619185	-634664	-650531	-666794	-683464	-700551
-277535	-285028	-292154	-299458	-306944	-314618	-322483	-330545	-338809
-488 413	-500 624	-513 139	-525 968	-539 117	-552 595	-566 410	-580 570	-595 084
531000	534000	534000	530000	536000	537420,4	538844,6	540272,5	541704,2
40 140	40 140	40 140	40 140	40 140	40 140	40 140	40 140	40 140
82 727	73 516	61 001	44 172	37 023	24 965	12 575	-158	-13 240
-37 000	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000
45 727	36 516	24 001	7 172	23	-12 035	-24 425	-37 158	-50 240
0	0	0	0	0	0	0	0	0
45 727	36 516	24 001	7 172	23	-12 035	-24 425	-37 158	-50 240
4439	4439	4439	4439	4439	4439	4439	4439	4439
381 286	417 802	441 802	448 974	448 997	436 963	412 537	375 380	325 139
0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	7	7	7	7	7	7	7	7
2	2	2	2	2	2	2	2	2
1366	1330	1296	1262	1231	1199	1170	1140	1115
954	934	904	887	868	850	828	806	785
1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9

Hei, tässä on taulukkopohja seurakuntien käyttöön. Käytetään kaikki samaa pohjaa, niin on helpommin vertailtavissa.
Tulevissa laskelmissa käytetään kirkontilastot.fi verotuloennustetta vuoteen 2030 saakka. Vuodet 2031-2034 käytetään vuosien 2026-2030 muutoksen keskiarvoa.
Valtionrahoituksessa käytetään kirkkohallituksen uusinta jakoperustetta / selvitystä
Otetaan muissa kuluissa / tuloissa lähtövuodeksi vuoden 2024 toteuma
Henkilöstökuluissa 2,5% nousua / vuosi. Toimintatuotoissa ja menoissa 2,5% nousua / vuosi.
Mikäli suunnitelmissa on jostain tulevia tulolisäksyä niin ne on hyvä ottaa huomioon ja kirjata oheen lyhyt selvitys.
Mikäli suunnitelmissa on henkilöstövähennyksiä, niin ne on hyvä ottaa henkilöstömenoissa huomioon ja kirjata oheen lyhyt selvitys.
Mikäli suunnitelmissa on kiinteistö- tai muita kuluvähennyksiä niin ne on hyvä ottaa huomioon ja kirjata oheen lyhyt selvitys.

Seurakunta Taivassalo					Ennuste											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034		
Toimintatuotot	631 166 €	490 908 €	685 552 €	777 228 €	402 346 €	412 405 €	422 715 €	433 283 €	444 115 €	455 218 €	466 598 €	478 263 €	490 220 €	502 475 €		
Metsätalouden tuotot	150 €	28 899 €	133 447 €	0 €	30 000 €	15 000 €	15 000 €	15 000 €	15 000 €	15 000 €	15 000 €	15 000 €	15 000 €	15 000 €		
Myyntivoitto pys.vastaavat	330 071 €	95 000 €	134 849 €	394 313 €	- €	- €	80 000 €	80 000 €	80 000 €	80 000 €	80 000 €	80 000 €	80 000 €	80 000 €		
Keskusrahaston avustukset					- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €		
Toimintakulut	-656 544 €	-749 267 €	-803 695 €	-774 825 €	- 799 923 €	- 819 921 €	- 840 419 €	- 861 429 €	- 882 965 €	- 905 039 €	- 927 665 €	- 950 857 €	- 974 628 €	- 998 994 €		
Henkilöstökulut	-270 862 €	-262 247 €	-278 489 €	-286 339 €	- 299 224 €	- 308 201 €	- 316 522 €	-324 435 €	-332 546 €	-340 860 €	-349 381 €	-358 116 €	-367 068 €	-376 245 €		
Toimintakulut ilman henkilöstökuluja	-385 682 €	-487 020 €	-525 206 €	-488 487 €	-500 699 €	-513 216 €	-526 047 €	-539 198 €	-552 678 €	-566 495 €	-580 657 €	-595 173 €	-610 053 €	-625 304 €		
TOIMINTAKATE	-25 377 €	-258 359 €	-118 143 €	2 403 €	-367 576 €	-392 516 €	-322 704 €	-333 146 €	-343 850 €	-354 821 €	-366 067 €	-377 593 €	-389 408 €	-401 518 €		
Toimintakatteen jälkeiset erät	429 327 €	214 392 €	441 489 €	364 576 €	382 442 €	455 000 €	463 000 €	472 000 €	482 000 €	491 000 €	498 000 €	506 000 €	515 500 €	524 000 €		
Kirkollisverotulot	333 928 €	320 765 €	353 368 €	370 565 €	376 000 €	382 000 €	384 000 €	389 000 €	387 000 €	394 000 €	395 300 €	398 000 €	400 700 €	403 400 €		
Valtionrahoitus	32 028 €	32 832 €	33 999 €	34 558 €	46 989 €	46 989 €	59 420 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €		
VUOSIKATE	403 949 €	-43 967 €	323 346 €	366 979 €	14 866 €	62 484 €	140 296 €	138 854 €	138 150 €	136 179 €	131 933 €	128 407 €	126 092 €	122 482 €		
Vuosikatteen jälkeiset erät	-129 145 €	-126 058 €	-125 066 €	-126 747 €	-126 747 €	-126 747 €	-126 747 €	-126 747 €	-126 747 €	-126 747 €	-126 747 €	-126 747 €	-126 747 €	-126 747 €		
TILIKAUDEN TULOS	274 804 €	-170 025 €	198 280 €	240 232 €	-111 882 €	-64 263 €	13 549 €	12 106 €	11 403 €	9 431 €	5 186 €	1 659 €	-656 €	-4 266 €		
Kertaluontoiset erät yhteensä (myyntivoitot pys.vastaavat, avustukset kirkkohallitukselta, metsätaloussunnitelman ylittävä puun myynti)	330 070 €	95 000 €	134 849 €	394 313 €	0 €	0 €	80 000 €	80 000 €	80 000 €	80 000 €	80 000 €	80 000 €	80 000 €	80 000 €		
TULOS ilman kertaluontoisia eriä	-55 266 €	-265 025 €	63 431 €	-154 082 €	-111 882 €	-64 263 €	-66 451 €	-67 894 €	-68 597 €	-70 569 €	-74 814 €	-78 341 €	-80 656 €	-84 266 €		
Rahoitusarvopaperit ilman testamentti- ja lahjoitusrahastoja, sekä hhr osuutta. (seurakunnan "vapaassa käytössä" oleva osuus)	1 508 000 €	1 408 000 €	1 496 000 €	1 478 199 €	2 429 936 €	2 429 936 €	2 429 936 €	2 429 936 €	2 429 936 €	2 429 936 €	2 429 936 €	2 429 936 €	2 429 936 €	2 429 936 €		
Rahat ja pankkisaamiset ilman testamentti- ja lahjoitusrahastoja, sekä hhr osuutta. (seurakunnan "vapaassa käytössä" oleva osuus)	615 000 €	627 054 €	663 246 €	1 194 605 €	294 605 €	300 497 €	306 507 €	312 637 €	318 890 €	325 268 €	331 773 €	338 409 €	345 177 €	352 080 €		
Pitkäaikainen laina	1 900 000 €	1 800 000 €	1 700 000 €	1 600 000 €	1 500 000 €	1 400 000 €	1 300 000 €	1 200 000 €	1 100 000 €	1 000 000 €	900 000 €	800 000 €	700 000 €	600 000 €	korko 1,02%	
Työntekijöiden lukumäärä yhteensä (htv)	4,20	3,95	3,75	4,25	4,0	4,0	4,0	4,1	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0		
Josta, pappien, kanttoreiden ja diakonien osuus (htv)	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85		
Jäsenmäärä	1237	1227	1230	1194	1194	1175	1160	1143	1122	1107	1089	1071	1055	1035		
Kirkollisveroa maksavat	889	902	894	880	863	858	847	838	820	812						
Veroprosentti	1,75	1,75	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7		
Omavaraisuusaste (%)	77,92	78,17	79,53	80,93	Mikäli tämä / alla olevien lukujen laskeminen tulevaisuuteen on haastava, niin ei välttämätön tieto											
Rahoitusvarallisuus (€/jäsen)	347,22	303,28	553,41	1011,15												
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	218,81	281,47	207,35	169,28												
Lainakanta (€/jäsen)	1531,72	1458,41	1369,28	1322,4												
Rahavarojen riittävyys	1014	1022	1115	1372												

Hei, tässä on taulukkopohja seurakuntien käyttöön. Käytetään kaikki samaa pohjaa, niin on helpommin ve
Tulevissa laskelmissa käytetään kirkontilastot.fi verotuloennustetta vuoteen 2030 saakka. Vuodet 2031-20
Valtionrahoituksessa käytetään kirkkohallituksen uusinta jakoperustetta / selvitystä

Otetaan muissa kuluissa / tuloissa lähtövuodeksi vuoden 2024 toteuma

Henkilöstökuluissa 2,5% nousua / vuosi. Toimintatuotoissa ja menoissa 2,5% nousua / vuosi.

Mikäli suunnitelmissa on jostain tulevia tulolisäksyä niin ne on hyvä ottaa huomioon ja kirjata ohien lyhyt

Mikäli suunnitelmissa on henkilöstövähennyksiä, niin ne on hyvä ottaa henkilöstömenoissa huomioon ja ki

Mikäli suunnitelmissa on kiinteistö- tai muita kuluvähennyksiä niin ne on hyvä ottaa huomioon ja kirjata ol

Seurakunta

	2021	2022	2023	2024
Toimintatuotot	341 202 €	405 356 €	512 315 €	387 067 €
Metsätalouden tuotot	37 375 €	- €	142 759 €	- €
Myyntivoitto pys.vastaavat	68 €	568 €	39 €	- €
Keskusrahaston avustukset	- €	- €	- €	- €
Toimintakulut	- 2 679 900 €	- 2 922 676 €	- 3 026 757 €	- 3 138 833 €
Henkilöstökulut	- 1 550 495 €	- 1 627 549 €	- 1 766 184 €	- 1 837 980 €
Toimintakulut ilman henkilöstökuluja	- 1 129 405 €	- 1 295 127 €	- 1 260 573 €	- 1 300 853 €
TOIMINTAKATE	- 2 338 698 €	- 2 517 320 €	- 2 514 442 €	- 2 751 766 €
Toimintakatteen jälkeiset erät	2 867 498 €	2 774 979 €	3 677 444 €	3 295 501 €
Kirkollisverotulot	2 847 303 €	2 843 698 €	3 130 342 €	3 166 603 €
Valtionrahoitus	303 360 €	304 332 €	313 491 €	308 875 €
VUOSIKATE	528 800 €	257 659 €	1 163 002 €	543 735 €
Vuosikatteen jälkeiset erät	- 268 696 €	- 288 453 €	- 278 637 €	- 274 788 €
TILIKAUDEN TULOS	260 104 €	- 30 794 €	884 365 €	268 947 €

Kertaluontoiset erät yhteensä (myyntivoitot
pys.vastaavat, avustukset kirkkohallitukselta,
metsätaloussuunnitelman ylittävä puun myynti)

68 €   568 €   39 €   - €

TULOS ilman kertaluontoisia eräiä   260 036 €   - 31 362 €   884 326 €   268 947 €

Rahoitusarvopaperit ilman testamentti- ja
lahjoitusrahastoja, sekä hhr osuutta.

(seurakunnan "vapaassa käytössä" oleva
osuus)   6 235 752 €   7 363 479 €   7 579 716 €   7 627 727 €

Rahat ja pankkisaamiset ilman testamentti- ja
lahjoitusrahastoja, sekä hhr osuutta.

(seurakunnan "vapaassa käytössä" oleva
osuus)   1 976 894 €   717 130 €   1 294 420 €   1 819 101 €

Pitkäaikainen laina   - €   - €   - €   - €

Työntekijöiden lukumäärä yhteensä (htv)   44   40   40   42

Josta, pappien, kanttoreiden ja diakonien
osuus (htv)   14   13   13   14

Jäsenmäärä   11 148   10 767   10 463   10 204

Kirkollisveroa maksavat   8 270   8 072   7 959   7 843

Vroprosentti	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %
Omavaraisuusaste (%)	95,1 %	95,0 %	96,1 %	95,8 %
Rahoitusvarallisuus (€/jäsen)	697 €	716 €	819 €	865 €
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	14,8 %	14,8 %	11,0 %	12,5 %
Lainakanta (€/jäsen)	- €	- €	- €	- €
Rahavarojen riittävyys	925	784	848	931

rtailtavissa.

34 käytetään vuosien 2025-2030 muutoksen keskiarvoa.

selvitys.

irjata oheen lyhyt selvitys.

heen lyhyt selvitys.

2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
417 067 €	427 494 €	438 181 €	449 136 €	460 364 €	471 873 €	483 670 €
20 000 €	20 000 €	20 000 €	20 000 €	20 000 €	20 000 €	20 000 €
- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
-3 254 063 €	-3 345 018 €	-3 432 601 €	-3 518 416 €	-3 606 376 €	-3 696 535 €	-3 788 949 €
-1 920 689 €	-1 978 310 €	-2 031 724 €	-2 082 517 €	-2 134 580 €	-2 187 945 €	-2 242 643 €
- 1 333 374 €	- 1 366 709 €	- 1 400 876 €	- 1 435 898 €	- 1 471 796 €	- 1 508 591 €	- 1 546 305 €
- 2 836 996 €	- 2 917 525 €	- 2 994 420 €	- 3 069 280 €	- 3 146 012 €	- 3 224 662 €	- 3 305 279 €
3 363 325 €	3 392 325 €	3 443 023 €	3 470 023 €	3 503 023 €	3 531 023 €	3 562 307 €
3 323 000 €	3 352 000 €	3 388 000 €	3 415 000 €	3 448 000 €	3 476 000 €	3 507 284 €
320 302 €	320 302 €	335 000 €	335 000 €	335 000 €	335 000 €	335 000 €
526 329 €	474 800 €	448 603 €	400 743 €	357 011 €	306 361 €	257 028 €
- 274 788 €	- 274 788 €	- 274 788 €	- 274 788 €	- 274 788 €	- 274 788 €	- 274 788 €
251 541 €	200 012 €	173 815 €	125 955 €	82 223 €	31 573 €	- 17 760 €
- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
251 541 €	200 012 €	173 815 €	125 955 €	82 223 €	31 573 €	- 17 760 €
7 627 727 €	7 627 727 €	7 627 727 €	7 627 727 €	7 627 727 €	7 627 727 €	7 627 727 €
1 819 101 €	1 819 101 €	1 819 101 €	1 819 101 €	1 819 101 €	1 819 101 €	1 819 101 €
- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
42	42	42	42	42	42	42
14	14	14	14	14	14	14
10 099	9 917	9 738	9 566	9 392	9 221	9 055
7 732	7 617	7 510	7 411	7 315	7 215	7 100

1,5 %

1,5 %

1,5 %

1,5 %

1,5 %

1,5 %

1,5 %

2032	2033	2034
495 762 €	508 156 €	520 860 €
20 000 €	20 000 €	20 000 €
- €	- €	- €
- €	- €	- €
-3 883 672 €	-3 980 764 €	-4 080 283 €
-2 298 709 €	-2 356 177 €	-2 415 082 €
- 1 584 963 €	- 1 624 587 €	- 1 665 202 €
- 3 387 911 €	- 3 472 609 €	- 3 559 424 €
3 593 873 €	3 625 722 €	3 657 858 €
3 538 850 €	3 570 699 €	3 602 835 €
335 000 €	335 000 €	335 000 €
205 962 €	153 114 €	98 435 €
- 274 788 €	- 274 788 €	- 274 788 €
- 68 826 €	- 121 674 €	- 176 353 €
- €	- €	- €
- 68 826 €	- 121 674 €	- 176 353 €
7 627 727 €	7 627 727 €	7 627 727 €
1 819 101 €	1 819 101 €	1 819 101 €
- €	- €	- €
42	42	42
14	14	14
8 889	8 723	8 561
6 980	6 860	6 750

1,5 %

1,5 %

1,5 %

Hei, tässä on taulukkopohja seurakuntien käyttöön. Käytetään kaikki samaa pohjaa, niin on helpommin vertailtavissa.
Tulevissa laskelmissa käytetään kirkontilastot.fi verotuloennustetta vuoteen 2030 saakka. Vuodet 2031-2034 käytetään vuosien 2025-2030 muutoksen keskiarvoa.
Valtionrahoituksessa käytetään kirkkohallituksen uusinta jakoperustetta / selvitystä
Otetaan muissa kuluissa / tuloissa lähtövuodeksi vuoden 2024 toteuma
Henkilöstökuluissa 2,5% nousua / vuosi. Toimintatuotoissa ja menoissa 2,5% nousua / vuosi.
Mikäli suunnitelmissa on jostain tulevia tulolisäyksiä niin ne on hyvä ottaa huomioon ja kirjata oheen lyhyt selvitys.
Mikäli suunnitelmissa on henkilöstövähennyksiä, niin ne on hyvä ottaa henkilöstömenoissa huomioon ja kirjata oheen lyhyt selvitys.
Mikäli suunnitelmissa on kiinteistö- tai muita kuluvähennyksiä niin ne on hyvä ottaa huomioon ja kirjata oheen lyhyt selvitys.

Vehmaan seurakunta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Toimintatuotot	67 160 €	157 175 €	115 315 €	208 454 €	111 011 €	54 951 €	56 325 €	57 733 €	59 177 €	60 656 €	62 172 €	63 727 €	65 320 €	66 953 €
Metsätalouden tuotot	- €	- €	- €	14 000 €	57 400 €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
Myyntivoitto pys.vastaavat	- €	- €	27 712 €	116 328 €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
Keskusrahaston avustukset	- €	33 000 €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
Toimintakulut	- 514 828 €	- 526 513 €	- 541 770 €	- 503 591 €	- 522 364 €	- 537 038 €	- 551 130 €	- 564 908 €	- 579 030 €	- 593 506 €	- 608 344 €	- 623 552 €	- 639 141 €	- 655 120 €
Henkilöstökulut	- 323 637 €	- 313 078 €	- 300 170 €	- 309 147 €	- 323 058 €	- 332 750 €	- 341 734 €	- 350 278 €	- 359 035 €	- 368 010 €	- 377 211 €	- 386 641 €	- 396 307 €	- 406 215 €
Toimintakulut ilman henkilöstökuluja	- 191 191 €	- 213 434 €	- 241 601 €	- 194 444 €	- 199 305 €	- 204 288 €	- 209 395 €	- 214 630 €	- 219 996 €	- 225 496 €	- 231 133 €	- 236 911 €	- 242 834 €	- 248 905 €
TOIMINTAKATE	- 447 669 €	- 369 338 €	- 426 455 €	- 295 137 €	- 411 353 €	- 482 087 €	- 494 804 €	- 507 175 €	- 519 854 €	- 532 850 €	- 546 172 €	- 559 826 €	- 573 822 €	- 588 167 €
Toimintakatteen jälkeiset erät	444 393 €	475 911 €	527 354 €	517 504 €	545 167 €	557 645 €	563 645 €	571 645 €	581 645 €	588 645 €	593 721 €	598 843 €	604 010 €	609 225 €
Kirkollisverotulot	441 147 €	440 547 €	504 504 €	514 913 €	521 000 €	533 000 €	539 000 €	547 000 €	557 000 €	564 000 €	569 076 €	574 198 €	579 365 €	584 580 €
Valtionrahoitus	44 808 €	45 360 €	46 041 €	45 662 €	59 522 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €	60 000 €
UUOSIKATE	- 3 276 €	106 574 €	100 898 €	222 368 €	133 814 €	75 558 €	68 841 €	64 470 €	61 791 €	55 795 €	47 549 €	39 017 €	30 189 €	21 058 €
Vuosikatteen jälkeiset erät	- 28 858 €	- 29 565 €	- 29 835 €	- 29 422 €	- 29 426 €	- 29 500 €	- 29 500 €	- 29 500 €	- 29 500 €	- 29 500 €	- 29 500 €	- 29 500 €	- 29 500 €	- 29 500 €
TILIKAUDEN TULOS	- 32 134 €	77 009 €	71 063 €	192 946 €	104 388 €	46 058 €	39 341 €	34 970 €	32 291 €	26 295 €	18 049 €	9 517 €	689 €	8 442 €
Kertaluontoiset erät yhteensä (myyntivoitot pys.vastaavat, avustukset kirkkohallitukselta, metsätaloussunnitelman ylittävä puun myynti)	- €	33 000 €	27 712 €	116 328 €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
TULOS ilman kertaluontoisia eriä	- 32 134 €	44 009 €	43 351 €	76 618 €	104 388 €	46 058 €	39 341 €	34 970 €	32 291 €	26 295 €	18 049 €	9 517 €	689 €	8 442 €
Rahoitusarvopaperit ilman testamentti- ja lahjoitusrahastoja, sekä hhr osuutta. (seurakunnan "vapaassa käytössä" oleva osuus)	123 228 €	128 465 €	94 006 €	114 819 €	115 000 €	115 000 €	115 000 €	115 000 €	115 000 €	115 000 €	115 000 €	115 000 €	115 000 €	115 000 €
Rahat ja pankkisaamiset ilman testamentti- ja lahjoitusrahastoja, sekä hhr osuutta. (seurakunnan "vapaassa käytössä" oleva osuus)	54 249 €	119 964 €	177 051 €	314 617 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €
Pitkäaikainen laina	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
Työntekijöiden lukumäärä yhteensä (htv)	8	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Josta, pappien, kanttoreiden ja diakonien osuus (htv)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Jäsenmäärä	1 777	1 725	1 706	1 691	1 671	1 657	1 634	1 615	1 600	1 587	1 570	1 553	1 536	1 519
Kirkollisveroa maksavat	1 235	1 240	1 227	1 220	1 211	1 204	1 190	1 185	1 180	1 174	1 169	1 164	1 159	1 154
Veroprosentti	1,85 %	1,85 %	1,85 %	1,85 %	1,85 %	1,85 %	1,85 %	1,85 %	1,85 %	1,85 %	1,85 %	1,85 %	1,85 %	1,85 %
Omavaraisuusaste (%)	90,46	91,40	93,14	93,40										
Rahoitusvarallisuus (€/jäsen)	65,10	123,30	159,53	235,39										
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	12,12	9,92	8,70	8,70										
Lainakanta (€/jäsen)	0,00	0,00	0,00	0,00										
Rahavarojen riittävyys	108	153	169	293										

Seurakuntarakennekeskustelu Taivassalo, Kustavi, Vehmaa

Aika: 10.9.2025 klo 17.00-19.10

Paikka: Taivassalon seurakuntakeskus, Keskustie 4

Läsnä: Jorkka Lehtonen, Maarit Salminen (osan aikaa), Antti Lahdenperä (osan aikaa),
Aleksi Stenberg ja Ilkka Järvinen (Taivassalo)

Elina Heino, Antti Huovinen, Simo Virtanen, Riitta Luotonen
ja Miika Ahola (Vehmaa)

Kustavista ei esteiden vuoksi luottamushenkilöedustusta

Antti Kallio (lääninrovasti)
Matleena Engblom ja Mika Nokelainen (Tuomiokapituli)

MUISTIO

Vt. kirkkoherra Ilkka Järvinen piti alkuhartauden.

Lakimiesasessori Matleena Engblom avasi kokouksen ja kävi läpi seurakuntarakennekeskustelun tähänastiset vaiheet (diat liitteenä). Tuomiokapitulin näkökulmasta katsoen tarvitaan selkeä muutos nykytilanteeseen.

Näköpiirissä on kaksi mahdollista etenemistietä. 1) Edetään alkuperäisen tuomiokapitulin aloitteen mukaisesti, jolloin Taivassalon, Kustavin ja Vehmaan liitossuunta olisi Uusikaupunki tai 2) Taivassalo, Kustavi ja Vehmaa muodostaisivat keskenään yhden seurakunnan vuoden 2027 alusta lukien.

Sitä vaihtoehtoa ei ole, että tuomiokapituli ei ryhtyisi asiassa mihinkään toimiin. Olisi hyvä, jos seurakunnat itse löytäisivät yhteisiä ratkaisuja, koska muuten tuomiokapituli joutuu tekemään ratkaisut.

Vt. kirkkoherra Miika Ahola esitteli lyhyesti pääpiirteet hahmottelemastaan ratkaisusta, jossa Taivassalo, Kustavi ja Vehmaa muodostaisivat yhden seurakunnan, joka jakautuu kolmeen osa-alueeseen (diat liitteenä).

Seurakunnat keskustelivat omissa ryhmissään ja sen jälkeen käytiin yleiskeskustelu. Sovittiin yhteisesti seuraavaa:

1. Seurakunnat ryhtyvät pohtimaan esiin tulleita etenemisvaihtoehtoja kirkkoherrojen johdolla.
2. Seurakunnat pitävät viimeistään 15.10.2025 (epävirallisen) kirkkovaltuuston iltakoulun, jossa seurakunnat ottavat alustavasti kantaa edellä esitettyihin etenemisvaihtoehtoihin.
3. Taivassalon ja Kustavin voisi olla luontevaa harkita yhteistä iltakoulua.
4. Seurakunnat tiedottavat iltakoulujen keskusteluista tuomiokapitulille viipymättä. Tältä pohjalta sovitaan jatkoaskeleista.

Päätettiin kokous Miika Aholan johdolla iltavirteen ja yhteiseen Herran siunaukseen.

Vakuudeksi

Mika Nokelainen
hiippakuntadekaani

Kustavin, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien rakenneasiat

10.9.2025

**Hiippakuntadekaani Mika Nokelainen
Lakimiesasessori Matleena Engblom**

Neuvottelun tausta

- Esiselvitys syksyllä 2023
- Aloite ja lausunnot 2/2024
- Työskentelyt luottamushenkilöiden ja henkilöstön kanssa talvella 2025
- Ohjausryhmätyöskentely keväällä 2025
- Ylimääräinen hallinnon ja talouden tarkastus Pyhärannan seurakunnassa keväällä 2025 →
- Pyhärannan seurakunta eriytettiin omalle reitilleen.

Miten edetään Kustavin, Taivassalon ja Vehmaan seurakuntien osalta?

- Löytävätkö seurakunnat jonkin oman, ehkä yhteisen ratkaisun?
- Vai jatkaako tuomiokapituli prosessia joko aloitteen 2/2024 pohjalta kaikkien kolmen liittämiseksi Uudenkaupungin seurakuntaan 1.1.2027 / jotakin muuta?

Luottamushenkilö- työskentelyissä talvella 2025 ilmennyttä Kustavi

Kustavilaisille tärkeää:

- Jumalanpalvelukset
- Yhteisöllisyys, yksi tekeminen
- Toimitukset
- Oma pappi, omat työntekijät
- Kausiasukkaiden palveleminen
- Oman nimen säilyminen
- Nuoriso- ja lapsityö, rippikoulu paikallisesti
- Hyvää huomenta kustavilaiset
- Vapaaehtoiset
- Kinkerit, kirkkovenesoutu, merikirkot, pyhiinvaellus, lemmikkikirkko, metsäkirkko, konsertit ja tapahtumat

Luottamushenkilö- työskentelyissä talvella 2025 ilmennyttä Taivassalo

Taivassalolaisille tärkeää:

- Jumalanpalvelukset
- Toimitukset: hautaus, kaste, häät
- Rippikoulu
- Diakoniayhteistyö + työ, ruokakassitoiminta
- Paikallinen järjestötyö: MML, SPR, eläkeläiset, Varha (pappi käy laitoksissa)
- Partiotoininnan yhteistyö -> tilojen käyttö maksutta
- Koulu ja varhaiskasvatusyhteistyö esim. kouluun siunaus, koululaiskirkot
- Merikirkot (jp rannoilla)
- Toiveena lapsi- ja nuorisotyön elpyminen
- Musiikkitapahtumat (konsertit, karaoke)
- Itsenäisyyspäivän perinteet, veteraanijärjestöjen yhteistyö

Luottamushenkilö- työskentelyissä talvella 2025 ilmennyt Vehmaa

- **Vehmaalaisille tärkeää:**
  - Kokoonmistilat tulee säilyttää
  - Kirkkokuoron, rippikoulun toiminta omalla alueella, kuten myös vanhus- ja tiistaipiiri
  - Hautausmaa pidetään kunnossa
  - Kaste ym. kirkolliset toimitukset omassa kirkossa
  - Säännöllinen jumalanpalveluselämä
  - Vapaaehtoistoiminta tulee säilyä
  - Diakonin tekemät kotikäynnit ja diakoniatyö kokonaisuudessaan
  - Nuorisotyö - lapsiperheiden tuki - lisää tätä palvelua
  - Paikallinen näkyminen omille seurakuntalaisille
-> vehmaalaisuuden näkyminen jatkossakin
  - Tuttujen seurakuntatyöntekijöiden säilyttäminen Vehmaan alueella
  - Paikallisen päätösvalan säilyttäminen
- ryhmät, toimikunnat alueella, alueella toiminnasta vastaava johto
  - Myllyjärven leirikeskus säilytettävä vehmaalaisilla

Miten mahdollistetaan hyvä seurakuntaelämä Kustavissa, Taivassalossa ja Vehmaalla ?

- Keskustelua asiasta ensin seurakunnittain
- Ottakaa näkökulmaksi 20-30 vuotta
- Yhteinen koontikeskustelu

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN JA TYÖNTEKIJÖIDEN ILTAKOULU SEURAKUNTALIITOSPROSESSISTA

Vehmaan seurakunnan luottamushenkilöt ja työntekijät kokoontuivat 8.10. iltakouluun Vinkkilän seurakuntakeskukseen keskustelemaan seurakuntaliitosprosessin tilasta. Aloitimme kirkkovaltuuston puheenjohtaja Elina Heinon kertauksella liitoskeskustelujen eri vaiheista. Vt. kirkkoherra Miika Ahola kertoi prosessin tämänhetkisestä tilanteesta ja mitä seurakunnalta nyt odotetaan. Sen jälkeen hän esitteli yhden mahdollisen mallin kolmen seurakunnan liitoksesta. Talouspäälikkö Riitta Luotonen avasi talouden näkymiä ilman liitosta ja liitoksen jälkeen. Diakoni Tuija Suominen ja kanttori Suvi af Hällström jakoivat keskusteluistaan Taivassalon ja Kustavin seurakuntien kollegoiden kanssa. Alustusten jälkeen käytiin kirkkovaltuuston puheenjohtajan johdolla yhteinen keskustelu. Tarkoituksena oli muodostaa jonkinlainen yhteinen mielipide liitoksesta neuvotteluiden jatkon pohjaksi.

Iltakoulun osallistujien jaettu käsitys oli, että toivottavin jatko prosessissa on kolmen seurakunnan – Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon – liitos. Realistisin ja oikeudenmukaisin malli liitoksen toteuttamiseksi olisi vt. kirkkoherra Aholan esittelemä malli, jossa kaikki kolme seurakuntaa lakkautetaan ja perustetaan uusi. Uusi seurakunta voisi olla nimeltään joko Vakka-Suomen seurakunta tai Vehmassalon seurakunta. Uusi seurakunta jakautuisi kolmeen kirkkoalueeksi kutsuttuun osa-alueeseen vanhojen seurakuntien mukaisesti. Kirkkoalueilla olisi johtokunta ja johtava pappi. Käytännössä kirkkoherra toimisi yhden alueen johtavana pappina ja kappalainen/seurakuntapastori kahden alueen. Liitoksen yksityiskohdista, kuten henkilöstön sijoittamisesta ja toimintamäärärahan jaosta, sovittaisiin liitosneuvotteluissa. Vehmaan, Kustavin ja Taivassalon talouspääliköiden laskelmien mukaan uuden seurakunnan tilinpäätös jää ylijäämäiseksi, kun toinen talouspäälikön toimi (60%) lakkaa ja toinen kirkkoherra saa jatkossa kappalaisen virkaa vastaavaa palkkaa. Iltakoulussa pohdittiin myös kirkkoherran virkapaikkaa. Sille, että jatkossa kirkkoherra toimisi Vehmaan kirkkoalueen johtavana pappina nähtiin paljon perusteita. Toisaalta, jos johtavana pappina toimisi toinen pappi, voisi Vehmaa saada kaivattuja resursseja nuorisotyöhön.

Liitoksen Uudenkaupungin seurakunnan kanssa Vehmaan kirkkovaltuusto on jo aiemmin hylännyt, eikä sitä edelleenkään pidetä toivottavana.

KV iltakoulu 13.10.2025 klo 17:00-19:25

Paikalla:

Työntekijät: Ilkka Järvinen, Aleksi Stenberg, Jarmo Tarkkonen, Essi Takkinen, Christa Nylund, Elina Palkki

Luottamushenkilöt:

Taivassalo: Maarit Salminen, Jorkka Lehtonen, Antti Lahdenperä, Minna Lindell, Päivi Puustinen, Arja Männistö, Tuulikki Himanen, Tommi Suominen, Ari Heikkilä, = 9kpl

Kustavi: Ilona Ääritalo, Lasse Jalonen, Mirja Järvelä, Tiina Uotila, Mika Lehtonen, Miikka Koski, Irja Skyten-Suominen, Mari Väisänen, 8 kpl

Yhteensä: 17 kpl

Iltakoulu:

- vt. kirkkoherra Ilkka Järvinen piti alkuhartauden, esitteli seurakuntaliitoskeskustelun vaiheita ja tämän iltakoulun tarkoituksen.
- Kustavin kv pj. Ilona Ääritalo piti tervetulopuheen.
- Vehmaan vt. kirkkoherra Miika Ahola esitteli Vakka-Suomen seurakunnan rakennetta.
- Talouspäällikkö Aleksi Stenberg esitteli talouden lukuja kahden (T ja K) ja kolmen (T, K ja V) seurakuntatalouden näkökulmasta.
- Kustavin ja Taivassalon kirkkovaltuutetut sekä työntekijät pohtivat omissa ryhmissään yhteisiä kysymyksiä.

Ryhmäkeskustelun jälkeen:

Kustavi:

Mitä hyötyä meille voisi olla seurakuntaliitoksesta ja miten se pitäisi toteuttaa?

- Saattaa olla hallinnollisia säästöjä
- Toiselle papille jää enemmän aikaa toiminnalle

Mitkä ovat keskeisiä huolenaiheita ja miten niihin voidaan etsiä ratkaisuja?

Pienin jää alakynteen.

Toimiva talous- ja hallintorakenne?

Hallintorakenne kevenee, kun ei tarvitse pitää kolmea kirkkovaltuustoa- ja neuvostoa.

Keskusteluryhmän ajatuksia:

- Keskuspaikka Taivassalo (seurakuntatoimisto),
- Nimeksi ei ainakaan Vehmassalo,
- 4-5:n liitos ei missään nimessä,
- Hyvä sopimus pitää neuvotella ja sopimuksen pituus oltava riittävän pitkä, rahastot jossa rahat korva merkataan
- Mistä Vehmaa luopuu? Kaikkien on luovuttava jostain (Vehmaalla liian pieni leirikeskus)
- Kaikkein paras olisi, että jatkettaisiin kuten nyt.

Taivassalo:

Mitä hyötyä meille voisi olla seurakuntaliitoksesta ja miten se pitäisi toteuttaa?

- Lapsi- ja nuorisotyön toiminnan aktivoituminen,
- Muidenkin osa-alueiden aktivoituminen

Mitkä ovat keskeisiä huolenaiheita ja miten niihin voidaan etsiä ratkaisuja?

Huolen aiheet:

- oma seurakunta häviää,
- miten varat jaetaan,
- kiinteän omaisuuden jako,
- hallintokuluista löysät pois (myös hyöty).

Lopputulema: Taivassalo seurakunta näkee mahdollisuutensa itsenäisenä seurakuntana.

Yhteistoimintasopimuksilla voidaan myös asioita hoitaa. Pidetään kiinni seurakunnan historiasta ja nimestä, ja siitä, että kukin seurakunta saa selvästi kantaa vastuun omista asioistaan. Tsalo-Kvi -Vehmaa olisi itsenäisinä seurakuntina hyvä kombo kahden papin malliin + yhteinen talouspäällikkö + muut.

Toimiva talous- ja hallintorakenne?

Työntekijät:

Mitä hyötyä meille voisi olla seurakuntaliitoksesta ja miten se pitäisi toteuttaa?

- Hallinto kevenee,
- Jumalanpalvelukset pidetään kirkkolain mukaan,
- Liitos pitäisi toteuttaa mahd. tasa-arvoisesti,
- työparityöskentely (kollegiaalinen apu)

Mitkä ovat keskeisiä huolenaiheita ja miten niihin voidaan etsiä ratkaisuja?

- Työhyvinvointi,
- Vapaa viikonloput / sijaistaminen
- Työntekijöiden vähentäminen, hengelliset työt?
- Mitkä virastot pidetään auki?
- Työn vaativuus -> palkkakustannukset nousevat

- Todelliset säästöt?

Toimiva talous- ja hallintorakenne?

- Alueet tarvitaan

Puheenjohtajistolle lähetetään luonnos lausunnosta kapitulille.

Lausunto lähetetään tuomiokapituliin.

Kokous päättyi klo 19:25.

Ilkka Järvinen, vt. kirkkoherra

Alexi Stenberg, talouspäällikkö

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli

23.10.2025

§ 282 Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.42

Kokouksen puolesta

Pauliina Järvinen
sihteeri

Pöytäkirjantarkastus

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Paikka ja päiväys

Turussa 23.10.2025

Matleena Engblom
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja on allekirjoitettu koneellisesti Domus-asianhallintajärjestelmässä.

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli

23.10.2025

Kokouksen puolesta

Pauliina Järvinen
sihteeri

Pöytäkirjantarkastus

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Paikka ja päiväys

Turussa 23.10.2025

Matleena Engblom
pöytäkirjantarkastaja

Ote on allekirjoitettu koneellisesti Domus-asianhallintajärjestelmässä.